Nota van Antwoord

Bij de ontwerp Omgevingsverordening Zeeland, het ontwerp Delegatiebesluit en de ontwerp Verordening Nautisch beheer.

Nota van Antwoord

Bij het ontwerp Omgevingsverordening Zeeland, ontwerp Delegatiebesluit en de ontwerp Verordening Nautisch beheer.

Datum: **14 juni 2022**
Auteur: **Provincie Zeeland**
Versienummer: **1.0**

Inhoud

1. INLEIDING 5

2. REACTIES OP ONTWERP OMGEVINGSVERORDENING EERSTE TERMIJN 6

OVERZICHT VAN ZIENSWIJZEN EN BEANTWOORDING IN DE EERSTE TERMIJN (8 SEPTEMBER TOT EN MET 19 OKTOBER 2021) 6

1. GEMEENTE HULST 6
2. GEMEENTE THOLEN 7
3. GEMEENTE VLISSINGEN 8
4. GEMEENTE REIMERSWAAL 9
5. BESCHERM DE DELTA 11
6. GEMEENTE BORSELE 13
7. STICHTING DUINBEHOUD 14
8. ZMF 16
9. ZPS 18
10. VNO-NCW ZEELAND 18
11. RIJKSWATERSTAAT 19
12. DNWG NAMENS ENDURIS 21
13. HOLLAND SOLAR 21
14. GEMEENTE NOORD-BEVELAND 22
15. KAAN CONSULTANCY NAMENS DOW BENELUX B.V., ZEELAND REFINERY N.V./TOTAL OPSLAG, PIJPLEIDING NEDERLAND N.V. EN PZEM PIPE B.V. 23
16. INSPREKER A 24
17. INSPREKER B 24
18. EVIDES 25
19. LEIDINGENSTRAAT NEDERLAND 26
20. NBV DE STELTKLUUT 27

3. REACTIES OP ONTWERP OMGEVINGSVERORDENING TWEEDE TERMIJN 33

OVERZICHT VAN ZIENSWIJZEN EN BEANTWOORDING IN DE TWEEDE TERMIJN (11 JANUARI TOT EN MET 21 FEBRUARI 2022) 33

21. STICHTING SCOUTCENTRUM ZEELAND 34
22. GRESNIGT HOLDING B.V. 35
23. GEMEENTE GOES, AFDELING BODEM 36
24. INSPREKER C ET AL 37
5. VEKABO 39
26. GEMEENTE REIMERSWAAL 41
27. GEMEENTE VLISSINGEN 43
28. EVIDES 46
29. VAN ARKEL ADVOCATUUR NAMENS MSV DE UITLAAT 47
30. GRONDGEBRUIKERS RONDOM HET VEERSE MEER 48
31. STICHTING DUINBEHOUD 50
32. ZMF 54
33. FOR FARMERS FARMCONSULT 55
34. GEMEENTE HULST 56
35. CUMELA 58

36. INSPREKER D 60
37. INSPREKER E 61
38. ZLTO 63
39. ZEEUWS LAND & VISCOLLECTIEF 65
4. CONCLUSIES NAAR AANLEIDING VAN INSPRAAKREACTIES 66
5. AMBTSHALVE WIJZIGINGEN 66

1. Inleiding

Procedure
Provinciale Staten moeten op grond van de Omgevingswet (verwachte inwerkingtreding: 1-1-2023) één omgevingsverordening vaststellen, waarin alle regels over de fysieke leefomgeving zijn opgenomen. De invulling hiervan is de Omgevingsverordening Zeeland. Provinciale Staten voldoen met vaststelling hiervan aan de wettelijke verplichting vanuit de Omgevingswet.

Gedeputeerde Staten van Zeeland hebben op 27 juli 2021 een ontwerp Omgevingsverordening Zeeland, ontwerp Delegatiebesluit en ontwerp Verordening Nautisch beheer vastgesteld en vrijgegeven voor inspraak. Vanwege aanzienlijke aanvullingen op de ontwerp Omgevingsverordening is deze herzien vastgesteld op 21 december 2021 en voor een tweede termijn ter inzage gelegd. Omdat er geen zienswijzen zijn ingediend op het ontwerp van de Verordening Nautisch beheer en op het ontwerp Delegatiebesluit én deze niet substantieel zijn gewijzigd, zijn deze niet voor een tweede maal ter inzage gelegd.

De ontwerp Omgevingsverordening, ontwerp Delegatiebesluit en ontwerp Verordening Nautisch beheer lagen vanaf 8 september tot en met 19 oktober 2021 ter inzage op het provinciehuis, Abdij 6 te Middelburg. Daarnaast waren de stukken ook digitaal te raadplegen via www.zeeland.nl. De aangevulde ontwerp Omgevingsverordening is vervolgens vanaf 11 januari tot en met 21 februari 2022 ter inzage gelegd. Gedurende de eerste en tweede termijn van terinzagelegging kon een ieder mondeling of schriftelijk zienswijzen indienen bij Gedeputeerde Staten van Zeeland.

Gedeputeerde Staten hebben in de eerste termijn 20 zienswijzen ontvangen. Deze zienswijzen hebben uitsluitend betrekking op de ontwerp omgevingsverordening. In de tweede termijn zijn 19 zienswijzen ingediend. In deze Nota van Antwoord wordt per termijn een overzicht gegeven van de zienswijzen, worden de zienswijzen inhoudelijk behandeld en wordt aangegeven welke gevolgen deze reacties hebben voor de definitief vast te stellen Omgevingsverordening Zeeland.

In paragraaf 2.2 is een weergave van alle ontvangen zienswijzen opgenomen met daarbij de overwegingen van Gedeputeerde Staten en conclusie over eventuele wijzigingen die daaruit volgen. De zienswijzen die zijn ingediend door privépersonen zijn geanonimiseerd vanwege openbare publicatie van deze nota.

Ontvankelijkheid.
Op één na zijn alle zienswijzen binnen de termijn (al dan niet pro-forma met aanvulling achteraf) ontvangen. De laatst ontvangen zienswijze van het Zeeuws Land & Vis collectief is buiten de termijn ingediend. Inhoudelijk is deze zienswijze gelijk aan een zienswijze die wel tijdig is ingediend, daarom is ook een antwoord op deze zienswijze opgenomen.

Conclusies
Een aantal zienswijzen leidt tot aanpassing van de concept Omgevingsverordening zoals die aan Provinciale Staten wordt aangeboden ter bespreking en vaststelling.

2. Reacties op ontwerp Omgevingsverordening eerste termijn

Overzicht van zienswijzen en beantwoording in de eerste termijn (8 september tot en met 19 oktober 2021)

De ontvangen zienswijzen zijn in willekeurige volgorde in het overzicht opgenomen.

Nummer en indiener	Samenvatting	Overwegingen	Aanpassing
1. Gemeente Hulst	Nieuwe verblijfsrecreatieve ontwikkelingen kunnen op basis van de verordening buiten bestand stedelijk gebied alleen plaatsvinden in aandachtsgebieden. Voor het aanwijzen van aandachtgebieden gelden specifieke voorwaarden. De gemeente is van mening dat de voorwaarden niet overeenkomen met de ontwikkelingsmogelijkheden in de visie Grenspark Groot Saeftinghe. De gemeente vraagt te kijken naar de mogelijkheden om de doelstelling van het Grenspark te realiseren zonder daarmee de beschermende werking van die artikelen in de Omgevingsverordening te laten vervallen. Wellicht kan een gebiedsaanduiding of doorvertaling van de doelen van het grenspark in de omgevingsverordening daarvoor een oplossing bieden. Wanneer de Omgevingsverordening Zeeland 2021 geen rekening houdt met de doelen die beschreven zijn in de visie Grenspark Groot Saeftinghe, wordt de uitvoering hiervan sterk beperkt.	De omgevingsverordening biedt, in lijn met provinciaal beleid in de omgevingsvisie, ruimte voor bestaande en nieuwe verblijfsrecreatie binnen bestaand stedelijk gebied en in door de gemeente aan te wijzen aandachtsgebieden. Het aanwijzen van passende aandachtsgebieden lijkt de beste optie om gewenste ontwikkelingen mogelijk te maken. Daarnaast zijn er mogelijkheden via rood-voor-groen, als nieuwe economische drager of via kleinschalig kamperen. Wij gaan in het kader van de visie Groot Saeftinghe graag op korte termijn met u in overleg om te verkennen welke initiatieven er zijn en of deze passen of passend kunnen worden binnen het provinciaal recreatiebeleid. Uitkomsten van het overleg zullen wij meenemen in het verdere proces van de vast te stellen nieuwe omgevingsverordening.	De zienswijze leidt tot wijzigingen.
	In de Omgevingsverordening Zeeland 2021 is in artikel 5.8 Lid 1 onder c benoemd dat bij nieuwe ruimte-voor-ruimte initiatieven maximaal 3 woningen op het betrokken bouwperceel kunnen worden gerealiseerd. Voorheen, in de Omgevingsverordening 2018, was dit benoemd als ‘Er kunnen maximaal 3 compensatiewoningen worden gerealiseerd’. Het toevoegen van “op het betrokken bouwperceel” mag er niet toe leiden dat compensatiewoningen enkel op het betreffende voormalige agrarische bouwperceel gebouwd mogen worden en dat verplaatsing naar een andere locatie niet meer mogelijk is. Immers is niet ieder agrarisch perceel waar leegstaande bedrijfsgebouwen gesaneerd worden, geschikt als woningbouwlocatie. Daarnaast is verdere verstening van het buitengebied ongewenst en wensen wij de compensatiewoningen zoveel mogelijk te clusteren in buurtschappen, lintbebouwing of kernen.	U heeft gelijk. De bouw van compensatiewoningen mag ook op een andere locatie plaatsvinden, bij voorkeur in of aansluitend aan bestaand stedelijk gebied. Dit kan landschappelijk voordelen hebben. Wij zullen de verordening op dit punt aanpassen.	Artikel 5.8 Lid 1 wordt aangepast, inclusief de toelichting bij dit artikel.
	Daarnaast is door de nieuwe verwoording niet duidelijk dat er over het geheel gezien maximaal 3 compensatiewoningen kunnen worden verkregen (per 500 m² één woning met een maximum van 3). In de Omgevingsverordening 2021 is een tweedeling van leden. Lid 1 geeft aan dat er maximaal 3 woningen op het betrokken bouwperceel kunnen worden gerealiseerd. Lid 2 geeft aan dat voor één woning 500 m² schuur of 0,5 ha glas moet worden gesaneerd. Dit kan gelezen worden als een maximum van 3 titels op de gesaneerde locatie, terwijl er daadwerkelijk meer woningen verkregen kunnen worden door een veelvoud van 500 m² te slopen. Lid 2 geeft namelijk geen maximum aantal aan. Dat is onjuist, aangezien er maar maximaal 3 compensatiewoningen voor het gehele initiatief kunnen worden verkregen.	De regeling voor sanering van bebouwing in ruil voor compensatiewoningen wordt geëvalueerd. De uitkomsten kunnen leiden tot een voorstel tot aanpassing van de omgevingsverordening. Het maximum van drie woningen per locatie is gelijk aan de regeling in de huidige omgevingsverordening, maar er is wel een beperkte afwegingsruimte voorzien om als gemeente maatwerk te kunnen leveren. Dit is in lid 3 opgenomen. In lid 3 wordt het woord ‘beperkt’ toegevoegd om dit te verduidelijken en de toelichting wordt hierop aangepast.	Artikel 5.8 en bijbehorende toelichting worden aangepast.

Nummer en indiener	Samenvatting	Overwegingen	Aanpassing
2. Gemeente Tholen	De gemeente stelt voor om de volgende begripsbepaling op te nemen: Grondgebonden veehouderij: grondgebonden agrarisch bedrijf dat zich toelegt op het houden en de teelt van slacht-, fok-, leg-, pels- of melkdieren, welke plaatsvindt met weidegang en/of teelt van (ruw)voer op bij het bedrijf behorende gronden.	De gevraagde aanvulling is overbodig. In de zienswijze gaat u er aan voorbij dat in de bijlage met begrippen al een passende definitie is opgenomen van een grondgebonden agrarisch bedrijf, t.w.: *"bedrijf dat geheel of nagenoeg geheel afhankelijk is van agrarische grond als productiemiddel en waarbij geheel of nagenoeg geheel gebruik wordt gemaakt van open grond of plat glas dan wel een ander lichtdoorlatend materiaal met een hoogte van niet meer dan 1 meter."* Deze begripsbepaling is tevens van toepassing op een veehouderijbedrijf. Daarmee is ook voor de veehouderij een passende definitie opgenomen, die ook in lijn is met de Omgevingsvisie.	De zienswijze leidt niet tot wijzigingen.
	De gemeente vraagt verduidelijking over artikel 5.4. In dit artikel wordt gesproken over de mogelijkheid om een detailhandelsvoorziening op te richten buiten het bestaand kernwinkelgebied. Niet duidelijk is echter of hier ook een supermarkt onder kan vallen. Omdat deze voorzieningen in veel gevallen te omvangrijk worden voor het kleinschalige kernwinkelgebied is de optie voor vestiging aan de rand van de kern wenselijk.	In de toelichting bij de verordening is dit punt benoemd als uitzondering op de algemene regel. De letterlijke tekst: "*… een supermarkt die ruimtelijk (in verband met omvang en verkeersontsluiting) aantoonbaar niet inpasbaar is in het kernwinkelgebied mag op enige afstand van het kernwinkelgebied, binnen bestaand stedelijk gebied worden toegestaan.*"	
	De gemeente vraagt in de ontwerp verordening lintbebouwing niet uit te sluiten als bestaand stedelijk gebied. Het gaat hier immers om een cluster van bebouwing behorend bij een kern.	De gebruikte definitie is overgenomen van de begripsomschrijving uit het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl), waarbij lintbebouwing niet tot stedelijk gebied wordt gerekend. Om onduidelijkheid bij uitleg van regels te voorkomen houden wij deze definitie aan.	
	De gemeente vraagt verduidelijking of de lijst voor nieuwvestiging van NED's in bijlage III limitatief is. Dat zou te beperkt zijn en voorbij gaat aan de doelstelling van de NED, namelijk mogelijkheden om de levendigheid van het buitengebied en de levensvatbaarheid van agrarische bedrijven te behouden alsmede het behouden van cultuurhistorische waardevolle bebouwing.	In de toelichting bij dit artikel is aangegeven dat dit een limitatieve lijst is, maar gemeenten kunnen van de in de tabel voor nieuwvestiging aangegeven activiteiten afwijken voor activiteiten die naar aard, verkeersaantrekking en invloed op de omgeving gelijkgesteld kunnen worden met de in de tabel genoemde activiteiten.	
	De gemeente vraagt hoe de provincie om gaat met cultuurhistorisch waardevolle elementen of objecten, die niet door de provincie als waardevol zijn aangemerkt, maar wel op een gemeentelijke monumentenlijst staan. Deze dienen dezelfde ruimtelijke mogelijkheden te hebben als de door de provincie aangemerkte elementen en objecten.	De verordening bevat een (provinciale) selectie van cultuurhistorisch waardevolle boerderijen. Daarvoor geldt een combinatie van bescherming tegen sloop, ruimere mogelijkheden voor herbestemming en mogelijkheden voor subsidie. Deze selectie is in overleg met de gemeenten en eigenaren opgesteld. Als toevoeging van gemeentelijke monumenten gewenst is, het monument voldoet aan de dan geldende kwaliteitseisen én de eigenaar daar mee akkoord is, kan de selectie worden aangepast.	

	Omdat de provincie Zeeland een van de weinige provincies is die geen geitenstop heeft ingevoerd en bovendien de GGD heeft geadviseerd om terughoudend te zijn met nieuwe geitenhouderijen, verzoekt de gemeente om in artikel 5.24 (intensieve veehouderij) toe te voegen dat het houden van geiten niet toegestaan is.	In de Zeeuwse Omgevingsvisie is geen onderscheid gemaakt naar diersoorten. Voor de veehouderij is de inzet gericht op grondgebondenheid. Nieuwe grootschalige ontwikkeling van intensieve veehouderij, inclusief geitenhouderij is in onze provincie niet mogelijk. Wat het aspect volksgezondheid betreft kan de gemeente per situatie een concreet advies van de GGD vragen en bij de besluitvorming betrekken. Zie bijvoorbeeld de uitspraak van de Raad van State over voorwaarden die gemeente Het Hogeland stelt aan geitenhouderijen (ECLI:NL:RVS:2021:2396). Ook landelijke ontwikkelingen zoals lopend onderzoek door het Rivm zijn hierbij van belang.	

Nummer en indiener	Samenvatting	Overwegingen	Aanpassing
3. Gemeente Vlissingen	De gemeente maakt zich zorgen over de wijze waarop de bedoeling van het Streefbeeld Nollebos-Westduinpark momenteel is vertaald in de ontwerpverordening. De bestuurlijk gedeelde redenering is niet eenduidig in de ontwerpverordening opgenomen en er zou op basis van de verordening geconcludeerd kunnen worden dat de nieuwe verblijfsontwikkeling voor de Kanovijver, naast de verblijfsrecreatie van de sauna, niet mogelijk is. Daarmee worden onnodig juridische risico's gelopen bij de realisatie van het Streefbeeld Nollebos-Westduinpark. Door de Vlissingse situatie en de redeneerlijn van de provincie ten aanzien van het aandachtsgebied Nollebos-Westduin specifieker te benoemen in de verordening, kan dit juridische risico gemarginaliseerd worden. De gemeente ziet de Ontwerp-Omgevingsverordening dan ook graag als zodanig aangepast.	In de provinciale omgevingsverordening zijn algemene regels opgenomen voor verblijfsrecreatieve ontwikkelingen. De nadere uitwerking en onderbouwing is, in lijn met de (bestuurlijke) afspraken uit de Zeeuwse Kustvisie, een verantwoordelijkheid van de gemeente. Dit geldt ook voor de realisatie van het Streefbeeld Nollebos-Westduinpark. Het is aan de gemeente om te onderbouwen welke verblijfsrecreatieve ontwikkelingen bijdragen aan het oplossen van knelpunten, op welke wijze ze bijdragen en in welke fasering realisatie van het streefbeeld plaatsvindt. Om verwarring over de status van het gebied te voorkomen is in de verordening expliciet aangegeven dat dit gebied zowel aandachtsgebied is als onderdeel van een badplaats. Conform de afspraken in de kustvisie is een nieuwe verblijfsrecreatieve voorziening in een aandachtgebied toegestaan als dit bijdraagt aan het oplossen van verblijfsrecreatieve knelpunten (verplaatsing, sanering) ‘elders’ in de betreffende regio van de Zeeuwse kust of in het betreffende aandachtsgebied als onderdeel van een gezamenlijk streefbeeld en gebiedsaanpak. Voor de duidelijkheid wordt ‘elders’ tussen haakjes gezet, zoals in het BO Kustvisie besproken.	De zienswijze leidt tot wijzigingen. In bijlage IV onder 2 wordt ‘elders’ tussen haakjes gezet.

Nummer en indiener	Samenvatting	Overwegingen	Aanpassing
4. Gemeente Reimerswaal	Ten aanzien van de uitbreiding van bestaande bedrijventerreinen als bedoeld in artikel 5.1, onder 4, van de Zeeuwse Omgevingsverordening 2021 vraagt de gemeente om flexibiliteit en maatwerk om deze terreinen ook te kunnen uitbreiden met meer dan 20% of 0,5 hectare op basis van een gedegen locatie- en behoeftestudie, waarin wordt aangetoond dat dergelijke uitbreidingen op die specifieke locaties bijdragen aan een goede regionale spreiding van bedrijvigheid.	In artikel 5.1 is onder lid drie een mogelijkheid opgenomen voor verdere uitbreiding met meer dan 20% of boven de 0,5 hectare. Daarbij gelden voorwaarden. Regionale spreiding van bedrijvigheid is overigens geen provinciaal doel. Ruimtelijke concentratie van bedrijvigheid is dat wel.	De zienswijze leidt tot wijzigingen.
	Hoewel de regels van de Zeeuwse Omgevingsverordening 2021 slechts betrekking hebben op hel toevoegen van enkele wooneenheden in het landelijk gebied, vraagt de gemeente aandacht voor ondersteuning bij het versnellen van de nieuwbouw van woningen alsmede om een geactualiseerde en flexibele behoefteraming voor de langere termijn die met deze ontwikkeling rekening houdt.	Dit wordt in het kader van het beleid van de Zeeuwse Woonagenda opgepakt. Indien nodig zal de verordening hierop (op een passend moment) worden aangepast	
	Als gevolg van die positie in het achterland kan op grond van het bepaalde in artikel 5.13, lid 6, van de verordening een nieuw verblijfsrecreatieterrein buiten bestaand stedelijk gebied alleen worden toegelaten indien aannemelijk wordt gemaakt dat voldaan wordt aan de voor aandachtsgebieden geldende uitgangspunten die benoemd staan in bijlage IV, onder 4. De experimenteerruimte voor de verblijfsrecreatie wordt door het bepaalde in artikel 5.13, lid 5, juncto bijlage IV, onder 4, in hoge mate beperkt. Binnen de gemeentegrenzen is volgend de gemeente nog voldoende ruimte voor kwalitatief goede recreatieve ontwikkelingen in zowel het bestaand stedelijk gebied als buiten het bestaand stedelijk gebied, zonder dat afbreuk wordt gedaan aan de omgevingskwaliteiten. De gemeente verzoekt derhalve om in de Zeeuwse Omgevingsverordening 2021 in het kader van de aangekondigde experimenteerruimte meer ruimte te bieden aan de gemeenten voor het maken van een lokale afweging of een nieuwvestiging van een verblijfsrecreatieterrein buiten bestaand stedelijk gebied aanvaardbaar is.	De gemeente kan ruimte bieden voor nieuwe verblijfsrecreatieve ontwikkelingen binnen bestaand stedelijk gebied en daarbuiten in aandachtsgebieden. Het benoemen tot aandachtsgebied is een lokale afweging gebaseerd op de specifieke lokale omstandigheden. Aandachtsgebieden zijn gebieden waar de ruimtelijke kwaliteiten onder druk staan of al (deels) verdwenen zijn en/of een transformatie opgave ligt. Het gebied vraagt om een breed gedragen gebiedsgerichte transformatie opgave waarin een balans wordt gevonden tussen de gebruikswaarde, belevingswaarde en toekomstwaarde. Losstaande experimenten passen niet in die omschrijving, maar experimenten als onderdeel van een breed gedragen gebiedsgerichte transformatie wel.	
	Verder wijst de gemeente er op dat in de bijlage in de laatste zinsnede 'elders in de betreffende regio van de Zeeuwse kust' niet op zijn plaats is, aangezien deze bijlage betrekking heeft op de ontwikkeling van aandachtsgebieden buiten de kustzone.	Dit is een onjuistheid en zal worden hersteld.	Deze zin in bijlage IV onder 4 wordt gewijzigd.
	In artikel 5.19 'Lawaaisporten, gemotoriseerde luchtsporten en landingsplaatsen' zijn de voorwaarden voor nieuwvestiging of uitbreiding van onder andere lawaaisporten geformuleerd. In lid 1, onder b., van genoemd artikel is aangegeven dat vestiging van een kartbaan in of aansluitend aan het concentratiegebied voor lawaaisporten bij de landelijke bebouwingsconcentratie Bath mogelijk is. Van het initiatief voor vestiging van een kartbaan is reeds in 2014 afscheid genomen. Daarmee resteert uitsluitend de behoefte om een kleiduivenschietterrein in de omgeving van Bath mogelijk te maken. De kleiduivenschutterij zit al enkele jaren op een tijdelijke locatie nabij het golfterrein en dat is geen gelukkige combinatie. Er is inmiddels een reeel perspectief om daadwerkelijk tot realisatie van een vervangend terrein te komen. De huidige formulering van artikel 5.19 sluit niet meer aan bij de feitelijk beoogde situatie. Derhalve verzoekt de gemeente de redactie van dit artikel aan te passen, zodat vestiging van lawaaisporten in brede zin of in leder geval specifiek een kleiduivenschietterrein in de omgeving van Bath mogelijk is.	De mogelijkheid om locaties ten behoeve van lawaaisporten, zoals kleiduivenschieten, te verplaatsen is mogelijk met toepassing van art 5.19 lid 1 onder a. De voorwaarde die hieraan is verbonden is dat dit bijdraagt aan betere concentratie van dergelijke gebruiksactiviteiten of een beperking van geluidsoverlast. Uit uw reactie maken wij op dat de specifieke mogelijkheid voor vestiging van een kartbaan bij Rilland niet meer in beeld is. Wij zullen daarom deze mogelijkheid onder b schrappen.	Art 5.19 lid 1 wordt gewijzigd.

	De gemeente constateert dat de in het ontwerp van de Zeeuwse Omgevingsverordening 2021 gehanteerde begrippen en uitgangspunten niet consequent zijn. Voorbeelden: 1. De begrippen zoals 'buiten bestaand stedelijk gebied' en 'landelijk gebied' worden door elkaar heen gebruikt en deze begrippen worden verder niet gedefinieerd; 2. Artikel 5.7, sub a, biedt ruimte voor verbetering, uitbreiding of verplaatsing van een bestaande individuele burgerwoning. Uit de toelichting op het voormelde artikel blijkt echter dat het uw bedoeling is ruimte te bieden voor de verbetering, uitbreiding of verplaatsing van bestaande bebouwing zoals bestaande burger- of bedrijfswoningen. Ter voorkoming van interpretatieverschillen over de in de Zeeuwse Verordening 2021 opgenomen regels, verzoekt de gemeente de inhoud van de Omgevingsverordening eenduidig te maken en tegenstrijdigheden te verwijderen.	Het begrip 'bestaand stedelijk gebied' is in de omgevingsverordening gedefinieerd en daarmee is ook duiding gegeven aan 'buiten bestaand stedelijk gebied'. De toelichting wijkt inderdaad af van de regel. Er is ten opzichte van de Omgevingsverordening Zeeland 2018 abusievelijk 'of bedrijfswoning' aan de toelichting toegevoegd.	De toelichting bij artikel 5.7, sub a wordt gewijzigd.

Nummer en indiener	Samenvatting	Overwegingen	Aanpassing
5. Bescherm de Delta	De stichting is van mening dat de ontwerp omgevingsvisie onvoldragen en niet inzichtelijk is. Een nota van wijzigingen ten opzichte van de Omgevingsverordening Zeeland 2018 ontbreekt. Er is geen nota van antwoord n.a.v. de reacties op het voorontwerp. Kaarten die bij de verordening horen, waren niet raadpleegbaar of ontbraken geheel. Er is niet gewacht op besluitvorming over de Zeeuwse Omgevingsvisie en Veerse Meer Visie. De Grevelingenvisie is niet verwerkt in de verordening en mogelijk zijn er nog andere visies niet verwerkt.	De kaartbeelden en bijlagen bij de ontwerp verordening (geometrische informatieobjecten) waren in deze voorbereidingsfase nog niet compleet, maar de artikelen wel. Er is geen formele wettelijke inspraakprocedure van toepassing op de voorontwerp omgevingsverordening, daarom werd er nog geen nota van antwoord opgesteld. Bij het opstellen van de ontwerp verordening is geanticipeerd op de Zeeuwse Omgevingsvisie en Veerse Meer Visie. De besluitvorming over deze visies vindt ruim voor besluitvorming over de verordening plaats, zodat eventuele wijziging van de beleidskaders, waar nodig, kan worden doorvertaald naar regels in de verordening.	De zienswijze leidt tot wijzigingen.
	Algemene op- en aanmerkingen De stichting verzoekt ontbrekende kaarten toe te voegen, met name aanduidingen waar in de tekst naar wordt verwezen. De stichting stelt voor omgevingswaarden en instructieregels aan gemeenten uit bestaande visies waar nodig toe te voegen. Voorbeelden: omgevingswaarde voor het herstel van biodiversiteit, het bewaken van het landschap door verplichte landschappelijke inpassing op eigen recreatieterreinen en door het stellen van bijv. maximum aan bouwhoogte, bewaking/herstel duisternis.	Ontbrekende kaartbeelden worden toegevoegd. De keuzen die bij vaststelling van het provinciale beleidskader in de omgevingsvisie zijn gemaakt, vormen het kader voor regels in de omgevingsverordening. Wat betreft de genoemde voorbeelden van omgevingswaarden en instructieregels is (met uitzondering van duisternis) beleidsmatig de keuze gemaakt om deze niet als zodanig in de provinciale verordening op te nemen, maar voor deze doelengebruik te maken van andere beleidsinstrumenten.	Bijlagen worden toegevoegd.
	Opmerkingen bij hoofdstuk 5 De stichting stelt voor in art 5.12 lid l en 2 de daarin genoemde badplaatsen met naam en toenaam te noemen met verwijzing naar het kaartje waarin de precieze grenzen hiervan staan. Kaartje verblijfsrecreatie met de precieze grenzen van de badplaatsen toevoegen bij Kaartenbijlage.	De namen van de badplaatsen worden toegevoegd. Er wordt een kaart toegevoegd als bijlage met een begrenzing van de badplaatsen.	Art. 5.12 wordt gewijzigd. De bijlage en een verwijzing naar de bijlage in art 5.12 worden toegevoegd.
	Art 5.12 lid 4 is een uitzondering op de regel van niet uitbreiden van het aandachtsgebied in de kustzone waar meer mogelijk is aan vestiging van verblijfsrecreatie. De stichting verzoekt deze geheel te schrappen.	Deze uitzondering is in lijn met de (bestuurlijke) afspraken uit de kustvisie en de vigerende omgevingsverordening. Deze wordt daarom niet geschrapt.	
	Voorstel: De maximum bouw- en goothoogte voor strandpaviljoens toevoegen aan art 5.14.3 en 4, in de vorm van onderstaande alinea uit de Zeeuwse Kustvisie: 'Maximale goothoogte 4 meter, bouwhoogte maximaal 6,5 meter en daarnaast nooit hoger dan het achterliggende duin. Goot- en bouwhoogten worden gemeten vanaf de bovenkant van de begane grondvloer van het gebouw.'	In de omgevingsverordening zijn de bouwhoogtes uit de kustvisie niet opgenomen in de vorm van een instructieregel voor omgevingsplannen. De gemeente zal bij initiatieven beoordelen of wordt voldaan aan de voorwaarden uit de kustvisie.	
	De stichting stelt voor bij art 5.19 over lawaaisporten, gemotoriseerde luchtsporten en landingsplaatsen ook regels voor paragliden op te nemen of, waar en wanneer hét toegestaan is, eventueel plekken aan te wijzen waar opstijgen en landen mogelijk is, hierbij rekening houdend met aanwezige natuurwaarden en hinder voor andere strandbezoekers.	De regels zijn gericht op het voorkomen van geluidshinder. Paragliden (zonder gemotoriseerde aandrijving) veroorzaakt geen geluidshinder en past daarom niet in dit artikel. Andere effecten op natuur (verstoring) en strandbezoekers (veiligheid) worden via andere procedures beoordeeld.	

	De stichting verzoekt in paragraaf 5.1.10 van de Omgevingsverordening een regel op te nemen voor landschappelijke inpassing van recreatiebedrijven op eigen terrein: Voor een goede landschappelijke inpassing van recreatiebedrijven, daar waar zij grenzen aan natuurgebied of landelijk gebied, wordt uitgegaan van een 10 meter brede afschermende groengordel op eigen terrein'.	In par 5.1.10 wordt gemeenten opgedragen landschappelijke en cultuurhistorische waarden mee te wegen in omgevingsplannen en te beschermen tegen aantasting door alle mogelijke activiteiten. Omgevingsplannen voorzien in een toelichting met betrekking tot het afwegingskader. Per situatie maakt de gemeente een afweging hoe dit moet worden verzekerd. De beste manier om waarden te beschermen verschilt per waarde, functie en locatie. Een 10 meter afschermende groengordel is niet in iedere situatie wenselijk. Daarom schrijven wij dit niet voor via een generieke instructieregel. Het is wel zo dat landschappelijke inpassing altijd op eigen terrein moet worden gerealiseerd.	
	Bij par 5.1.6/ punt 2C p. 132 Bijlage 5 ontwikkelkader Veerse Meer de uitgangspunten voor hoogte van bebouwing rondom het Veerse Meer uit de Veerse Meer visie verzoekt de stichting toe te voegen: een maximum bouwhoogte van max.1 laag met kap (goothoogte max. 4,5 m en bouwhoogte max. 6,5 m). Met verwijzing naar enkele uitzonderingen, die genoemd worden in tabel 1: 'Uitgangspunten hoogte bebouwing rondom Veerse Meer', biz.39 van de Veerse Meer visie.	De bijlage wordt aangepast aan de vastgestelde versie van de Gebiedsvisie Veerse Meer. De gemeente zal bij initiatieven beoordelen of wordt voldaan aan de voorwaarden.	Bijlage V wordt aangepast.
	Voorstel bij art.5.12 Duisternis: In art 5.1.12 een regel opnemen over het verplicht gebruik van vleermuisvriendelijke verlichting in de omgeving van een duisternisgebied.	Gemeenten moeten de bescherming van duisternis (het donkere landschap) door het tegengaan van lichthinder bij hun besluitvorming met betrekking tot activiteiten en gebruiksfuncties (omgevingsplan/-vergunning/maatwerkvoorschriften) meenemen. De bescherming van duisternis heeft bij gemeentelijke taakuitoefening niet specifiek als oogmerk de bescherming van soorten, zoals vleermuizen. De bescherming van soorten is een wettelijke taak van de provincie. Het verrichten van activiteiten met mogelijke gevolgen voor beschermde soorten (flora en fauna activiteiten) is, ook in duisternisgebieden, verboden zonder omgevingsvergunning. In het vergunningenproces vindt beoordeling van eventueel gebruik van vleermuisvriendelijke verlichting plaats.	
	De stichting stelt voor de Grevelingenmeer visie 2020-2030 op te nemen in Provinciale Omgevingsverordening 2021 en deze als Bijlage toe te voegen met verwijzingen in de tekst of anders minimaal de beperkende maatregelen uit deze visie zoals maximering en beperkingen van bebouwing aan de rand m.u.v. de aandachtsgebieden.	In de Ontwikkelingsvisie Grevelingen is op p.54 opgenomen dat de betrokken partijen dit kader gebruiken bij de beoordeling van (ruimtelijke) plannen in het gebied in de komende periode. Het ruimtelijk kader in het ontwikkelplan is geen wettelijk kader en er is niet afgesproken om dit in provinciale regelgeving te vertalen.	

	Voor de stichting is het duidelijk dat de nieuwe Omgevingswet ook kansen biedt aan de provincie, namelijk het stellen van te verwezenlijken doelen die tot nu niet of niet altijd direct via de ruimtelijke ordening geregeld kon worden en dat dat dan "maar" via visies / beleid opgelost moest worden. We constateren dat er tot nu toe onvoldoende concreet vastgelegd is in visies die de Deltawateren betreffen. We denken hierbij bijvoorbeeld naast maatregelen die natuur zal beschermen, aan het behouden en beleven van (natuur) landschap en het deltalandschap in het bijzonder, hoogtebeperkingen in het algemeen, niet buitendijks bouwen, bescherming van de deltawateren en goede landschappelijke inpassing. Naast een maximum aan recreatie eenheden lijkt ons een beddenplafond voor recreatieslaapplaatsen om zo met name de zwaarbelaste recreatiegebieden ook voor onze eigen bewoners leefbaar te houden ook een in te voeren omgevingswaarde.	De Omgevingswet maakt onderscheid tussen visies, programma's en juridische regels. Visies geven de richting aan van het beleid, concrete uitwerking vindt plaats in programma's en alle juridische regels komen samen in één omgevingsloket. De Omgevingswet noemt de programma's een centraal instrument om doelen te realiseren, omdat daarin integraal en met alle betrokken overheden en partijen kan worden samengewerkt. Het stellen van provinciale (instructie)regels over extra omgevingswaarden zoals hoogtebeperkingen en beddenplafonds is als zodanig geen doel van de Omgevingswet, ook gelet op de rolverdeling en afstemming tussen de gemeenten en de provincie. Het doel is om hier terughoudend te zijn met ruimte voor gemeenten een lokale afweging te maken.	

Nummer en indiener	Samenvatting	Overwegingen	Aanpassing
6. Gemeente Borsele	De gemeente vindt artikel 5.11 Zonne-energie te beperkend om de ambitie voor duurzame energie te halen. Specifiek zijn de mogelijkheden buiten bestaand stedelijk gebied te beperkt. Het kunnen aanwenden van agrarische gronden moet mogelijk zijn, zeker waar deze niet of minder geschikt zijn voor reguliere landbouw. De gemeente ziet daarbij mogelijkheden voor meervoudig ruimtegebruik, een extra inkomstenbron voor agrarisch ondernemers en kansen om lokale kernkwaliteiten een positieve bijdrage te leveren aan natuurwaarden en landschap. De gemeente vraagt minder stringent beleid te voeren en meer beleidsvrijheid te bieden aan gemeenten om een eigen invulling te geven aan de regels.	Bij de besluitvorming over de Zeeuwse Omgevingsvisie is dit onderwerp aan bod geweest. Vanuit het beleid is er geen aanleiding om af te wijken van het algemene uitgangspunt dat zonnepanelen op daken prioriteit heeft. Buiten bestaand stedelijk gebied zijn ook beperkte mogelijkheden, als combinatie met andere functies mogelijk is. De verwachting is dat de geboden mogelijkheden voldoende ruimte bieden voor het halen van de doelstellingen.	De zienswijze leidt niet tot wijzigingen.
	De gemeente vraagt om in de regels over verblijfsrecreatie ook buiten de aandachtsgebieden ruimte te bieden voor nieuwe recreatieterreinen. De gemeente zou meer vrijheid moeten krijgen om mee te werken aan initiatieven die meerwaarde opleveren voor of goed passend zijn in de omgeving.	De gemeente kan ruimte bieden aan nieuwe verblijfsrecreatieve ontwikkelingen binnen bestaand stedelijk gebied en daar buiten in aandachtsgebieden. Het benoemen tot aandachtsgebied is een lokale afweging gebaseerd op de specifieke lokale omstandigheden. Aandachtsgebieden zijn gebieden waar de ruimtelijke kwaliteiten onder druk staan of al (deels) verdwenen zijn en/of een transformatie opgave ligt. Het gebied vraagt om een breed gedragen gebiedsgerichte transformatie opgave waarin een balans wordt gevonden tussen de gebruikswaarde, belevingswaarde en toekomstwaarde. Initiatieven met een duidelijke meerwaarde kunnen als onderdeel van een breed gedragen gebiedsgerichte transformatie worden gerealiseerd.	

Nummer en indiener	Samenvatting	Overwegingen	Aanpassing
7. Stichting Duinbehoud	De stichting is van mening dat de ontwerp omgevingsvisie onvoldragen en niet inzichtelijk is. Een nota van wijzigingen ten opzichte van de Omgevingsverordening Zeeland 2018 ontbreekt. Er is geen nota van antwoord n.a.v. de reacties op het voorontwerp. Kaarten die bij de verordening horen, waren niet raadpleegbaar of ontbraken geheel. Er is niet gewacht op besluitvorming over de Zeeuwse Omgevingsvisie en Veerse Meer Visie. De Grevelingenvisie is niet verwerkt in de verordening en mogelijk zijn er nog andere visies niet verwerkt. <u>Hoofdstuk 3</u> De stichting stelt voor om meer omgevingswaarden op te nemen dan uitsluitend de wettelijk voorgeschreven waarden. Voorstel: een omgevingswaarde voor het behalen van de doelen van de Europese biodiversiteitsstrategie 2021-2030 in de verordening opnemen.	De kaartbeelden en bijlagen bij de ontwerp verordening waren in deze fase nog niet compleet, maar de artikelen wel. Er is geen formele inspraak geweest op de voorontwerp omgevingsverordening, daarom is er ook geen nota van antwoord opgesteld. Bij het opstellen van de ontwerp verordening is geanticipeerd op de Zeeuwse Omgevingsvisie en Veerse Meer Visie. De besluitvorming over deze visies vindt ruim voor besluitvorming over de verordening plaats, zodat eventuele wijziging van de beleidskaders kan worden doorvertaald in de verordening. De keuzen die bij vaststelling van het provinciale beleidskader zijn gemaakt, vormen het kader voor de omgevingsverordening. Bij de genoemde omgevingswaarden is beleidsmatig de keuze gemaakt om deze niet in de provinciale verordening op te nemen, maar gebruik te maken van ander instrumentarium.	De zienswijze leidt tot wijzigingen.
	<u>Opmerkingen bij hoofdstuk 5</u> De stichting stelt voor in art 5.12 lid l en 2 de daarin genoemde badplaatsen met naam en toenaam te noemen met verwijzing naar het kaartje waarin de precieze grenzen hiervan staan. Kaartje verblijfsrecreatie met de precieze grenzen van de badplaatsen toevoegen bij Kaartenbijlage.	De namen van de badplaatsen zullen worden toegevoegd. Er wordt een kaart toegevoegd als bijlage met een begrenzing van de badplaatsen.	De namen worden toegevoegd aan art. 5.12, evenals een bijlage met de kaart en een verwijzing naar de bijlage in de toelichting.
	Art 5.12.4 is een uitzondering op de regel van niet uitbreiden van het aandachtsgebied in de kustzone waar meer mogelijk is aan vestiging van verblijfsrecreatie. De stichting verzoekt deze geheel te schrappen.	Deze uitzondering is in lijn met de afspraken uit de kustvisie en de vigerende omgevingsverordening.	
	Voorstel: De maximum bouw- en goothoogte voor strandpaviljoens toevoegen aan art 5.14.3 en 4, in de vorm van onderstaande alinea uit de Zeeuwse Kustvisie: 'Maximale goothoogte 4 meter, bouwhoogte maximaal 6,5 meter en daarnaast nooit hoger dan het achterliggende duin. Goot- en bouwhoogten worden gemeten vanaf de bovenkant van de begane grondvloer van het gebouw.'	In de omgevingsverordening worden de bouwhoogtes uit de kustvisie niet opgenomen in de vorm van een instructieregel voor omgevingsplannen. De gemeente zal bij initiatieven beoordelen of wordt voldaan aan de voorwaarden.	
	De stichting stelt voor bij art 5.19 over lawaaisporten, gemotoriseerde luchtsporten en landingsplaatsen ook regels voor paragliden op te nemen of, waar en wanneer hét toegestaan is, eventueel plekken aan te wijzen waar opstijgen en landen mogelijk is, hierbij rekening houdend met aanwezige natuurwaarden en hinder voor andere strandbezoekers.	De regels zijn gericht op het voorkomen van geluidshinder. Paragliden (zonder gemotoriseerde aandrijving) veroorzaakt geen geluidshinder en past daarom niet in dit artikel. Andere effecten op natuur (verstoring) en strandbezoekers (veiligheid) worden via andere procedures beoordeeld.	
	Bij par 5.1.6/ punt 2C p. 132 Bijlage 5 ontwikkelkader Veerse Meer de uitgangspunten voor hoogte van bebouwing rondom het Veerse Meer uit de Veerse Meer visie verzoekt de stichting toe te voegen: een maximum bouwhoogte van max.1 laag met kap (goothoogte max. 4,5 m en bouwhoogte max. 6,5 m). Met verwijzing naar enkele uitzonderingen, die genoemd worden in tabel 1: 'Uitgangspunten hoogte bebouwing rondom Veerse Meer', biz.39 van de Veerse Meer visie.	De bijlage wordt aangepast aan de vastgestelde versie van de Gebiedsvisie Veerse Meer. De gemeente zal bij initiatieven beoordelen of wordt voldaan aan de voorwaarden.	Bijlage V wordt aangepast.

	De stichting verzoekt in paragraaf 5.1.10 van de Omgevingsverordening een regel op te nemen voor landschappelijke inpassing van recreatiebedrijven op eigen terrein: Voor een goede landschappelijke inpassing van recreatiebedrijven, daar waar zij grenzen aan natuurgebied of landelijk gebied, wordt uitgegaan van een 10 meter brede afschermende groengordel op eigen terrein'.	In par 5.1.10 wordt gemeenten opgedragen landschappelijke en cultuurhistorische waarden mee te wegen in omgevingsplannen en te beschermen tegen aantasting door alle mogelijke activiteiten. Omgevingsplannen voorzien in een toelichting met betrekking tot het afwegingskader. Per situatie maakt de gemeente een afweging hoe dit moet worden verzekerd. De beste manier om waarden te beschermen verschilt per waarde, functie en locatie. Een 10 meter afschermende groengordel is niet in iedere situatie wenselijk. Daarom schrijven wij dit niet voor via een generieke instructieregel. Het is wel zo dat landschappelijke inpassing altijd op eigen terrein moet worden gerealiseerd.	
	Voorstel bij art.5.12 Duisternis: In art 5.1.12 een regel opnemen over het verplicht gebruik van vleermuisvriendelijke verlichting in de omgeving van een duisternisgebied.	Gemeenten moeten de bescherming van duisternis (het donkere landschap) door het tegengaan van lichthinder bij hun besluitvorming met betrekking tot activiteiten en gebruiksfuncties (omgevingsplan/-vergunning/maatwerkvoorschriften) meenemen. De bescherming van duisternis heeft bij gemeentelijke taakuitoefening niet specifiek als oogmerk de bescherming van soorten, zoals vleermuizen. De bescherming van soorten is een wettelijke taak van de provincie. Het verrichten van activiteiten met mogelijke gevolgen voor beschermde soorten (flora en fauna activiteiten) is, ook in duisternisgebieden, verboden zonder omgevingsvergunning. In het vergunningenproces vindt beoordeling van eventueel gebruik van vleermuisvriendelijke verlichting plaats.	
	De stichting stelt voor ontbrekende kaarten toe te voegen.	Ontbrekende kaarten worden toegevoegd.	Bijlagen worden toegevoegd.
	De stichting stelt voor de Grevelingenmeer visie 2020-2030 op te nemen in Provinciale Omgevingsverordening 2021 en deze als Bijlage toe te voegen met verwijzingen in de tekst of anders minimaal de beperkende maatregelen uit deze visie zoals maximering en beperkingen van bebouwing aan de rand m.u.v. de aandachtsgebieden.	In de Ontwikkelingsvisie Grevelingen is op p.54 opgenomen dat de betrokken partijen dit kader gebruiken bij de beoordeling van (ruimtelijke) plannen in het gebied in de komende periode. Het ruimtelijk kader in het ontwikkelplan is geen wettelijk kader en er is niet afgesproken om dit in provinciale regelgeving te vertalen.	

Nummer en indiener	Samenvatting	Overwegingen	Aanpassing
8. ZMf	De ZMf geeft een aantal handvatten en ideeën op de onderwerpen bodem- en grondwaterverontreinigingen, thermisch gereinigde grond, Deltawateren en het watersysteem, natuur en exotenbeheer, natuur en biodiversiteit, externe werking NNZ, behoud landschappelijke kwaliteit, milieu: lichthinder en duisternis, gezondheid en intensieve veehouderij en energietransitie in relatie tot natuur.		
	Het viel de ZMf op dat er veel kaartmateriaal lijkt te ontbreken, waaronder kaarten met Natura 2000 gebieden, Natuurnetwerk Zeeland en een kaart van de Kustvisie met daarop aangegeven de badplaatsen, aandachtsgebieden, bebouwing verblijfsrecreatie enz.	Ontbrekend kaartmateriaal wordt toegevoegd.	Bijlagen worden toegevoegd.
	De ZMf vindt dat aanvullende regelgeving in de verordening zou kunnen worden toegepast voor zover het niet in landelijke en internationale wet- en regelgeving is verankerd. Voorgesteld wordt om te kijken of bodemregels zoals die door de provincie Gelderland worden toegepast ook geschikt zijn voor Zeeland.	De Omgevingswet wijst de gemeenten aan als bevoegd gezag voor alle activiteiten die in de bodem plaatsvinden (zoals milieubelastende activiteiten als bedoeld in het Besluit activiteiten leefomgeving). Het ligt daarom niet voor de hand om als provincie aanvullende (generieke) regelgeving op te nemen in de verordening. Evenmin is er op dit moment uit oogpunt van beleidsdoelen voor specifieke gebieden aanleiding om aanvullende regels voor specifieke locaties vast te stellen.	
	ZMf vraagt om striktere regelgeving omtrent TGG in de omgevingsverordening om problemen in de toekomst te voorkomen.	Wij zijn gestart met het opstellen van een nieuw milieuprogramma. Bij dat programma zal worden bekeken of aanvullende inzet nodig is en of de omgevingsverordening daar een geschikt instrument bij kan zijn.	
	ZMf vraagt mogelijkheden te bekijken om in de verordening regels op te nemen proactief en preventief te werken aan een goede waterkwaliteit. Bijvoorbeeld om risico's aan te pakken van stoffen die eerst nog onvoldoende in beeld waren, zoals medicijnresten, chemische verbindingen zoals PFAS en andere zogenoemde opkomende stoffen en microplastics.	In de verordening zijn in afdeling 2.5. Grondwatersanering al aanvullende regels opgenomen ter bescherming van de kwaliteit van het grondwater. Daarnaast wordt in het nieuwe milieuprogramma verkend of aanvullende regels nodig zijn.	
	In de Omgevingsverordening zou moeten worden opgenomen dat het niet is toegestaan grond te verzetten van locaties waarop invasieve exoten (als de Japanse Duizendknoop en de Reuzenbereklauw) staan of hebben gestaan. Dit om verspreiding van deze hardnekkige exoten te voorkomen.	Een verbod op het verzetten van grond van locaties waarop invasieve exoten staan of hebben gestaan is een nobele gedachte maar buitgewoon omvangrijk en praktisch niet handhaafbaar. De provincie zet daarom heel sterk in op bewustwording bij- en het betrekken van organisaties en burgers.	
	Voor herstel van biodiversiteit stel de ZMf voor om in de Omgevingsverordening een systematiek in te bouwen waarbij voor ieder (infra)project in Zeeland er potentieel meer biodiversiteit wordt achtergelaten dan in de referentiesituatie. ZMf wil graag samen brainstormen op welke wijze dit juridisch verankerd zou kunnen worden.	Wij gaan graag met u in gesprek om te verkennen hoe biodiversiteit kan worden versterkt bij projecten. Dit kan mogelijk aansluiten bij het landelijke traject "basiskwaliteit natuur".	
	De ZMf stelt voor natuurgebieden beter te beschermen, bijvoorbeeld door net als Provincie Brabant een kwaliteitsverbetering of compensatie-opgave op te nemen bij een externe werking. Als er aantasting van waarden optreedt, moet gelden dat de negatieve effecten als gevolg van de verstoring, waar mogelijk, worden beperkt en als dat niet mogelijk is, worden gecompenseerd.	De Omgevingsverordening kent, ter bescherming van natuurgebieden (NNZ) bij externe werking, een afwegingszone van 100 meter rondom deze gebieden. Aangetoond dient te worden op welke wijze rekening is gehouden met de wezenlijke kenmerken en waarden van het natuurgebied waarbij tevens aannemelijk gemaakt wordt dat er geen activiteit plaatsvindt die nadelige gevolgen heeft voor die kenmerken en waarden.	

	Bij ontwikkelingen in het landschap (als nieuwbouwwijken) zou in de verordening moeten worden vastgelegd dat er potentieel meer landschappelijke kwaliteit wordt achtergelaten dan in de referentiesituatie. De bedoeling van deze bepaling is om bij de keuze van de locatie, het ontwerp, de aanleg en de inrichting rekening te houden met de aanwezige landschappelijke en natuurlijke kernkwaliteiten en het versterken van de biodiversiteit. ZMf verwijst hier naar de Omgevingsverordening van Brabant waar een regeling kwaliteitsverbetering landschap sinds 2014 van kracht is.	Versterking van de omgevingskwaliteit is een algemeen beleidsuitgangspunt in de Zeeuwse Omgevingsvisie en de Omgevingsverordening. Specifiek voor landschappelijke en cultuurhistorische waarden zijn in de omgevingsverordening beschermingsregels opgenomen. Er is in het beleid geen verplichting voorzien voor het toevoegen van 'potentiële landschappelijke kwaliteit', daarom is dit ook niet als voorschrift in de verordening opgenomen.	
	Een andere mogelijkheid is om een instructieregel op te nemen die hoogbouw buiten de bebouwde kom beperkt tot een maximale hoogte van 4 of 5 verdiepingen (voor de functie wonen of recreatie).	In het verleden zijn door de provincie uitgangspunten over maximale bouwhoogtes in het Omgevingsplan opgenomen, maar deze zijn vervallen omdat iedere situatie om een lokale afweging vraagt. Per situatie beoordeelt de gemeente wat een passende bouwhoogte is op de specifieke locatie.	
	Ook kan er meer dan nu in de omgevingsverordening worden ingezet op Bijzondere Provinciale Landschappen als de Tuin van Zeeland (Walcheren), de Zak van Zuid-Beveland of West-Zeeuws Vlaanderen. Door deze gebieden aan te wijzen en in de verordening extra aandacht te besteden aan het beschermen van landschapselementen kan de teruggang van het landschap worden voorkomen.	De verordening bevat regels ter bescherming van landschappelijke en cultuurhistorische structuren en –elementen die van provinciaal belang zijn. Dit is niet beperkt tot specifieke gebieden, maar geldt voor heel Zeeland. De waardevolle landschapselementen in Walcheren, de Zak van Zuid-Beveland en West Zeeuws-Vlaanderen worden daarmee ook beschermd. Extra bescherming is daarom niet nodig.	
	In de Omgevingsverordening gaat één artikel (artikel 5.39) over het beperken van lichthinder. Dit artikel richt zich uitsluitend op het voorkomen van lichthinder in de Duisternisgebieden. ZMf is van mening dat er sprake van flinke lichthinder rond de grotere industrieterreinen en de steden. In de verordening zou meer aandacht moeten zijn voor lichthinder en duisternis in de hele provincie. In de Omgevingsverordening ontbreken duisternisrichtlijnen voor de ontwikkeling van nieuwe bedrijventerreinen en woonwijken en voor de verlichting langs de provinciale wegen.	De regels in de verordening zijn ook van toepassing op nieuwe bedrijventerreinen, woonwijken en verlichting langs infrastructuur die van invloed kunnen zijn op de aangewezen duisternisgebieden. Effecten van nieuwe ontwikkelingen op overig Zeeland zullen door de gemeente per situatie worden beoordeeld. Daarnaast kan in het nieuwe milieuprogramma worden verkend of aanvullende acties nodig zijn.	
	De GGD adviseert uit voorzorg om afstand in te bouwen tussen veehouderijen en gevoelige bestemmingen of groepen. Het afstandsadvies vraagt om maatwerk want de gezondheidsrisico's bij een geitenbedrijf zijn groter dan bijvoorbeeld bij een rundveebedrijf. Zo adviseert de GGD om bij uitbreiding of nieuwvestiging van een geitenhouderij een afstand van 2 kilometer te hanteren tussen de veehouderij en gevoelige bestemmingen of groepen. ZMf doet de suggestie om de regels in de omgevingsverordening hierop af te stemmen.	In de Zeeuwse Omgevingsvisie is geen onderscheid gemaakt naar diersoorten. Voor de veehouderij is de inzet gericht op grondgebondenheid. Nieuwe grootschalige ontwikkeling van intensieve veehouderij, inclusief geitenhouderij is in onze provincie niet mogelijk. Wat het aspect volksgezondheid betreft kan de gemeente per situatie een concreet advies van de GGD vragen en bij de besluitvorming betrekken. Ook landelijke ontwikkelingen zoals lopend onderzoek door het Rivm zijn daarbij van belang.	
	Zeeland is van groot belang voor (trek)vogels. De Deltawateren zijn internationaal bekend als belangrijk gebied voor vogels. Bij de bouw van windmolens kan gemakkelijk rekening gehouden worden met de vogels en ook vleermuizen. Met het verplichten van sensoren die ervoor zorgen dat de windmolens uitgezet worden als vogels of vleermuizen in de omgeving van de windmolen worden waargenomen, kan veel dierleed worden voorkomen.	De bouw van windmolens is een activiteit met mogelijke gevolgen voor van nature in het wild levende dieren of planten (flora en fauna activiteit) en mag daarom niet worden uitgevoerd zonder omgevingsvergunning. In dat kader vindt per locatie een beoordeling plaats welke maatregelen kunnen worden genomen om het doden van vogels en vleermuizen zo veel mogelijk te voorkomen of te beperken.	

Nummer en indiener	Samenvatting	Overwegingen	Aanpassing
9. ZPS	Als gevolg van minimale verwerking in de omgevingsvisie van de inbreng van de stichting, ontbreekt ook het onderwerp straling ook in de omgevingsverordening. Ook voor de Ontwerp Omgevingsverordening dringt de stichting er op aan om het thema straling met bijbehorende aspecten erin op te nemen. Zolang dat niet gebeurt blijven elektrogevoeligen verstoken van de mogelijkheid om stralingsarm te wonen.	In het kader van de omgevingsvisie is een afweging gemaakt over de inzet van de provincie bij het onderwerp elektromagnetische straling. De conclusie is dat de provincie geen aanvullende regels stelt ten opzichte van de (inter)nationale wet- en regelgeving op dit onderwerp.	De zienswijze leidt niet tot wijzigingen.

Nummer en indiener	Samenvatting	Overwegingen	Aanpassing
10. VNO-NCW Zeeland	VNO-NCW heeft bij een vijftal artikelen opmerkingen op/aanvullingen bij de verordening: Artikel 5.1 bedrijven: In de verordening ligt de nadruk op de mogelijkheden om eigenlijk alleen op bestaande grote bedrijventerreinen uit te kunnen breiden, 80% van de uitbreiding moet daar plaats vinden. Kleinschalige bedrijventerreinen mogen slechts uitbreiden met ten hoogste 20% of maximaal 0,5 hectare. Daarbij moet het dan ook nog gaan om een eenmalige, beperkte afronding.	Het provinciale beleid is gericht op concentratie van bedrijvigheid op grootschalige terreinen. Voor kleinschalige terreinen biedt de verordening ruimte voor maatwerk. In artikel 5.1 van de omgevingsverordening is onder lid drie een mogelijkheid opgenomen voor verdere uitbreiding boven de 0,5 hectare. Daarbij gelden voorwaarden. Uitbreiding is niet overal mogelijk, maar moet passen in de omgeving.	De zienswijze leidt niet tot wijzigingen.
	VNO-NCW is van mening dat lokale bedrijven die een vestiging zoeken in de buurt van hun vestigingsplaats die mogelijkheid ook moeten hebben zonder dat dat leidt tot versnippering. Je kunt bedrijven niet dwingen om te verkassen naar een groter bedrijventerrein.	Lokale bedrijven die een nieuwe plek zoeken in de buurt van hun bestaande locatie, kunnen doorgroeien op een speciaal daarvoor ingericht en goed ontsloten bedrijventerrein. Per regio wordt door de gemeenten gezorgd voor voldoende en passend aanbod.	
	Artikel 3.6 geluidsnormen voor Industrieterreinen: Er worden acht industrieterreinen aangewezen waar een maximaal geluidsplafond voor wordt vastgesteld. De huidige ervaring is dat die plafonds te laag zijn vastgesteld waardoor bestaande bedrijven nauwelijks nog kunnen uitbreiden, terwijl er geen aantoonbare overlast is voor de omgeving. Er is hier sprake van een theoretisch geluidsmodel waarin geluid niet kan worden toegevoegd, ook al wordt het door geluidmetingen in de praktijk niet terug gevonden. VNO-NCW pleit voor het verhogen van de plafonds.	In de Omgevingsverordening worden alleen industrieterreinen van provinciaal belang aangewezen, waarvoor de provincie geluidproductieplafonds moet gaan vaststellen. De plafonds zelf zullen op later moment berekend en vastgesteld worden door PS. Dit is nu nog niet aan de orde.	
	Artikel 5.1.3 wonen: Er wordt in de verordening met name gerefereerd aan kleinschalige woningbouw in landelijk gebied. Gezien de enorme woningbouwopgave zou ruimte voor grootschaliger projecten moeten worden opgenomen in de verordening.	Dit wordt in het kader van het beleid van de Zeeuwse Woonagenda opgepakt. Indien nodig zal de verordening hierop worden aangepast.	
	Artikel 5.1.4 energie: De provincie wil de ontwikkeling van windenergie stimuleren, en ook zonne-energie wordt in de verordening aangehaald. Echter, VNO-NCW heeft geen informatie gevonden over de daarvoor benodigde capaciteit van het elektriciteitsnetwerk. Houdt de verordening rekening met de benodigde infrastructuur voor het transport van al die nieuwe groene stroom?	De rol van de provinciale verordening hierbij is zeer beperkt. De nationale energie infrastructuur wordt via nationale regelgeving beschermd. In veel artikelen in de provinciale omgevingsverordening is vanwege de nationale belangen een uitzonderingsbepaling opgenomen voor aanleg en onderhoud van nutsvoorzieningen.	
	Artikel 5.10 tiphoogte windmolens: windmolens met een tiphoogte van >21 meter alleen mogelijk in windenergie concentratiegebieden. Daarbuiten kan het alleen onder bepaalde voorwaarden. Dat geldt ook voor opschaling van bestaande windmolenparken. Mede in het kader van de noodzakelijke energietransitie, pleit VNO-NCW voor de mogelijkheid om bijvoorbeeld kleinere windmolens te vervangen door grotere.	Binnen de concentratielocaties is voldoende ruimte om de taakstelling van 700 MW in te vullen. De kleine turbines buiten de concentratiegebieden staan op locaties die meestal niet geschikt zijn voor grote turbines.	

Nummer en indiener	Samenvatting	Overwegingen	Aanpassing
11. Rijkswaterstaat	In voorliggende ontwerp-omgevingsverordening mist de kaart met de strandzonering conform de afspraken in de Zeeuwse Kustvisie. In het landelijke Kustpact is afgesproken dat de strandzonering door de provincies in hun verordening wordt vastgelegd. Dit is tevens geborgd in het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro). In het ambtelijk overleg Zeeuwse Kustvisie d.d. 30 september jl. kwam dit aan de orde en inmiddels heeft de provincie aangegeven dat de kaart met strandzonering in de bijlage van de verordening wordt opgenomen. Rijkswaterstaat vertrouwt erop dat deze kaart bij vaststelling wordt opgenomen.	Ontbrekende kaarten worden toegevoegd.	De zienswijze leidt tot wijzigingen. De kaart van de kustvisie wordt toegevoegd aan bijlage IV.
	De Westerscheldetunnelweg kent op de kaart geen beperkingengebied maar wel een vrijwaringszone. Waarschijnlijk is dit een omissie en krijgt bij vaststelling van de omgevingsverordening deze weg zowel een beperkingenbied als een vrijwaringszone.	Deze opmerking gaat over het toepassingsbereik van Paragraaf 2.2.1 Omgevingsverordening: alle openbare wegen in beheer bij de provincie Zeeland. De Westerscheldetunnelweg is in beheer bij de N.V. Westerscheldetunnel en valt dus niet onder het toepassingsbereik. Daarom kan deze niet opgenomen worden in de Omgevingsverordening als afzonderlijk beperkingengebied of in het beperkingengebied beheer provinciale wegen. In paragraaf 2.2.1. wordt gebruik gemaakt van een aantal verschillende beperkingengebieden, waaronder een aantal vrijwaringszones. Deze kunnen (deels) buiten het beheergebied provinciale wegen zijn gelegen. Dit kan op grond van Hoofdstuk 2 van de Omgevingswet. De provincie wil daar regels kunnen stellen, omdat activiteiten in dat gebied van invloed zijn op de leefomgeving. Voor een goede staat en werking van de weg zijn regels noodzakelijk. I.c. is de omissie, dat de vrijwaringszone(s) per abuis voor de hele Westerscheldetunnelweg zijn opgenomen. De vrijwaringszones zijn echter alleen van toepassing voor provinciale wegen. I.c. daar waar de Westerscheldetunnelweg de provinciale weg(en) kruist en de vrijwaringszone(s) buiten het beheergebied van de provinciale wegen zijn gelegen. I.c. is dit alleen het geval bij de provinciale weg N682. Dit zijn de vrijwaringszone(s) van de provinciale weg N682 en niet de vrijwaringszone(s) van de Westerscheldetunnelweg. De Westerscheldetunnelweg krijgt noch vrijwaringszone(s) noch een beperkingengebied.	Geen wijziging v.w.b. beperkingengebied Westerscheldetunnelweg. Kaartmateriaal wordt aangepast: - geen vrijwaringszone(s) Westerscheldetunnelweg; - vrijwaringszone(s) provinciale weg N682 daar waar de provinciale weg N682 de Westerscheldetunnelweg kruist en deze zone(s) buiten het beheergebied van de provinciale weg is/zijn gelegen.
	In de kaart van het beperkingengebied beheer provinciaal vaarwater ligt een gedeelte van het beperkingengebied op Rijkswater. Rijkswaterstaat verzoekt dit beperkingengebied in overeenstemming te brengen met de provinciale beheergrenzen.	De op de kaart beperkingengebied ‘beheer provinciale vaarwegen’ opgenomen beheergrenzen zijn in overeenstemming met de provinciale beheergrenzen. Het beperkingengebied ‘vrijwaringszone werken provinciale vaarwegen’ ligt deels buiten de provinciale beheergrenzen en daardoor op Rijkswater. Zoals in paragraaf 2.2.2. is aangegeven is dit mogelijk. Het beperkingengebied ‘vrijwaringszone werken provinciale vaarwegen’ kan (deels) buiten het beheergebied provinciale vaarwegen zijn gelegen. Dit kan op grond van Hoofdstuk 2 van de Omgevingswet. De provincie wil daar regels kunnen stellen, omdat activiteiten in dat gebied van invloed zijn op de leefomgeving. I.c. de provinciale vaarweg. Voor een goede staat en werking van de vaarweg zijn regels noodzakelijk.	

	In artikel 2.170, lid c, van de omgevingsverordening is bepaald dat herbeplanting alleen mag op grond dat vrij is van plicht tot natuurcompensatie. Er kan in deze dus geen sprake zijn van dubbel ruimtegebruik. Rijkswaterstaat zoekt vaak wel de combinatie van herplant en indien nodig met biodiversiteit en natuurcompensatie. Grotere projecten maar ook stikstofmitigatie kunnen hier last van krijgen als dat plaats moet gaan vinden binnen en buiten de beheergrenzen van Rijkswaterstaat. Deze uitsluiting is volgens Rijkswaterstaat niet juist en maakt de zoektocht naar compensatiegebieden nog lastiger. Rijkswaterstaat vraagt dit artikel aan te passen zodat de combinatie van herplant, biodiversiteit en natuurcompensatie mogelijk is.	De provincie heeft meerdere aan natuur gerelateerde opgaven. Een van de opgaven is het behoud van het areaal van houtopstanden zoals bedoeld in de wet. Netto mag het areaal aan houtopstanden niet achteruitgaan. Een andere opgave is het behoud van het areaal van natuur, dat meestal deel uitmaakt van het Natuurnetwerk Zeeland. Dit kan ook een ander natuurtype zijn dan een met houtopstanden, zoals zilt grasland. Deze andere typen kunnen ook zeer waardevol zijn om te behouden (of te ontwikkelen). De provincie kent ook een opgave tot behoud, en zelfs uitbreiding van het Natuurnetwerk Zeeland. Het gevaar van het combineren van natuurcompensatie en het compenseren van een houtopstand (die niet altijd groeit op een perceel met een natuurbestemming) is dat er zo toch areaalverlies kan optreden van natuur. Dit gevaar voorkomen we door het opnemen van artikel 2.170, lid c. Overigens zegt dit niet dat een compensatie van een houtopstand niet kan bijdragen aan vergroting van biodiversiteit of geen bijdrage kan leveren aan stikstofmitigatie. Het mag alleen als compensatie niet dubbel meegerekend worden.	

Nummer en indiener	Samenvatting	Overwegingen	Aanpassing
12. DNWG namens Enduris	Enduris vraagt om naast 'het transport van olie en gas' ook 'elektriciteit' toe te voegen aan de definitie van 'openbaar belang' in de omgevingsverordening.	De omschrijving van openbaar belang in de verordening is niet uitputtend, maar voor de duidelijkheid zullen wij aansluiten bij de formulering uit het Bkl. Daarin wordt gesproken over " (…) *1°. telecommunicatievoorzieningen en hulpverleningsdiensten;* *2°. opsporing, winning, opslag en transport van olie, gas en water, transport van elektriciteit en kleinschalige opwekking van elektriciteit met een windturbine; en* *3°. waterbeheer en natuurbeheer;* (…)	De zienswijze leidt tot wijzigingen. De omschrijving van groot openbaar belang wordt aangepast in art. 5.14, 5.31, 5.32, 5.35 en art 5.45.
	Enduris verzoekt om in de verordening voldoende aandacht te geven aan het elektriciteits- en/of gasnet en het belang van de netbeheerder bij de uitvoering van de plannen in de verordening (vroegtijdig) mee te nemen. Enduris is van harte bereid om hierover in gesprek te gaan.	Bovenstaande aanpassing komt hieraan tegemoet. Bij lokale projecten zal de gemeente rekening houden met de belangen van de netbeheerders.	
	Vanuit het oogpunt van doelmatigheid en de wettelijke verplichtingen, vraagt Enduris aandacht voor de ondergrondse kabel- en leidingtracés.	Kabel en leidingtracés krijgen, waar dat in samenhang met landelijke regels en decentrale taken nodig is, aandacht in het provinciale beleid en provinciale regelgeving.	
	Het is vanuit veiligheid en betrouwbaarheid belangrijk dat de netbeheerder 24/7 toegang heeft tot deze tracés. Het uitgangspunt voor Enduris B.V. is: tracés in openbare grond, voldoende werkruimte bovengronds en geen (af-)gesloten verharding (zoals asfalt en easypath) boven kabels. Het laatste punt (het terughoudend zijn met asfalt en easypath), sluit goed aan bij de ambities voor klimaatadaptatie, maar Enduris ziet ook risico's. Enduris vraagt bij dit soort ontwikkelingen expliciete aandacht voor de aanleg van nieuwe kabels en leidingen alsmede het beheer van de kabels en leidingen van Stedin.	Bij lokale projecten zal de gemeente rekening houden met de belangen van de netbeheerders.	
	Enduris vraagt ruimte te reserveren voor de 'net'-infrastructuur. Zo wordt bijgedragen aan de realisatie van de doelen en ambities van de energietransitie.	Het is, in samenhang met landelijke regels en decentrale taken, niet aan de provincie om via de omgevingsverordening ruimte te reserveren voor ontwikkeling van de netinfrastructuur.	

Nummer en indiener	Samenvatting	Overwegingen	Aanpassing
13. Holland Solar	Over artikel 5.11, lid 2 sub f "op grond waarop infrastructuur is toegestaan" heeft Holland Solar specifieke opmerkingen en suggesties om de betaalbaarheid en uitvoerbaarheid van de Zeeuwse doelstelling voor zonne-energie te waarborgen. In dit artikel wordt expliciet onderscheid gemaakt tussen de andere sub-leden (a tot en met e), waarin het wel mogelijk is om aangrenzend aan de locatie een zonnepark te ontwikkelen, en f waarin het onmogelijk is om aangrenzend aan infrastructuur een zonnepark te ontwikkelen. Holland Solar stelt voor om 'of aangrenzend aan' aan artikel 5.11, lid 2 sub f toe te voegen.	Speerpunt van het Zeeuwse beleid is zon op dak en slechts in beperkte gevallen worden daarop aanvullend mogelijkheden geboden. Deze zijn in de verordening benoemd. Zonprojecten grenzend aan infrastructuur biedt daarbij veel te ruime mogelijkheden en willen wij niet toestaan.	De zienswijze leidt niet tot wijzigingen.

Nummer en indiener	Samenvatting	Overwegingen	Aanpassing
14. Gemeente Noord-Beveland	De gemeente verwijst naar het traject 'Bestemming Zeeland 2030'. Intussen is er in het kader van dit traject een concept visie ontwikkeld op toerisme in 2030 waarin de belangen van toerisme, de omgeving en het Zeeuwse landschap samen komen. In het concept van deze visie staat beschreven dat in de Bevelanden en Tholen experimenteerruimte wordt geboden voor de verblijfsrecreatie, de horeca en de dagattracties. De gemeente Noord-Beveland is voor een groot deel buiten de kustzone gelegen. Derhalve kan op grond van het bepaalde in artikel 5.13, lid 5, een nieuw verblijfsrecreatieterrein buiten bestaand stedelijk gebied alleen worden toegelaten indien aannemelijk wordt gemaakt dat voldaan wordt aan de voor aandachtsgebieden geldende uitgangspunten die benoemd staan in bijlage IV, onder 4. De experimenteerruimte voor de verblijfsrecreatie wordt door het bepaalde in artikel 5.13, lid 5, juncto bijlage IV, onder 4, in hoge mate beperkt.	Zoals u zelf aangeeft kunt u als gemeente ruimte bieden voor nieuwe verblijfsrecreatieve ontwikkelingen binnen bestaand stedelijk gebied en daarbuiten in aandachtsgebieden. Het benoemen tot aandachtsgebied is een lokale afweging gebaseerd op de specifieke lokale omstandigheden. Wij zien niet in waarom u geen gebruik zou willen maken van deze mogelijkheid voor experimenten die een duidelijke meerwaarde kunnen bieden voor het gebied. Die meerwaarde is de kern van beleid uit de Zeeuwse Kustvisie en Veerse Meer visie. Losstaande experimenten passen niet in die omschrijving, maar experimenten als onderdeel van een breed gedragen gebiedsgerichte transformatie wel.	De zienswijze leidt tot wijzigingen.
	In artikel 5.13 staat dat een nieuw verblijfsrecreatieterrein alleen toegelaten wordt in bestaand stedelijk gebied of als er voldaan wordt aan de voor aandachtsgebieden geldende uitgangspunten. Noord-Beveland heeft relatief veel buitengebied en hecht veel waarde aan de kwaliteit. Ook de kwaliteit van de verblijfsrecreatie. Voor de vaak kleinschalige initiatieven voor een nieuw recreatieterrein is het ondoenlijk om dit geheel als aandachtgebied aan te wijzen. De gemeente vraagt meer vrijheid om mee te kunnen werken aan initiatieven die een meerwaarde opleveren voor/goed passend zijn binnen de omgeving.	Noord-Beveland valt deels binnen de kustzone, deels binnen de zone vanuit de Veerse Meer visie en deels in het invloedsgebied van de Oosterscheldevisie. In die visies is afgewogen welke ontwikkelingen meerwaarde kunnen hebben voor het gebied. Voor zover er in de gemeente sprake is van 'achterland' kan gebruik worden gemaakt van de mogelijkheid om aanvullende aandachtsgebieden aan te wijzen en de ruimte voor kleinschalige recreatieve ontwikkelingen (NED's en Kleinschalig kamperen) te benutten.	
	De gemeente is van mening dat er verschil dient te worden gemaakt in ontwikkelingsmogelijkheden verblijfsrecreatie tussen kustgebied en achterland. Deze twee gebieden zijn vaak niet met elkaar te vergelijken. Uit ervaring weet de gemeente dat het erg lastig is om mooie initiatieven, waarvan eenieder het erover eens is dat het een goed initiatief is maar die niet helemaal binnen het bestaand beleid passen, toch mogelijk te maken. Wij vinden het erg jammer als dergelijke mooie initiatieven, die een meerwaarde opleveren voor het gebied, hierdoor stranden. Niet altijd kan/wil een gemeente het gebied dan als aandachtsgebied aanmerken. Dit is dus naar mening van de gemeente geen passende oplossing. De gemeente bepleit dan ook om onderscheid te maken tussen ontwikkelingsmogelijkheden van verblijfsrecreatie in kustgebieden (geen ruimte meer bieden anders dan genoemd in de kaders) en ontwikkelingsmogelijkheden van verblijfsrecreatie in het achterland. Op lokaal niveau zou de gemeente hier meer vrijheid in wensen door ruimte aan de gemeente te geven om zelf te beoordelen of een ontwikkeling meerwaarde heeft voor ons gebied en deze ontwikkeling als provincie dan ook te ondersteunen.	Ontwikkelingsmogelijkheden in de kustzone worden beoordeeld aan de hand van de Zeeuwse Kustvisie. Voor het Veerse Meer is recent ook een visietraject afgerond. In deze visies, die ook door uw gemeente zijn vastgesteld, zijn afspraken gemaakt over de gewenste recreatieve ontwikkelingen en voorwaarden waar initiatieven aan moeten voldoen. De ontwerp omgevingsverordening is in lijn met deze visies. Het benoemen van een aandachtsgebied is een lokale afweging gebaseerd op de specifieke lokale omstandigheden. Wij zien niet in waarom u geen gebruik zou willen en kunnen maken van deze mogelijkheid voor experimenten die een duidelijke meerwaarde kunnen bieden voor het gebied. Die meerwaarde is de kern van beleid uit de Zeeuwse Kustvisie en Veerse Meer visie.	
	De gemeente merkt ook op dat in bijlage IV is opgenomen, dat in het geval van de ontwikkeling van een nieuwe verblijfsrecreatieve voorziening, de ontwikkeling in een aandachtsgebied moet bijdragen aan het oplossen van verblijfsrecreatieve knelpunten (verplaatsing, sanering) elders in de betreffende regio van de Zeeuwse kust. De laatste zinsnede 'elders in de betreffende regio van de Zeeuwse kust is hier niet op zijn plaats aangezien deze bijlagebetrekking heeft op de ontwikkeling van aandachtsgebieden buiten de kustzone.	Dit is een verschrijving en zal worden hersteld.	Deze zin in bijlage V onder 4 wordt gewijzigd.

Nummer en indiener	Samenvatting	Overwegingen	Aanpassing
15. Kaan Consultancy namens Dow Benelux B.V., Zeeland Refinery N.V./Total opslag, Pijpleiding Nederland N.V. en PZEM Pipe B.V.	In voornoemde publicatie maakt u het volgende kenbaar. Op 27 juli 2021 hebben Gedeputeerde Staten het ontwerp Zeeuwse Omgevingsverordening vastgesteld voor inspraak. Provinciale Staten moeten op grond van de Omgevingswet (verwachte inwerkingtreding: 1-7-2022) één omgevingsverordening vaststellen, waarin alle regels over de fysieke leefomgeving zijn opgenomen. De invulling hiervan is de Zeeuwse Omgevingsverordening zoals in Bijlage A bij dit artikel is opgenomen. Provinciale Staten voldoen met vaststelling hiervan aan de wettelijke verplichting vanuit de Omgevingswet. Dow, ZR en PZEM exploiteren buisleidingen welke onder het huidige regime van het Besluit Externe Veiligheid buisleidingen (hierna: Bevb) vallen en in het plangebied zijn gelegen waar de Omgevingsverordening betrekking op heeft. Gelet op het veilige beheer en instandhouding van deze buisleidingen is het van het grootste belang dat hiervoor voldoende aandacht is. In de Omgevingsverordening lijkt op een aantal punten verbetering mogelijk die wij graag onder de aandacht brengen. 1. Artikel 5.31 lid 7 sub d, 5.32 en 5.35: Definiëring van Openbaar Belang lijkt nu alleen voor Olie en Gas van toepassing in de huidige verordening. Voorstel om hier ook zo breed mogelijk scala aan stoffen van toepassing te verklaren, o.a. elektrisch transport en andere gassen hieronder van toepassing te verklaren, inclusief beheer en onderhoud (instandhouding en veilige bedrijfsvoering van buisleidingen die vallen onder paragraaf 5.1.2.2 BKL).	De omschrijving van openbaar belang in de verordening is niet uitputtend, maar voor de duidelijkheid zullen wij aansluiten bij de formulering uit het Bkl. Daarin wordt gesproken over “ (…) *1°. telecommunicatievoorzieningen en hulpverleningsdiensten;* *2°. opsporing, winning, opslag en transport van olie, gas en water, transport van elektriciteit en kleinschalige opwekking van elektriciteit met een windturbine; en* *3°. waterbeheer en natuurbeheer;* (…)	De zienswijze leidt tot wijzigingen. De omschrijving van groot openbaar belang wordt aangepast in art. 5.14, 5.31, 5.32, 5.35 en art 5.45.
	Bijlage II Kaart invloedsgebieden en stiltegebieden B vallen mogelijk over de Buisleidingen van voornoemde partijen. Het kan niet zo zijn dat dit het dagelijks beheer en onderhoud van de buisleidingen in de weg staat. Gelet op het belang van de veilige bedrijfsvoering en integriteit van de buisleidingen denken partijen graag positief mee in eventuele toekomstige ontwikkelingen. Ontwikkelingen zijn mogelijk in de nabijheid van de buisleidingen, maar zullen te allen tijde zorgvuldig afgewogen moeten worden en er zal onomstreden vastgesteld moeten worden dat de buisleidingen veilig en ongestoord kunnen blijven liggen. Daarnaast zullen de buisleidingen vrij toegankelijk moeten blijven voor beheer en onderhoudswerkzaamheden.	Op grond van artikel 5.42 “Vrijstelling van de instructieregels”, onder i. gelden de richtwaarden voor geluid niet voor: *“i. de aanleg, het onderhoud of de exploitatie van infrastructurele werken, telecommunicatiewerken en openbare energievoorziening als deze activiteiten niet structureel plaatsvinden of geen vergunning op basis van de Omgevingswet noodzakelijk is.”* Onderhoud van Buisleidingen valt onder onderhoud van infrastructurele werken.	

Nummer en indiener	Samenvatting	Overwegingen	Aanpassing
16. Inspreker A	De ligging van de grenzen van het grondwaterbeschermingsgebied en waterwingebied over een klein gedeelte van het kadastraal perceel waarvan inspreker eigenaar is wordt niet logisch gevonden. Dit levert op basis van art. 2.79 en 2.80 beperkingen op voor (bouw)activiteiten. Bepleit wordt om de begrenzing te laten samenvallen met de begrenzing van het Natura 2000-gebied.	De buitenste begrenzing van het grondwaterbeschermingsgebied (de grens van de grondwaterbeschermingszone die rondom het daarbinnen gelegen waterwingebied ligt) is gelijk aan de begrenzing in de huidige omgevingsverordening. De afstand van de begrenzing ten opzichte van de ligging van het waterwingebied is bepaald op basis van criteria met het oog op het belang van dit gebied voor de functie drinkwaterwinning. In dit werkingsgebied gelden regels ter bescherming van de grondwaterkwaliteit. Dat is een ander oogmerk dan regels die gelden in werkingsgebieden die bescherming van natuur (Natura-2000) of stilte beogen. De begrenzing van grondwaterbeschermingsgebieden kan als zodanig dus niet op één lijn worden gesteld met de begrenzing van natuur- en stiltegebieden. Uit deze beleidsneutrale omzetting van de grondwaterbeschermingsgebieden vloeien geen nieuwe beperkingen voort voor de gebruiksmogelijkheden van uw perceel. Een (eventuele toekomstige) bouwactiviteit op dat perceelsgedeelte kan, onder voorwaarden, in aanmerking komen voor een vergunning als dat geen afbreuk doet aan het belang van de grondwaterbescherming. Landelijk wordt nagedacht over een herijking van het grondwaterbeschermingsbeleid. Zodra nieuwe landelijke richtlijnen beschikbaar komen zullen we ook het beschermingsbeleid en de zonering middels een wijziging van de verordening opnieuw vormgeven. Bij een nieuwe afbakening wordt in een bepaalde mate rekening gehouden met natuurlijke en kadastrale lijnen.	De zienswijze leidt tot wijzigingen.
	Inspreker vraagt ook om de begrenzing van het stiltegebied aan te passen, om deze te laten samenvallen met de begrenzing van het Natura 2000 gebied die buiten het perceel loopt.	De begrenzingen van de stiltegebieden zijn gekoppeld aan de Natura 2000-gebieden. Dit betekent dat de kaart met het werkingsgebied hierop zal worden aangepast.	Het werkingsgebied zal worden aangepast

Nummer en indiener	Samenvatting	Overwegingen	Aanpassing
17. Inspreker B	In het ontwerp punt 2.11.2 artikel 2.167 Uitzondering op meldplicht vellen houtopstand wordt gesteld dat er geen verbod is voor het vellen van verjongingsgaten als: b. Deze gezamenlijk niet meer oppervlakte beslaan dan 10% van het bosperceel. Inspreker vindt dit percentage veel te hoog. Inspreker stelt voor om het artikel te wijzigen zodat max. 3% mag worden gekapt en altijd met reden van opgaaf en de staat van de bomen die men wil kappen, zijn die beeldbepalend, hebben die milieuwaarde, ... Dit verplicht door een erkende bomendeskundige laten vaststellen zou best een verplichting zijn die men opneemt en waarbij men dan direct een bewijs heeft dat het inderdaad dode bomen zijn of bomen die een gevaar opleveren of bomen die onderhevig zijn aan vernatting.	Zoals aangegeven in de toelichting van artikel 2.167 is het alleen toegestaan om te spreken van verjongingsgaten als het gaat om een kleinschalige verjonging als verzorgingsmaatregel die de blijvende houtopstand kan bevorderen. Hiervan is sprake als de kwaliteit van de bestaande houtopstand gering is en door verjonging van kleine delen van de houtopstand gezorgd kan worden voor een verbetering van die kwaliteit. Met het maken van verjongingsgaten kan het bosklimaat worden behouden. Dit is zowel ecologisch als vanuit productie van belang. Ook biedt het ruimte om in gesloten bossen tijdelijk open ruimten te krijgen. Daarmee wordt de biodiversiteit bevorderd. Het is niet toegestaan om onder de noemer ‘verjongingsgaten’ andere doelen te realiseren dan hier beschreven. Het vellen van maximaal 10% van een bosperceel en dat maximaal één keer per vier jaar betreft een in de bosbouw gebruikelijke cyclus.	De zienswijze leidt niet tot wijzigingen.

Nummer en indiener	Samenvatting	Overwegingen	Aanpassing
18. Evides	Evides vraagt om de ondergrondse drinkwaterinfrastructuur (transportleidingen) ruimtelijk te beschermen met het oog op de duurzame veiligstelling van de openbare drinkwatervoorziening en gezien de zorgplicht die de provincie rust. Evides verwijst daarvoor naar de Drinkwaterwet en de beleidsnota Drinkwater 2021-2026. "Het (ruimtelijk) veiligstellen van de drinkwaterinfrastructuur is een belangrijke voorwaarde om de kwaliteit en leveringszekerheid van het drinkwater te borgen. De zorgplicht voor en het zwaarwegende openbare belang van de openbare drinkwatervoorziening zijn uitgangspunten bij het formuleren van beleid op het gebied van de fysieke leefomgeving. De zorgplicht werkt door in het nieuwe stelsel van omgevingsrecht, met omgevingsvisies, omgevingsplannen, omgevingsverordeningen en programma's van de verschillende bestuursorganen."	Deze zienswijze is door Evides ook naar voren gebracht tijdens de achterbanraadpleging over het voorontwerp van de omgevingsvisie. Wij merken het volgende op. De noodzaak tot bescherming van de drinkwaterinfrastructuur volgt uit de Drinkwaterwet. Dit onderwerp is in de eerste plaats te duiden als een nationaal belang. Alle overheidsniveaus houden rekening met de drinkwaterinfrastructuur. Dit is een gezamenlijke verantwoordelijkheid en onderstreept het belang om borging (in het ruimtelijk spoor) nationaal te regelen en niet per provincie. Het onderwerp heeft de aandacht van het Rijk en het Interprovinciaal Overleg. Borging loopt via het Rijk op grond van afspraken in o.a. het Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie en het Nationale Waterplan.	De zienswijze leidt tot wijzigingen.
	Evides vraagt om in de omgevingsverordening een instructieregel op te nemen die gemeenten voorschrijft om in het omgevingsplan beschermingszones voor de ondergrondse drinkwaterinfrastructuur op te nemen (5m. aan weerszijden van leidingen), naar het voorbeeld van de omgevingsverordening Zuid-Holland.	Wij zijn in afwachting of het Rijk zal voorzien in nationale instructieregels betreffende de ruimtelijke bescherming van de drinkwaterinfrastructuur via omgevingsplannen van gemeenten of provinciale instructieregels in omgevingsverordeningen. Op dit moment vinden wij het niet noodzakelijk om in de omgevingsverordening een instructieregel op te nemen die gemeenten voorschrijft om in het omgevingsplan beschermingszones voor de ondergrondse drinkwaterinfrastructuur vast te leggen. De bestaande leidinginfrastructuur wordt ruimtelijk beschermd in huidige bestemmingsplannen. Verder komt het regionaal beleid met betrekking tot het belang van robuuste en duurzame drinkwatervoorziening, in samenhang met de Europese waterrichtlijnen, tot uitdrukking in: - aanwijzing van grondwaterbeschermingsgebieden in de omgevingsverordening (o.b.v. artikel 2.18 Ow), waarbinnen specifieke beschermende regels gelden, naast de generieke regels voor milieubelastende activiteiten die volgen uit het Besluit activiteiten leefomgeving; - het (provinciaal) regionaal waterprogramma Zeeland 2022-2027 (o.b.v. artikel 3.8 Ow).	

Nummer en indiener	Samenvatting	Overwegingen	Aanpassing
19. Leidingenstraat Nederland	Artikel 5.22 Bufferzones: LSNed zou hier graag de bufferzones van de buisleidingenstraat vermeld zien voor nieuwe objecten. - Een 55 meter vrijwaringszone aan weerskanten van de Buisleidingenstraat Rotterdam-Vlissingen/Antwerpen om ongewenste ontwikkelingen te dicht op de Buisleidingenstraat te voorkomen. - Een 175 meter brede zone aan weerskanten van de Buisleidingenstraat Rotterdam-Vlissingen/Antwerpen waarin het ongewenst is dat er zich mensen bevinden die niet zelfredzaam zijn (ziekenhuizen (denk hierbij onder andere aan (basis)scholen, kinderopvang, verzorgingstehuizen, bejaardenhuizen, etc.).	Vanaf 2018 is de provinciale regelgeving over buisleidingen geheel vervallen en vervangen voor het nationale Besluit externe veiligheid buisleidingen. Na inwerkingtreding van de Omgevingswet wordt de bescherming geregeld in paragraaf 5.1.2.3 van het Besluit kwaliteit leefomgeving.	De zienswijze leidt tot wijzigingen.
	Artikel 5.31 lid 7 sub d: Definiëring van Openbaar Belang lijkt nu alleen voor Olie en Gas van toepassing. Voorstel om hier ook zo breed mogelijk scala aan stoffen van te maken, o.a. elektrisch transport en andere gassen hieronder van toepassing te verklaren evenals de Buisleidingenstraat (zoekgebieden die onder het PEH nader vastgesteld worden), inclusief beheer en onderhoud (instandhouding en veilige bedrijfsvoering van buisleidingen die vallen onder paragraaf 5.1.2.2 BKL).	De omschrijving van openbaar belang in de verordening is niet uitputtend, maar voor de duidelijkheid zullen wij aansluiten bij de formulering uit het Bkl. Daarin wordt gesproken over " (…) *1°. telecommunicatievoorzieningen en hulpverleningsdiensten;* *2°. opsporing, winning, opslag en transport van olie, gas en water, transport van elektriciteit en kleinschalige opwekking van elektriciteit met een windturbine; en* *3°. waterbeheer en natuurbeheer;* (…)	De omschrijving van groot openbaar belang wordt aangepast in art. 5.14, 5.31, 5.32, 5.35 en art 5.45.
	Algemeen: - LSNed mist de Buisleidingenstraat als object in de Omgevingsverordening (gebruik verplicht maken voor de transportleidingen en leidingen van in de nationaal belang). Indien gewenst kan LSNed van haar wettelijke beheergebied, vrijwaringszone (55m) en veiligheidszone (175m) in de Provincie Zeeland een bestand toesturen. - LSNed mist de (provinciale) leidingenstrook volgens de Structuurvisie Buisleidingen 2012-2035 als object in de omgevingsverordening (gebruik verplicht maken voor transportleidingen en leidingen van nationaal belang), incl. het vrijhouden van deze leidingenstroken en de directe omgeving voor ongewenste ontwikkelingen die aanleg van (buis)leidingen lastig of onmogelijk maken.	Zie voorgaande toelichting over bescherming via paragraaf 5.1.2.3 van het Besluit kwaliteit leefomgeving.	
	Bijlage I - Begrip buisleiding. Waar vallen hoogspanningskabels (vanaf 30kV t/m 380kV) onder, welke niet door olie of chemicaliën worden gekoeld?	Hoogspanningskabels die niet worden gekoeld door olie of chemicaliën vallen niet onder één van de andere begripsbepalingen in bijlage I. De masten vallen onder de algemene term bouwwerken.	
	Bijlage II: - Kaart invloedsgebieden en stiltegebieden B vallen mogelijk over de Buisleidingen van voornoemde partijen. Het kan niet zo zijn dat dit het dagelijks beheer en onderhoud van de buisleidingen in de weg staat.	Op grond van artikel 5.42 "Vrijstelling van de instructieregels", onder i. gelden de richtwaarden voor geluid niet voor: *i. de aanleg, het onderhoud of de exploitatie van infrastructurele werken, telecommunicatiewerken en openbare energievoorziening als deze activiteiten niet structureel plaatsvinden of geen vergunning op basis van de Omgevingswet noodzakelijk is.* Onderhoud van Buisleidingen valt naar onze mening onder onderhoud van infrastructurele werken.	

Nummer en indiener	Samenvatting	Overwegingen	Aanpassing
20. NBV De Steltkluut	Kort samengevat: De Steltkluut wil dat bij de werkzaamheden aan provinciale wegen rekening wordt gehouden met natuur/aanwezige flora en fauna/soorten.	Bij werkzaamheden aan de provinciale wegen wordt rekening gehouden met aanwezige flora en fauna door te werken volgens het Groenbeheer-plan en de Gedragscode Provinciale Infrastructuur. Algemeen: - De omzetting van de betreffende artikelen vanuit de huidige omgevingsverordening is beleidsneutraal gedaan. - Het oogmerk van de paragraaf provinciale wegen is: verkeersveiligheid en goede staat en werking van de weg (artikel 2.6 lid 1) o.m. met inachtneming van ecologische waarden en natuur (art. 2.6 lid 2.b.). Het oogmerk van De Steltkluut is natuur. Dit oogmerk wordt binnen de Omgevingsverordening in afdeling 2.10 behartigd. - De bescherming van natuur is geregeld in de wet. Zo zijn activiteiten die gevolgen kunnen hebben voor beschermde flora en fauna verboden zonder omgevingsvergunning. De omgevingsverordening regelt met name uitzonderingen op deze wettelijke bescherming, zoals artikel 2.153 (er is geen omgevings-vergunning voor flora en fauna activiteiten nodig voor een aantal (algemeen voorkomende) beschermde soorten bij het verrichten van een activiteit in verband met de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden of van kleinschalige bouwactiviteiten). Daarnaast is er een door de Minister van LNV goedgekeurde gedragscode Provinciale Infrastructuur, bestemd voor bestendig beheer en onderhoud en kleinschalige ruimtelijke ingrepen. - Door te werken volgens deze gedragscode wordt het risico op schade aan beschermde soorten voorkomen en is er geen omgevingsvergunning nodig. - Het oogmerk natuur wordt vanuit de Omgevingswet, de Gedragscode Provinciale Infrastructuur - soorten bescherming - en op grond van art. 2.6 lid 2 Omgevingsverordening afdoende geborgd.	De zienswijze leidt tot wijzigingen.

Nummer en indiener	Samenvatting	Overwegingen	Aanpassing
	Punt: H2_01 Pagina: 8 Artikel 2.5 Toepassingsbereik Tekst in huidig ontwerp OVZ Onder lid 2: “Deze paragraaf is niet van toepassing op activiteiten door of namens de wegbeheerder in het kader van de aanleg, de wijziging of het beheer van een weg of de regeling van het verkeer over die weg.“ • Overweging en Motivering NBV De Steltkluut Wij begrijpen dat de Provincie zijn ambtelijk apparaat niet mag overladen met veel vergunningaanvragen voor ‘routinematige’ activiteiten als bijvoorbeeld bermbeheer, maar wijzen erop dat dit soort activiteiten gedekt zijn of kunnen worden onder provinciale of landelijke richtlijnen of procedures voor dit soort routinematige activiteiten. Essentieel is wel echter de Provincie zeker stelt door middel van controles dat deze richtlijnen en/of procedures gebruikt worden voor de activiteiten en effectief zijn in het voorkomen van schades en incidenten. Door onder lid 2 de noodzaak tot vergunningverlening niet van toepassing te verklaren voor activiteiten op Provinciale Infrastructuur verricht door of namens de Provincie wordt er een ongelijkheid gecreeerd die mogelijk kan leiden tot ‘incidenten’ of ‘ongewone voorvallen’. Er vindt dan namelijk niet noodzakelijkerwijs een onafhankelijke verificatie plaats of de geplande activiteiten zullen leiden tot schade aan bijvoorbeeld beschermde of (zeer) zeldzame soorten. Voorstel ter verbetering • Maak de volgende toevoeging in lid 2: “Deze paragraaf is niet van toepassing op activiteiten door of namens de wegbeheerder in het kader van de aanleg, de wijziging of het beheer van een weg of de regeling van het verkeer over die weg, mits voor de betreffende activiteit een Provinciale Richtlijn of Procedure beschikbaar is die waarborgt dat de activiteit geen schade aan mens of natuur veroorzaakt of de veiligheid in gevaar brengt.	De provincie heeft in 2020 een Groenbeheerplan provinciale wegen opgesteld om een impuls te geven aan het ecologisch wegbermbeheer wat vanaf 2021 in uitvoering is gekomen. In het Groenbeheerplan staan o.a. hotspots van in 2020 bekende beschermde en bijzondere soorten waarmee beheer en onderhoud rekening zal houden. Aanvullingen van de Steltkluut op deze hotspotlijst zijn welkom. Voor de soorten beschermd in de wet natuurbescherming kan worden gewerkt volgens de Gedragscode Provinciale Infrastructuur (2021), bestemd voor bestendig beheer en onderhoud en kleinschalig onderhoud. De voorgestelde toevoeging vloeit al voort uit de wet en de Gedragscode. Deze hoeft hier niet nogmaals te worden vastgelegd.	

Nummer en indiener	Samenvatting	Overwegingen	Aanpassing
	Punt: H2_01 Pagina: 9 Artikel 2.7 Specifieke zorgplicht provinciale wegen Tekst in huidig ontwerp OVZ Onder lid 2: “Deze plicht houdt in ieder geval in dat: …“ Overweging en Motivering NBV De Steltkluut: • Onder punt i van Lid 2 wordt uitsluitend vermeld dat “Beplanting” in stand gehouden moet worden. Aangezien beplanting uitsluitend gaat over bomen en struiken, worden hiermee beschermde of (zeer) zeldzame planten niet voldoende beschermd. Hierdoor kunnen deze door onvoorzichtig geplande of ongeplande activiteiten vernietigd worden, wat in strijd is met de Omgevingswet en eveneens met de doelstellingen voor natuur en biodiversiteit die de Provincie heeft uitgesproken in de Zeeuwse Omgevingsvisie. Het is in 2021, net als in voorgaande jaren, weer een aantal keer voorgekomen dat wettelijk beschermde soorten verloren zijn gegaan door gebrekkige voorbereiding van activiteiten in de bermen van Provinciale wegen in Zeeland. • Voorstel ter verbetering Neem op in de OVZ 2021 onder lid 1 van dit artikel dat voor aanvang van activiteiten een inventarisatie of een fysieke inspectie ter plaatse moet worden uitgevoerd op de aanwezigheid van beschermde en/of (zeer) zeldzame soorten in het gebied dat mogelijk verstoord wordt door de activiteiten. • Neem onder lid 2 van dit artikel op dat er bij aanwezigheid van deze beschermde of (zeer) zeldzame soorten maatregelen moeten worden genomen om te voorkomen dat deze soorten verjaagd, beschadigd, of gedood worden. Indien dit niet mogelijk is, dan is de activiteit altijd vergunningplichtig en zijn compenserende maatregelen noodzakelijk.	Zie bovenstaande overweging.	
	Punt: H2_03 Pagina: 9 Artikel 2.9 Specifieke aanvraagvereisten omgevingsvergunning Tekst in huidig ontwerp OVZ “Bij een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een activiteit als bedoeld in deze paragraaf worden de volgende gegevens en bescheiden verstrekt:” • Overweging en Motivering NBV De Steltkluut De Omgevingswet eist dat kwetsbare natuur beschermd wordt. Een aantal flora- en faunasoorten worden zelfs wettelijk beschermd. Daarnaast heeft de Provincie zich in de Zeeuwse Omgevingsvisie ten doel gesteld om de biodiversiteit te vergroten en verdere achteruitgang terug te dringen. Te vaak zien we echter nog dat werkzaamheden onvoldoende worden voorbereid en er vooraf niet wordt gekeken naar de kans op schade aan natuur en (zeer) zeldzame soorten, waardoor soorten definitief verjaagd, gedood of beschadigd worden. • Voorstel ter verbetering Neem in de lijst van aanvraagvereisten op dat er altijd een verificatie gedaan moet worden op de aanwezigheid van bijzondere flora en fauna, aan de hand van een controle in de NDFF-verspreidingsatlas of door een fysieke inspectie door een erkende ecologische consultant ter plaatse.	Zie bovenstaande overweging.	

Nummer en indiener	Samenvatting	Overwegingen	Aanpassing
	Punt: H2_04 Pagina: 11 Artikel 2.12 Omgevingsvergunning veranderen van bermsloten Tekst in huidig ontwerp OVZ onder lid 1: “Het is verboden zonder omgevingsvergunning de volgende activiteiten te verrichten in het beperkingengebied beheer provinciale wegen: a. het dempen van een bermsloot; b. het afdammen van een bermsloot; c. het wijzigen van de afvoercapaciteit van een bermsloot; en d. het maaien van de vegetatie op een berm in een bermsloot” Overweging en Motivering NBV De Steltkluut •Bermsloten worden regelmatig uitgebaggerd om dichtslibben te voorkomen. Helaas zien wij geregeld dat bij deze onderhoudswerkzaamheden overmatig veel grond naast planten wordt verwijderd en niet alleen (zeldzame) flora en fauna worden verwijderd. Alhoewel onderhoud van de Bermsloten noodzakelijk is, zou dit op een meer ecologische manier kunnen gebeuren wanneer gewerkt zou worden volgens richtlijnen en procedures die onnodige vernietiging van natuurwaarden voorkomen. • Voorstel ter verbetering Neem in dit artikel op dat onderhoud van bermsloten dient te geschieden volgens goedgekeurde Provinciale Richtlijnen en Procedures om de om natuurwaarden van met name (zeer) zeldzame soorten te waarborgen.	Zie bovenstaande overweging.	
	Punt: H2_07 Pagina 44 Artikel 2.143 Specifieke zorgplicht Voor duisternisgebieden geldt dat lichtvervuiling, borden met verlichting en lichtbakken sterke negatieve effecten hebben op de fauna in deze natuurgebieden. Natuurgebieden en hun directe omgeving zouden daarom niet voorzien mogen worden van verlichting, met uitzondering van die plaatsen op wegen en paden waar dit om veiligheidsreden absoluut noodzakelijk is. Aldaar dient echter speciaal gerichte verlichting te worden gebruikt die minimaal licht verspreid buiten de vereiste zone. Neem op dat specifiek in natuurgebieden gebruik van verlichting alleen is toegestaan als de veiligheid is vereist en dat daarbij verlichting moet worden gebruikt die uitsluitend op de vereiste zone straalt.	De bescherming van duisternis betreft de bescherming van het donkere landschap en niet de bescherming van de fauna (soorten) in deze (natuur)gebieden. De bescherming van soorten is een wettelijke taak van de provincie. Het verrichten van activiteiten met mogelijke gevolgen voor beschermde soorten (flora en fauna activiteiten) is, ook in duisternisgebieden, verboden zonder omgevingsvergunning. In het vergunningenproces vindt beoordeling van het gebruik van verlichting plaats. Daarnaast moeten gemeenten bij ontwikkelingen en vergunningverlening in en in de omgeving van die gebieden rekening houden met de kwaliteit duisternis.	
	Punt H2_08 Pagina 43 Artikel 2.146 Aanwijzing vergunningvrije gevallen soorten Vogelrichtlijn: verbod vernielen of beschadigen nesten, rustplaatsen en eieren van vogels. Lid 4, “kwetsbare broedvogels” wijzigen in “alle broedvogels”, aangezien alle broedvogels kwetsbaar zijn.	Het vierde lid van artikel 2.146 verwijst naar het derde lid, onder d, van hetzelfde artikel. Daar staat dat het wettelijke verbod niet geldt “als er geen risico is op verstoring van ter plekke broedende moerasvogels”. Het vierde lid heeft dus niet tot doel om uitsluitend kwetsbare broedvogels te onderzoeken, maar om middels onderzoek uit te sluiten dat alle “ter plekke broedende moerasvogels” worden verstoord.	
	Punt H2_09 Pagina 45 Artikel 2.147 Aanwijzing vergunningvrije gevallen soorten Vogelrichtlijn: verbod doden van vogels In lid 3 wordt gesproken over een periode voor jacht op kolganzen vanaf 1 november. Uit tellingen en observaties is echter gebleken dat met name kolganzen die trekken vanuit het Arctisch gebied reeds veel eerder in Zeeland arriveren. Aangezien het hier om trekvogels gaat zouden wij graag zien dat de datum wordt vervroegd tot 15 september	Dit artikel en dus ook de daar in genoemde datum is een uitwerking van het provinciale (ganzen)beleid en beleidsneutraal omgezet. In 2021 is een start gemaakt met de evaluatie van het huidige ganzenbeleid (Zeeuws Ganzenakkoord 2014). Eventuele veranderingen in het gedrag van beschermde ganzen kunnen hier aan de orde komen en kunnen zo meegewogen worden bij de vorming van een nieuw ganzenbeleid.	

Nummer en indiener	Samenvatting	Overwegingen	Aanpassing
	Punt H2_10 Pagina 46-48 Artikel 2.148 t/m 2.150 Algemene regels schadebestrijding grauwe gans, kolgans, brandgans. Het is onduidelijk waarom al bij “verjaagactiviteiten” ganzen gedood zouden moeten worden. Dat is dan een verkapte vorm van jacht. Neem in dit artikel op dat het doden van ganzen tijdens “verjaagactiviteiten” niet is toegestaan.	Het bestrijden van landbouwschade door en afschot van grauwe ganzen en kolganzen in de winterperiode is beleidsneutraal in de verordening overgenomen. Omdat het doden ter ondersteuning van verjaging is, is het aantal ganzen wat per verjaagactie mag worden gedood beperkt. In de toelichting op artikel 1.1 Begripsbepalingen is aangegeven wat onder verjaagactie wordt verstaan: Een verjaagactie is een actie ter bestrijding van ganzen die op het schadeperceel aanwezig zijn of invallen. Na een verjaagactie zullen de niet geschoten dieren weggaan. Wanneer opnieuw ganzen invallen begint een nieuwe verjaagactie. Het gaat hier dus om het doden van een beperkt aantal ganzen ter ondersteuning van de verjaging. Zie ook opmerking bij punt H2_09	
	Punt H2_11 Pagina 48-49 Artikel 2.153 Aanwijzing vergunningvrije gevallen andere soorten: beheer, onderhoud, gebruik, inrichting of ontwikkeling van gebieden. Wij begrijpen dat het voor bepaalde soorten om praktische redenen vaak niet mogelijk is om te allen tijde kleine dieren te beschermen tijdens routinematige activiteiten. Het zonder vergunning doden van een vos is een onnodig zwaar middel. Er zijn andere mogelijkheden om een vos van een terrein te verjagen mocht dat om dwingende redenen noodzakelijk zijn. De vos moet verwijderd worden uit de lijst van dieren in bijlage VIII.	De soorten in bijlage VIII komen algemeen voor. Juist bij deze soorten is het niet gewenst dat voor elke ruimtelijke ontwikkeling of ingreep in het kader van beheer en onderhoud en bestendig gebruik een omgevingsvergunning aangevraagd moet worden. Uiteraard blijft wel de specifieke zorgplicht (art. 11.27, Bal) van toepassing. Dit betekent dat het opzettelijk vangen en doden van deze diersoorten, dus ook de vos, zoveel mogelijk voorkomen moet worden, zoals ook in de toelichting op dit artikel is aangegeven.	
	Punt H2_12 Pagina 52 Artikel 2.167 Uitzondering op meldplicht vellen houtopstand. Het is onduidelijk wat bedoeld wordt ten aanzien van de periode van 4 jaar. Mag hetzelfde stuk bos ten behoeve van verjonging iedere 4 jaar worden geveld, of geldt deze regel van 4 jaar voor het gehele bosperceel? Graag de tekst verduidelijken zodat hieromtrent geen verwarring kan bestaan.	De periode van 4 jaar geldt voor het gehele bosperceel. Ter verduidelijking kan de tekst van het artikel onder c. worden aangepast door toevoeging van “binnen hetzelfde bosperceel”.	Artikel 2.167 onder c als volgt wijzigen: c. het vellen maximaal één keer per vier jaar plaatsvindt binnen hetzelfde bosperceel.
	Punt H2_13 Pagina 52 Artikel 2.169 Eisen aan herbeplanting Dit artikel definieert niet binnen welke termijn een perceel herplant dient te worden. Verder vinden wij het vanwege de biodiversiteit van belang dat herplanting geschiedt met dezelfde bomen of eventueel andere inheemse soorten. Neem in dit artikel als eis op dat herplanting van gevelde houtopstand uiterlijk binnen 6 maanden geschiedt met dezelfde boomsoorten als er stonden of eventueel andere inheemse soorten. Herplanten met exoten is niet toegestaan.	In artikel 11.129 van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) is bepaald dat een bosbouwkundig verantwoorde herplant op dezelfde grond dient plaats te vinden binnen drie jaar na het vellen of tenietgaan van de houtopstand. In een verordening kunnen geen regels worden opgenomen die in strijd zijn met hogere regelgeving, zoals het Bal. In de verordening zijn in artikel 2.169 onder d t/m e al eisen gesteld aan de herbeplanting ter bescherming van de biodiversiteit.	
	Punt H2_14 Pagina 53 Artikel 2.170 Eisen aan herbeplanting op andere grond De periode van 2 jaar voor de aanvraag voor herbeplanting op andere grond is veel te lang. Neem in dit artikel als eis op dat herplanting van gevelde houtopstand uiterlijk binnen 6 maanden geschiedt met dezelfde boomsoorten als er stonden of eventueel andere inheemse soorten. Herplanten met exoten is niet toegestaan.	Herbeplanting op dezelfde grond dient plaats te vinden binnen drie jaar. Herbeplanting op andere grond is mogelijk als deze voldoet aan de eisen in artikel 2.170. Dit betekent o.a. dat dit binnen twee jaar na de velling moet worden aangevraagd en dat tevens moet worden voldaan aan de eisen in artikel 2.169. Daarmee zijn in de verordening al eisen gesteld aan de herbeplanting ter bescherming van de biodiversiteit. Zie ook opmerking bij Punt H2_13.	

Nummer en indiener	Samenvatting	Overwegingen	Aanpassing
	Punt H2_15 Pagina 53 Artikel 2.170 Eisen aan herplanting op andere grond Als velling van bomen nodig is om een Omgevingsplan mogelijk te maken, dan zou de eis voor herbeplanting nog steeds moeten gelden. Als dit namelijk niet geëist wordt leidt dit tot een netto reductie van het bosareaal in de provincie. Lid 2 schrappen of minimaal zorgen voor compensatie elders.	Met lid 2 vervalt de herbeplantingsplicht niet. Wanneer een houtopstand geveld moet worden om een werk in overeenstemming met een omgevingsplan mogelijk te maken, gelden alleen de criteria van lid 1, onder g tot en met i niet bij het beoordelen of een houtopstand op een andere locatie mag worden herbeplant.	

3. Reacties op ontwerp Omgevingsverordening tweede termijn

Overzicht van zienswijzen en beantwoording in de tweede termijn (11 januari tot en met 21 februari 2022)

De ontvangen zienswijzen zijn in willekeurige volgorde in het overzicht opgenomen.

Nummer en indiener	Samenvatting	Overwegingen	Aanpassing
21. Stichting Scoutcentrum Zeeland	Bij de besluitvorming van de Veerse Meer visie heeft het Scoutcentrum zich gewend tot de gemeente Veere met de mededeling dat de Veerse Meer visie op een aantal punten afwijkt van de werkelijkheid. De mededeling van de gemeente Veere was dat deze afwijkingen niet van invloed zouden zijn op huidig gebruik dan wel op toekomstige ontwikkelingen in het aandachtsgebied Wulpenburgseweg. Echter nu in de voorliggende Ontwerp er regels aan gekoppeld worden, maakt de stichting zich ongerust.		De zienswijze leidt tot wijzigingen.
	Het gaat om de volgende onjuiste feiten in het Ontwerp: 1. Op bladzijde 112 en 120 wordt de oever van het Veerse Meer op het terrein in eigendom en voor een klein deel in erfpacht van het Scoutcentrum getypeerd met de aanduiding “Dagrecreatie”. Dit is echter een groepskampeerterrein wat getypeerd dient te worden als “Verblijfsrecreatie”. Bovendien is het niet openbaar toegankelijk.	Het betreft hier de aanwijzing dagrecreatieve oever. Op pagina 121 is een omschrijving opgenomen met twee belangrijke punten: • Behoud de huidige diversiteit aan gebruikers en gebruiksmogelijkheden van het water en waarborg de veiligheid van de vaarbewegingen. • Behoud en versterk openbaar toegankelijke voorzieningen t.b.v. (water)recreatie De aanwijzing dagrecreatieve oever zorgt ervoor dat deze zone is beschermd tegen toekomstige (nieuwe) verblijfsrecreatieve bebouwing, dan wel voor een andere verblijfsrecreatieve invulling van de bebouwing dan de huidige. Huidige gebruik/functie van gevestigde ondernemingen/organisaties wordt vanuit de gebiedsvisie Veerse Meer behouden. Het groeps-kampeerterrein en -accommodatie zijn in het bestemmingsplan van Veere opgenomen met de aanwijzing recreatie specifieke vorm scouting. De aanwijzing dagrecreatieve oever is dus van belang voor eventuele toekomstige wijzigingen in de bestemming en in lijn met de uitgangspunten van de gebiedsvisie Veerse Meer gebied gericht op het voorkomen van verdere permanente (verblijfsrecreatieve) bebouwing aan de oevers en het zoveel mogelijk openbaar toegankelijk houden van het gebied. Zoals onder 3.4.1. in de gebiedsvisie vermeld, vervullen huidige ondernemingen een gewaardeerde functie in het gebied. Het streven is dagrecreatieve oevers zo veel als mogelijk openbaar toegankelijk te maken/houden. We kunnen hier concluderen dat het huidige gebruik van dit terrein niet beperkt wordt door de aanwijzing dagrecreatieve oever.	

Nummer en indiener	Samenvatting	Overwegingen	Aanpassing
	2. Op bladzijde 125 in de tabel “Status projecten en initiatieven” staat bij “Inpassing Scoutcentrum” een aantal van 45 eenheden verblijfsrecreatie. Dit getal herkennen wij niet. Nergens in het Ontwerp nog in de Veerse Meer visie is een definitie vastgelegd van wat een “Eenheid verblijfsrecreatie” is. Feit is dat het Wijzigingsbesluit 3e herziening bestemmingsplan Buitengebied Veere voor het terrein aan de waterkant stelt dat er maximaal 450 mensen kamperend mogen verblijven. Verder heeft de groepsaccommodatie een gebruiksvergunning voor 50 personen die daarin overnachten. Deel van het Scoutcentrum is ook het zogenaamde “Poldertje”, Oude Middelburgse Haven, gedeeltelijke in de gemeente Veere en gedeeltelijk in de gemeente Middelburg. Zowel deze gemeenten als het Scoutcentrum zelf wil dat dit terrein minder intensief gebruikt wordt en de capaciteit (Maximaal 100 overnachtende personen in tenten) verplaatsen naar de waterkant ten noorden van het Scoutcentrum aan het Veerse meer. Dit is de bedoelde “Inpassing Scoutcentrum” in de tabel.	De tabel op bladzijde 125 is opgenomen om zicht te krijgen op initiatieven die nog ontwikkelplannen hadden en te duiden wat de planologisch-juridische status daarvan was. Het aantal van 45 eenheden voor de huidige en toekomstige situatie is op aandragen van de gemeente Veere opgenomen. Hierdoor wordt inzichtelijk dat huidige en toekomstige situatie niet van elkaar verschillen qua eenheden. In die zin is de noodzaak voor aanpassing klein. Als het onjuist is, zal ook een correctie in de gebiedsvisie moeten worden opgenomen, waarvoor de gemeente Veere een verzoek kan voorleggen aan het Bestuurlijke Overleg van het Veerse Meer Gebied. Voor het huidige gebruik zijn de afspraken voor het scoutsterrein opgenomen in de gebruiksvergunning van de gemeente Veere. Een beoogde toekomstige situatie van het gebied zal onder regie van de gemeente Veere samen met de directe belanghebbenden en de omgeving op een integrale wijze worden uitgewerkt, vanuit het aandachtsgebied bij het Scoutscentrum.	
	Het bestuur van de Stichting Scoutcentrum Zeeland maakt zich zorgen dat de onjuiste beschrijvingen van de huidige situatie deze inpassing zullen belemmeren, daarom het verzoek de beschrijvingen aan te passen.	We concluderen dat er mogelijk t.o.v. de gebruiksvergunning een afwijking is van het aantal in de tabel “overige initiatieven” op pagina 125 maar dat dit het huidige gebruik van het terrein niet beïnvloedt. Wijzigingsverzoeken en de nadere uitwerking van aandachtsgebieden vindt plaats conform de afspraken en het governancemodel zoals vastgelegd in de gebiedsvisie Veerse Meer Gebied.	

Nummer en indiener	Samenvatting	Overwegingen	Aanpassing
22. Gresnigt Holding B.V.	Inspreker waardeert hoe een eerdere inbreng bij de achterbanraadpleging is verwerkt in de ontwerp verordening. Art. 5.23 is verduidelijkt en het kaartmateriaal is toegevoegd. Inspreker verzoekt aanpassing van de toelichting bij het artikel. De toelichting zou ten onrechte tot de interpretatie kunnen leiden dat de nieuwvestiging c.q. uitbreiding *zelf* binnen het concentratiegebied dient plaats te vinden. Het lijkt inspreker niet juist, omdat art. 5.23 lid 1 gericht is op eventuele uitbreiding buiten de huidige planologische grenzen van de bestemming (agrarisch-)glastuinbouw. Inspreker stelt voor om de toelichting hierop aan te passen.	De regeling in de ontwerp verordening is een voorzetting van de regeling uit de Omgevingsverordening provincie Zeeland 2018. In aansluiting op het beleid is geregeld dat ontwikkelingen binnen de concentratielocaties plaatsvinden. De redactie is ten opzichte van de Omgevingsverordening Zeeland 2018 aangepast om aan te sluiten bij de opzet van de Omgevingswet. In dit geval kan art. 5.23 daardoor onbedoeld op verschillende manieren worden uitgelegd. De toelichting bij het artikel geeft de uitleg zoals die door ons is bedoeld. Wij zullen artikel 5.23 lid 1 aanvullen om de onduidelijkheid weg te nemen. In de omgevingsvisie is aangegeven dat, als gemeenten dat willen, een beperkte ontwikkeling van de concentratielocaties voor de daar gevestigde bedrijven onder voorwaarden mogelijk is. Dat betekent dat een beperkte ontwikkeling van de locaties mogelijk kan zijn, maar dat ook dan eventuele uitbreiding en/of nieuwvestiging van bedrijven uitsluitend binnen de concentratielocatie kan plaatsvinden. Bij de achterbanraadpleging over de Omgevingsvisie is verder aangegeven dat ontwikkeling van concentratielocaties afhankelijk is van voorwaarden. Het realiseren van klimaatdoelstellingen en de mogelijkheden in het kader van de stikstofproblematiek zijn er daar twee van. Aangegeven is dat mogelijke ontwikkelingen gebaseerd dienen te zijn op concreet uitgewerkte plannen. Op dit moment vindt met de sector en de betreffende gemeenten overleg plaats. Op basis van de uitkomsten van dit overleg zullen wij voorstellen ontwikkelen voor eventuele aanpassing van onze regeling voor glastuinbouw.	De zienswijze leidt tot wijzigingen. Artikel 5.23 lid 1 onder a wordt aangevuld met de zinsnede “en uitbreiding plaatsvindt binnen dat gebied”.

Nummer en indiener	Samenvatting	Overwegingen	Aanpassing
23. Gemeente Goes, afdeling Bodem	In de Ontwerp Omgevingsverordening Zeeland is in hoofdstuk 2, afdeling 2.5 grondwatersanering opgenomen, waarin artikelen zijn opgenomen waaraan voldaan moet worden bij sanering van verontreinigd grondwater. Hierin ontbreekt in welke gevallen grondwatersanering verplicht is, zoals bij welke concentraties (normering) en bij welke omvang. Ook een terugsaneerwaarde ontbreekt. De gemeente acht het noodzakelijk dat hier wel invulling aan wordt gegeven in de Omgevingsverordening. Immers hoe kan er invulling worden gegeven aan grondwatersaneringsregels, als niet duidelijk is wanneer grondwatersanering aan de orde moet zijn. De gemeente verzoekt op basis van bovenstaande de Omgevingsverordening aan te vullen.	In de Omgevingswet zijn geen rijksregels voor grondwatersaneringen meer opgenomen. De algemene regels en de daar vermelde standaard saneringsmethodes uit het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) zijn niet van toepassing op grondwatersaneringen. Het Rijk laat het aan de provincies en gemeenten over om beleid te maken en regels voor grondwatersanering vast te stellen. De provincie heeft in afdeling 2.5 regels over grondwatersanering in de omgevingsverordening opgenomen. Daarmee blijft de verantwoordelijkheid voor de aanpak van historische grondwaterverontreiniging bij de provincie. De regels verzekeren dat grondwatersaneringen met enige waarborgen worden uitgevoerd. In de omgevingsverordening is geregeld dat de saneringen worden uitgevoerd door gecertificeerde bedrijven en dat milieukundige begeleiding verplicht is. De provincie beschermt daarnaast specifiek de grondwaterkwaliteit in grondwaterbeschermingsgebieden via de omgevingsverordening. Ook via het regionaal waterprogramma wordt uitvoering gegeven aan de Europese kaderrichtlijn water (KRW) en grondwaterrichtlijn (GWR). Deze taken zijn niet anders dan ze onder de Wet milieubeheer en Waterwet waren. Met het vervallen van de Wet bodembescherming zijn de doelen, die de KRW stelt, leidend voor de bescherming van het grondwater. De gevraagde normering is voor KRW-grondwaterlichamen opgenomen in het Regionaal Waterprogramma Zeeland. En daarom niet in de omgevingsverordening. Grondwaterlichamen moeten voldoen aan een “goede grondwatertoestand”. Dat betekent dat zowel de kwantitatieve als de chemische toestand goed moeten zijn. Het doel voor de chemische toestand houdt in dat vastgestelde normen niet overschreden mogen worden. Voor een aantal stoffen is dit een Europees vastgestelde norm (nitraat en bestrijdingsmiddelen) en voor andere stoffen een nationaal opgestelde drempelwaarde (chloride, fosfaat, nikkel, arseen, cadmium en lood). Provincies mogen in de omgevingsverordening omgevingswaarden stellen voor de waterkwaliteit van grondwater die strenger zijn dan, of aanvullend zijn op, de rijksomgevingswaarden (Bkl, artikel 2.9). Wij hebben geen gebruik gemaakt van deze mogelijkheid	De zienswijze leidt tot wijzigingen.

Nummer en indiener	Samenvatting	Overwegingen	Aanpassing
24. Inspreker C et al	In de zienswijze worden zorgen geuit over het waterveiligheidsbeleid met betrekking tot de gemeente Reimerswaal en de in de (ontwerp) omgevingsverordening Zeeland binnen deze gemeente aangewezen en genormeerde categorieën regionale waterkeringen. Zoals aan het eind van de zienswijze is aangegeven houdt de zienswijze, samengevat, in dat de indieners niet tevreden zijn met de categorisering van de dijktrajecten, er op aandringen de aanbevelingen in het rapport "FRAMES pilot A 58 en rijkswegen in Zeeland" (mei 2019) over te nemen en in de verordening een daarmee corresponderende compartimentering op te nemen. Tenslotte vragen de indieners zich af of advies is ingewonnen bij de Deltacommisaris en, zo niet, wordt in overweging gegeven om alsnog advies te vragen.	De basis voor het waterveiligheidsbeleid en de formele status van waterkeringen in Zeeland (en Nederland) is het concept van de zogeheten 'meerlaagsveiligheid'. Deze maakt onderscheid in maatregelen die de kans op een overstroming verkleinen (laag 1), de gevolgen van een overstroming beperken (laag 2) of de rampenbeheersing verbeteren (laag 3). Dit beleidsprincipe is neergelegd in de Zeeuwse Omgevingsvisie, deel B uit 2021. Het komt ook terug in de Klimaatadaptatie Strategie Zeeland en de Integrale voorkeursstrategie Zuidwestelijke Delta van het nationaal Deltaprogramma. Onderdeel van laag 1 zijn de primaire waterkeringen (o.a. zeedijken en duinen), waarvoor de normen (omgevingswaarden) zijn vastgesteld in de wet. Onderdeel van laag 2 zijn de (secundaire) regionale waterkeringen. Regionale waterkeringen helpen bij een overstroming (in geval van een falen van de primaire waterkering) de gevolgen te beperken, doordat deze een overstroming van (een groot deel van) het achterland keren, vertragen of sturen. Regionale waterkeringen hebben uit oogpunt van waterveiligheid, dus niet dezelfde waterkerende functie als primaire waterkeringen. Uit de wet volgt dat provincies de regionale waterkeringen aanwijzen in de omgevingsverordening en daarvoor de normen (omgevingswaarden) vaststellen. Uit het meerjarige Zeeuwse project Normering Regionale Waterkeringen (NRW) is na uitgebreid (technisch) onderzoek gebleken dat zo goed als alle regionale waterkeringen in Zeeland van groot belang zijn voor het beperken van de gevolgen van een overstroming (als een primaire waterkering het ergens zou begeven). Zeker voor de gemeente Reimerswaal (dijkring 31 - primaire waterkering). Door zijn smalle / langgerekte vorm en geografische ligging tussen de Oosteren Westerschelde zou de gemeente Reimerswaal zonder primaire keringen en stormvloedkering kwetsbaar zijn voor overstromingen. Een overstroming bij een falen van de primaire waterkering in dijkring 31 zou direct voor grote maatschappelijke ontwrichting zorgen door de grote en diepe polders. Daarnaast zou een overstroming in dijkring 31 vanwege aanwezige infrastructuur ook grote economische gevolgen hebben voor de rest van Zuid-Beveland, Noord-Beveland en Walcheren. Dit blijkt niet alleen uit het NRW-onderzoek, maar ook uit de stresstest van de gemeente Reimerswaal, het FRAMES- en RAAK-onderzoek. Wij zijn ons zeer bewust van de gevolgen van een overstroming voor de gemeente Reimerswaal. In de (ontwerp) omgevingsverordening zijn, op basis van de uitkomst van het project NRW, in de gemeente Reimerswaal dezelfde regionale waterkeringen aangewezen als in de voormalige omgevingsverordening. Feitelijk gaat het hier om historische inpolderingsdijken die een formele waterstaatkundige status hebben. We willen benadrukken dat er absoluut geen sprake is van afwaardering van regionale waterkeringen. De regionale waterkeringen in dijkring 31 zijn van groot belang in het beperken van de gevolgen van een overstroming. Daarnaast kunnen ze dienen als vlucht of hulpverleningsroute. De nieuwe indeling in categorieën dijktrajecten houdt niet in dat dijktrajecten categorie C minder belangrijk zijn dan categorie B. Uit de voor deze categorieën gestelde norm volgt de zorgplicht voor de waterkeringbeheerder Waterschap Scheldestromen om tenminste de bestaande toestand (feitelijke afmetingen, waaronder kruinhoogte) van deze keringen in stand te houden. De normhoogte van alle dijktrajecten (ondergrens kruinhoogte) is in samenwerking met waterschap Scheldestromen en HKV bepaald aan de hand van de landelijke normeringsmethodiek (Richtlijn Normering Compartimenteringskeringen, STOWA). Naast de technische normeringsmethodiek, waren ook andere factoren bepalend voor de normhoogte. Onder andere: kosten-baten, relatie met de normering van de primaire kering en het uiteindelijke effect op schade en slachtoffers. En tot slot zijn er verschillende consultatierondes per dijkring geweest waarin uitleg werd gegeven over de normering en er door de deelnemers aanbevelingen konden worden gedaan. Deze aanbevelingen vanuit de regio zijn waar mogelijk meegenomen in de totstandkoming van het uiteindelijk stelsel dat in de verordening is aangewezen als regionale waterkering en de voor de (categorieën) dijktrajecten gestelde norm.	De zienswijze leidt tot wijzigingen.

Nummer en indiener	Samenvatting	Overwegingen	Aanpassing
		Uit de normeringsberekeningen kwam naar voren dat een aantal dijktrajecten opgehoogd zou moeten worden om een overstroming vanuit een bres in de primaire waterkering binnen een compartiment geheel te kunnen keren. Dat betekent dat er volgens het overstromingsmodel onder bepaalde uitzonderlijke voorwaarden, gedurende een bepaalde periode, water over de regionale keringen zou kunnen stromen. Dit geldt voor veel dijktrajecten binnen dijkring 31. Echter bleek na vervolgonderzoek dat het ophogen van deze dijktrajecten niet altijd voor meer veiligheid zorgt. Door dijktrajecten langs een compartiment op te hogen, kan er binnen een compartiment een hogere waterstand ontstaan (badkuipeffect). Het gevolg is vaak meer slachtoffers (en schade). Wanneer de regionale waterkeringen op de huidige hoogte blijven, zal bij een calamiteit weliswaar bij een aantal dijktrajecten water over de regionale kering stromen, maar dit leidt tot minder slachtoffers dan bij de berekeningen waarbij de keringen werden verhoogd. Daarnaast speelt mee dat het ophogen van een regionale (niet-primaire) waterkering zelden kosteneffectief is. Er wordt meer veiligheid gecreëerd door, in samenhang met de zeespiegelstijging, te investeren in de primaire waterkeringen (de 'eerste laag' van de meerlaagsveiligheid). Maar omdat regionale waterkeringen een belangrijke rol spelen in het beperken van de gevolgen van een overstroming doen wij er als provincie (en waterschap) alles binnen onze macht aan om de regionale keringen zo goed mogelijk in stand te houden. Het in de (ontwerp) omgevingsverordening aangewezen, herijkte stelsel van regionale waterkeringen en de herziene normering (met een nieuwe indeling in categorieën dijktrajecten) is, in lijn met de uitkomst van het project NRW, bepaald in samenwerking met Waterschap Scheldestromen, Rijkswaterstaat, Veiligheidsregio Zeeland en de Zeeuwse Gemeenten. Er heeft hierover geen specifieke afstemming met de Deltacommissaris plaatsgevonden, maar de regels in de omgevingsverordening zijn in lijn met de Integrale voorkeursstrategie Zuidwestelijke Delta van het nationale Deltaprogramma (Rijksbeleid). Samenvattend willen wij nogmaals benadrukken dat de waterveiligheid binnen de gemeente Reimerswaal niet in het geding is. Er is geen sprake van afwaardering van regionale waterkeringen. De in Reimerswaal aangewezen regionale waterkeringen zijn in de nieuwe omgevingsverordening gelijk aan de voormalige verordening. De herijkte normen (omgevingswaarden) voor de categorieën dijktrajecten betekenen geen achteruitgang van de waterveiligheid ten opzichte van de huidige situatie en zijn adequaat. Indien gewenst kan er over de normering of ons waterveiligheidsbeleid meer uitleg worden gegeven tijdens een gesprek. Hierbij kunnen eventueel collega's van het Deltaprogramma Zuidwestelijke Delta aanwezig zijn.	

Nummer en indiener	Samenvatting	Overwegingen	Aanpassing
5. Vekabo	Vekabo maakt bezwaar tegen het maximum van 25 kampeermiddelen op een kleinschalig kampeerterrein in de voorliggende ontwerp omgevingsverordening Zeeland. In vervolg op de zienswijze d.d. 19 augustus 2022 op de omgevingsvisie Zeeland, Benadrukt Vekabo dat voor de vitaliteit van het Zeeuwse platteland een potentiële dóórontwikkeling naar maximaal 40 kampeerplaatsen mogelijk moet zijn op bedrijven met plattelandstoerisme om de volgende drie redenen:	Wij zijn in het algemeen van mening dat minicampings met maximaal 25 eenheden, nog steeds goed passen binnen (het beleid voor) een divers toeristisch aanbod. Juist de kleinschaligheid en verbinding met het agrarisch bedrijf, in een landelijke omgeving zijn daar belangrijke voorwaarden voor. Het maximum van 25 eenheden is bedoeld om die voorwaarden in stand te houden en de diversiteit ten opzichte van het reguliere verblijfsaanbod te behouden.	De zienswijze leidt niet tot wijzigingen.
	1. Markt De gast in dit marktsegment vraagt ook steeds meer comfort, waarbij duurzaamheid een belangrijke randvoorwaarde is. Het versterken van de kwaliteit van het aanbod in combinatie met maatschappelijke doelen (zie omgevingsvisie Zeeland) is economisch niet haalbaar op bedrijven van 15 tot 25 eenheden. Zie bijgevoegde exploitatieberekening, waaruit duidelijk blijkt dat 40 eenheden nodig zijn om rendabel en toekomstproof te worden/blijven. Met name op de landbouwbedrijven, die niet kiezen voor schaalvergroting is het noodzakelijk dat deze recreatie tak meer inkomen oplevert om als totaalbedrijf te kunnen blijven renderen met opvolgingsperspectief. Het gevolg van maximaal 25 kampeereenheden zal zijn, dat de kwaliteit van de huidige kleine campings zienderogen achteruit gaat de komende jaren. Met als gevolg verloedering van locaties en te weinig spreiding van toeristische drukte over geheel Zeeland.	1) De vraag van de gast om meer comfort en verduurzaming, is een tendens die in de gehele verblijfsrecreatiesector speelt, niet alleen bij minicampings. Dit betekent dat ook de gehele recreatiesector hierop zal dienen in te spelen, met behoud van een divers product en met de focus op kwaliteit i.p.v. (nog langer) op kwantiteit. Hierop is het toeristisch beleid in de Omgevingsvisie Zeeland in beginsel op gericht. Kwaliteitsverbetering dient in principe dan ook plaats te vinden binnen het bestaande toeristische aanbod. Kamperen bij de boer is hierbij nog steeds een succesvol en onderscheidend product, als onderdeel van het totale recreatieve aanbod, wat mede bijdraagt aan toeristische spreiding. Wij zijn ervan overtuigd dat minicampings een unieke en waardevolle aanvulling op het agrarisch inkomen zullen blijven.	
	2. Innovatie en ondernemerschap Een aantal ondernemers wil innoveren en inspelen op de toenemende vraag naar kleinschalige hoogwaardige plattelandsvakanties, waarbij tevens geïnvesteerd wordt in duurzame energie, kwaliteit landschep, biodiversiteit etc. wel door het aanbod op te schalen naar 40 kampeerplaatsen, wat nog steeds ver onder het maximum is van kleine campings, waarbij de ANWB een bovengrens hanteert van 60 plaatsen.	2) Investeren in duurzame energievoorziening, klimaatadaptatie en biodiversiteit zijn opgaven waar iedereen in Zeeland voor staat. De overheid ondersteunt ondernemers daarbij met kennis en subsidieregelingen, o.a. middels het aanjaagprogramma verblijfsrecreatie en het Fonds Verblijfsrecreatie. Ook ondernemers met een minicamping kunnen daar een beroep op doen om investeringen in deze neventak van het bedrijf haalbaar te maken en innovatieve ontwikkelingen mogelijk te maken, los van uitbreiding.	

Nummer en indiener	Samenvatting	Overwegingen	Aanpassing
	3. Maatwerk per gemeente In andere provincies wordt zelden een maximum aantal kampeerplaatsen gehanteerd in provinciale omgevingsvisie/verordening, maar wordt maatwerk ontwikkelruimte gegeven aan plattelandsrecreatie ondernemers, gebaseerd op de betreffende gemeentelijke omgevingsvisie alsook de gemeentelijke toeristische visie. Dit past ook volledig in de nieuwe landelijke omgevingswet, die per 1 oktober 2022 ingaat en waarbij een omgevingsdialoog een voorwaarde is, waarmee geborgd kan worden, dat deze ondernemersplannen draagvlak hebben en een gezond perspectief. Vekabo is van mening dat het bestaande beleid t.a.v. kleinschalig kamperen met maximaal 25 kampeereenheden volledig tegenstrijdig is met de actie "zorgen voor divers toeristisch aanbod", zoals verwoord in de vastgestelde Omgevingsvisie Zeeland. Meerdere ondernemers in onze sector willen hun aanbod kwalitatief door ontwikkelen in combinatie met verduurzaming (energie, water, circulair) en overige maatschappelijke opgaven op het gebied van biodiversiteit, landschap en klimaat. Hiervoor is het noodzakelijk dat er extra ontwikkelruimte geboden wordt > 25 kampeereenheden. Vekabo doet een dringend verzoek aan de provincie om artikel 5.17 lid 1 in de voorliggende ontwerp omgevingsverordening zodanig aan te passen, dat ondernemers in overleg met hun eigen gemeente in staat zijn via geleide groei > 25 plaatsen door te ontwikkelen en tevens maatschappelijke opgaven, zoals verwoord in de Zeeuwse omgevingsvisie, te kunnen realiseren. Alléén met extra ontwikkelruimte > 25 kampeereenheden en maatwerk groeit de kwaliteit en diversiteit van dit unieke toeristische product op het platteland!!	3) Een provinciale regeling voor minicampings wordt voor Zeeland nog steeds van belang geacht om de diversiteit in het toeristische product in de toekomst te kunnen behouden. Maatwerk is hierbij mogelijk binnen bestaand beleid met lokale verbijzondering door gemeenten, bijvoorbeeld in eventuele aanvullende voorwaarden voor minicampings. Wij zijn vooralsnog geen voorstander van het doorontwikkelen van minicampings naar een grotere omvang. Dit doet het verschil met de reguliere verblijfsrecreatie teniet, hetgeen in strijd is met het beleid om te (blijven) zorgen voor een divers toeristisch aanbod. Naar aanleiding van uw verzoek om meer eenheden toe te staan, is in opdracht van de provincie een onderzoek uitgevoerd naar mogelijke consequenties van uitbreiding. Uit het onderzoek door ZKA blijkt dat aanpassing van de provinciale omgevingsverordening voor vrijwel alle betrokken partijen niet wenselijk is. Het aanbieden van extra eenheden op minicampings levert volgens onderzoekers geen positieve bijdrage aan het totale recreatieve aanbod. Uitbreiding van eenheden zou voornamelijk in de kustzone plaatsvinden, waar vanuit de kustvisie verdere groei van het aantal eenheden wordt tegengegaan. Het onderscheid tussen reguliere en minicampings zou met name in het achterland afnemen, maar daar lijkt bij bestaande minicampings en gemeenten geen behoefte te zijn aan meer eenheden. Voor een minicamping als neventak bij een agrarisch bedrijf is een groter aantal eenheden niet nodig. Op basis van het onderzoek van ZKA, nader overleg met Toeristisch Ondernemend Zeeland (KHN, Stichting Dagattracties, HISWA-Recron en Vekabo) gaan wij op dit moment niet mee in uw verzoek. Maar wij sluiten ontwikkelmogelijkheden ook niet bij voorbaat geheel uit. Uitbreiding van minicampings is een vraagstuk dat integraal in het kader van het totale aanbod aan verblijfsrecreatie (in combinatie met de vitaliteit op het platteland) in Zeeland moet worden beschouwd. Alleen dan kan goed invulling worden gegeven aan de beleidskaders over differentiatie, kwaliteit en afgewogen benutting van onze schaarse ruimte. Er is behoefte aan eenzelfde soort afwegingskader voor de diverse recreatieve verblijfsontwikkelingen. Minicampings maken deel uit van dit verblijfsrecreatieve product van Zeeland en ontwikkelingen daarvan kunnen niet los van deze context worden beschouwd. Wij stellen voor is de komende tijd (dit jaar) te werken aan een samenhangend afwegingskader voor de verblijfsrecreatieve sector/markt in Zeeland (minicampings, reguliere campings, huisjesparken, ketenparken, hotels, NED- accommodaties, B&B, etc.). Kwaliteit, differentiatie en gelijk speelveld tussen verblijfsrecreatieve ondernemers zijn daarbij het uitgangspunt. Het kader zal het mogelijk maken om ontwikkelingen af te wegen tegen reële marktbehoefte/prognoses en toeristische druk/draagkracht van de regio's, zodat sprake kan zijn van gebiedsgericht ontwikkelen van (nieuwe) kwaliteiten. Hierbij houden we rekening met de kaders uit de kustvisie.	

Nummer en indiener	Samenvatting	Overwegingen	Aanpassing
26. Gemeente Reimerswaal	In de eerder zienswijze van 18 oktober 2021 verzocht de gemeente voor artikel 5.19 'Lawaaisporten, gemotoriseerde luchtsporten en landingsplaatsen' de redactie aan te passen, zodat vestiging van lawaaisporten in brede zin of in ieder geval specifiek een kleiduivenschietterrein in de omgeving van Bath mogelijk is.	In de omgevingsverordening zijn regels opgenomen over vestiging, uitbreiding en verplaatsing van lawaaisporten (art. 5.19). Het doel is om geluidsoverlast van lawaaisporten tegen te gaan. De milieuwetgeving en ruimtelijk ordening zijn heel lang gescheiden sporen geweest. Het was niet mogelijk om een milieuvergunning te weigeren op basis van ruimtelijke argumenten. Het gevolg is dat er lawaaisportterreinen zijn die wél een milieuvergunning hebben, maar op de locatie op basis van het bestemmingsplan niet zijn toegestaan.	De zienswijze leidt tot wijzigingen. Art. 5.19 wordt aanpast.
	De tekst zoals die nu in de ontwerp verordening in artikel 5.19 staat, sluit (nog steeds) onvoldoende aan bij het actuele initiatief voor het realiseren van een nieuw kleiduivenschietterrein in de omgeving van Bath. Er wordt uitsluitend nog gezocht naar een nieuwe locatie voor een kleiduivenschietvereniging. Een kartbaan is - zoals ook aangegeven in onze zienswijze - niet meer in beeld. Alleen de kleiduivenschietvereniging is nog in beeld en wordt al jaren gedoogd op een tijdelijke locatie aan het Bathse Spuikanaal in onze gemeente, in afwachting van een definitieve locatie in de omgeving van Bath. Deze tijdelijke locatie kan dus niet worden beschouwd als een juridisch-planologische bestaande locatie. Bij het initiatief voor realisatie van een kleiduivenschietterrein gaat het derhalve om nieuwvestiging en niet om de verplaatsing van een kleiduivenschietterrein. Van lid a van artikel 5.19 kan dan ook geen gebruik worden gemaakt.	Onder de voorwaarde dat de verplaatsing van het kleiduivenschietterrein niet leidt tot toename van geluidsoverlast, past verplaatsing van bestaande activiteiten in het provinciaal beleid dat gericht is op het tegengaan van geluidsoverlast. Voor lawaaisporten die al lange tijd vergund zijn, maar planologisch niet zijn toegestaan willen wij de mogelijkheid van verplaatsing of positief bestemmen op de bestaande locatie mogelijk maken. Dit is alleen mogelijk door de omgevingsverordening aan te passen.	
	Om recht te doen aan het huidige initiatief van nieuwvestiging van alleen een kleiduivenschietterrein in de omgeving van Bath vraagt de gemeente de tekst in de eerste versie van de ontwerpverordening als volgt aangepast zien (zie de vetgedrukte tekst): *<u>Artikel 5.19 Lawaaisporten, gemotoriseerde luchtsporten en landingsplaatsen</u>* *1. Een omgevingsplan kan slechts voorzien in de nieuwvestiging of uitbreiding van lawaaisporten, gemotoriseerde luchtsporten en landingsplaatsen voor parachutisten, als:* *(…)* *b. het gaat om de vestiging van **een kleiduivenschietterrein** in of aansluitend aan het concentratiegebied voor lawaaisporten bij de landelijke bebouwingsconcentratie Bath;* *(…)*	Wij willen geen specifieke uitzondering maken voor het kleiduivenschietterrein, maar wel een algemene mogelijkheid bieden voor vergelijkbare zeer langdurige gedoogsituaties en uitsluitend onder de voorwaarde dat er geen toename ontstaat van geluidsoverlast. Wij stellen daarom voor om aan artikel 5.19 het volgende toe te voegen: *(…)* *b. het gaat om het planologisch mogelijk maken van een bestaande lawaaisport in Zeeland waarvoor door het bevoegd gezag omgevingsvergunning is verleend vóór de datum van 1 januari 2003, onder de voorwaarde dat in de motivering van het omgevingsplan aannemelijk wordt gemaakt dat geen sprake is van toename van geluidsoverlast;* *(…)*	

Nummer en indiener	Samenvatting	Overwegingen	Aanpassing
	De gemeente constateert dat het provinciaal bestuur van mening is dat naast de kleinschalige kampeerterreinen ook andere kleinschalige verblijfsrecreatieve voorzieningen kunnen bijdragen aan de differentiatie van het toeristisch product en het behoud van een landschappelijk aantrekkelijke omgeving. Deze visie is naar oordeel van de gemeente echter niet vertaald in de Omgevingsverordening Zeeland. Behalve voor de vestiging van een klein kampeerterrein, biedt de verordening immers geen ruimte - anders dan als nieuwe economische drager - voor de ontwikkeling van andere vormen van kleinschalige verblijfsrecreatie buiten het bestaand stedelijk gebied. Hierdoor kan de gemeente goede en innovatieve ondernemersplannen niet stimuleren en de kansen die daaruit voortvloeien niet benutten. Binnen de gemeentegrenzen is naar oordeel van de gemeente nog voldoende ruimte voor kwalitatief goede recreatieve ontwikkelingen in zowel het bestaand stedelijk gebied als buiten het bestaand stedelijk gebied, zonder dat afbreuk wordt gedaan aan de omgevingskwaliteiten. De gemeente verzoekt daarom om in de omgevingsverordening meer ruimte te bieden aan de gemeenten in het achterland voor het maken van een lokale afweging of een nieuwvestiging van een verblijfsrecreatieterrein buiten bestaand stedelijk gebied aanvaardbaar is.	In de Omgevingsvisie Zeeland is inderdaad opgenomen 'dat kleinschaliger initiatieven, zoals bijvoorbeeld kleinschalig kamperen, boerderijwinkels of particulieren met kleinere vormen van verblijfsrecreatie of een theetuin, een waardevolle aanvulling zijn op het reguliere aanbod en een belangrijke extra inkomstenbron kunnen zijn voor met name agrarische ondernemers. In de verordening zijn hiervoor voor de gebieden buiten bebouwd stedelijk gebied, een aantal instrumenten opgenomen, zoals de regeling voor kleinschalig kamperen, de Nieuwe Economische Dragers (NED's) of de landgoederen- en buitenplaatsregeling. Ook is er voor gemeenten buiten de kustzone, de mogelijkheid om zelf aandachtsgebieden te benoemen ingeval sprake is van een gebied waar de ruimtelijke kwaliteiten onder druk staan of al (deels) verdwenen zijn en/of een transformatie opgave ligt. Dit betekent dat nieuwe (kleinschalige) verblijfsrecreatieve initiatieven vanuit een integrale aanpak kunnen worden gerealiseerd om de ruimtelijke kwaliteiten van een gebied integraal opnieuw te ontwikkelen. Wel dient hierbij de worden voldaan aan de eisen zoals opgenomen in het Ontwikkelkader Verblijfsrecreatie en moet de ontwikkeling in een aandachtsgebied bijdragen aan het oplossen van verblijfsrecreatieve knelpunten (herstructurering, verplaatsing, sanering) (elders). De bovengenoemde instrumenten bieden o.i. vooralsnog voldoende mogelijkheden om kleinschalige verblijfsrecreatieve ontwikkelingen buiten bebouwd stedelijk gebied mogelijk te maken. Tegelijk is de voorbije periode tijdens de totstandkoming van het 'Toekomstbeeld Bestemming Zeeland 2030' door een aantal gemeenten buiten de kustzone ook al gepleit voor experimenteerruimte in deze context. In het Toekomstbeeld is daarom onder het thema 'Er zijn voldoende ontwikkelkansen voor bestaand aanbod', opgenomen dat voor gebieden buiten de kustzone, waar het regionaal passend is, de mogelijkheid voor experimenteerruimte zal worden onderzocht voor kleinschalige, unieke concepten in verblijfsrecreatie, horeca of dagrecreatie, bijvoorbeeld in crossovers met agro of food.'.	

Nummer en indiener	Samenvatting	Overwegingen	Aanpassing
27. Gemeente Vlissingen	De gemeente Vlissingen heeft een zienswijze ingediend over de regeling bedrijventerreinen. De zienswijze richt zich op de positie van het bedrijventerrein Baskensburg. Dit bedrijventerrein is een kleinschalig bedrijventerrein, en dientengevolge zijn hierop de regels uit de verordening met betrekking tot de kleinschalige bedrijventerreinen van toepassing. De gemeente Vlissingen verwijst naar het overleg over de regionale bedrijventerreinenprogrammering, waarin zij pleit voor het benoemen van het bedrijventerrein Baskensburg als grootschalig bedrijventerrein. Zij verwacht dat dit onderdeel wordt van het regionale bedrijventerreinenprogramma en op instemming kan rekenen van de regionale partners en geaccordeerd zal worden door Gedeputeerde Staten van Zeeland. De gemeente Vlissingen verzoekt daarnaast, ingeval de aanmerking als grootschalig bedrijventerrein niet tot stand komt, om artikel 5.1.2.a aan te passen, zodanig dat niet langer de eis geldt om aannemelijk te maken dat het plan bijdraagt aan of niet in strijd is met de doelstelling dat 80% van de bedrijvigheid regionaal wordt geclusterd op of aansluitend aan een grootschalig bedrijventerreinen. Daarnaast verzoekt de gemeente Vlissingen om de artikelen 5.1.3 en 5.1.4 niet van toepassing te verklaren op bedrijventerrein Baskensburg, ingeval het terrein niet wordt aangemerkt als grootschalig bedrijventerrein.	Voor op de inhoudelijke punten van de gemeente Vlissingen wordt ingegaan is het belangrijk om de procedurele aspecten te benoemen. Een aanpassing van een kleinschalig bedrijventerrein naar een grootschalig bedrijventerrein kan alleen plaatsvinden onder voorwaarde van een regionale afstemming. Hiervoor is het instrument van het regionale bedrijventerreinenprogramma in het leven geroepen. Alleen in onderlinge afstemming met de overige gemeenten in de regio Walcheren kan dit worden opgenomen in het regionale programma. Dit programma wordt vervolgens aangeboden aan Gedeputeerde Staten ter accordering, waarna het de basis vormt voor een gezamenlijke en op de behoefte gestoeld document voor de verdere ontwikkeling van de bedrijventerreinen in de regio.	De zienswijze leidt tot wijzigingen.
	Voor de regio Walcheren loopt op dit moment een traject om het bedrijventerreinprogramma te actualiseren. Ambtelijk zijn hierover een aantal gesprekken gevoerd tussen medewerkers van de gemeenten Veere, Middelburg, Vlissingen en provincie. Tijdens deze gesprekken is namens de gemeente Vlissingen aandacht gevraagd voor de positie van bedrijventerrein Baskensburg in verband met een beoogde uitbreiding van dit terrein met ca 4,1 hectare. Het is naar onze mening van groot belang dat bedrijventerrein Baskensburg aangemerkt wordt als ‘grootschalig bedrijventerrein’ om de beoogde uitbreiding (planologisch) mogelijk te kunnen maken.	Onder de regels in de verordening is de uitbreiding van 4,1 ha voor Baskensburg al (planologisch) mogelijk. Baskensburg heeft een oppervlak van 23,39 ha bruto in de registratie van de provincie. Volgens art. 5.2.3, lid a kan een kleinschalig bedrijventerrein éénmalig met maximaal 20 % worden uitgebreid. In het geval van Baskensburg is dientengevolge een uitbreiding mogelijk van 4,68 ha.	
	De gemeente Vlissingen constateert dat in de ontwerp-omgevingsverordening een begripsbepaling is opgenomen van ‘grootschalig bedrijventerrein’ en dat niet langer in de omgevingsverordening is vastgelegd of een bedrijventerrein grootschalig is. Dit is een aanpassing t.o.v. de huidige verordening, waarin in een kaartbijlage de grootschalige bedrijventerreinen zijn aangewezen.	Dat is correct. Hiervoor wordt in de begripsbepaling verwezen naar de regionale bedrijventerreinenprogramma’s. Om meer duidelijkheid te geven, zullen wij in de verordening een overzicht opnemen van de grootschalige bedrijventerreinen én toelichten aan welke voorwaarden terreinen moeten voldoen om als ‘grootschalig’ te worden aangemerkt.	Art. 5.1 en bijbehorende toelichting worden aangepast.

Nummer en indiener	Samenvatting	Overwegingen	Aanpassing
	Ten behoeve van de actualisatie van het bedrijventerreinenprogramma Walcheren heeft Vlissingen een bureau gevraagd te motiveren dat Baskensburg als grootschalig bedrijventerrein kan worden geduid. De gemeente Vlissingen noemt in haar zienswijze het belang van Baskensburg door de omvang, de bijdrage in de werkgelegenheid, de goede ligging en ontsluiting en de significante ontwikkelpotentie die beschikbaar komt door het benutten van de in onbruik geraakte sportvelden, die grenzen aan het terrein. Daarnaast stelt de gemeente dat de bedrijventerreinen Kenniswerf, Poortersweg en Souburg samen met Baskensburg als het ware één aaneengesloten 'grootschalig bedrijventerrein' vormt waar slechts het Kanaal door Walcheren doorheen loopt.	Baskensburg is in omvang en werkgelegenheid een belangrijk terrein. Tegelijk is het een terrein met voornamelijk lokale betekenis met een mengeling van bedrijven, uiteenlopend van dienstverlening, lokale bedrijvigheid en een fors aandeel detailhandel. Het is daarmee in functie, omvang en bijdrage in de regionale werkgelegenheid vergelijkbaar met andere kleinschalige bedrijventerreinen in Zeeland zoals bedrijventerrein 's Gravenpolder in de gemeente Borsele, Stampershoek in de gemeente Sluis of St Maartensdijk in de gemeente Tholen, om slechts enkele terreinen te noemen met een vergelijkbare omvang en functie. Een goede ontsluiting is ook voor een kleinschalig terrein een belangrijke voorwaarde. Van één aaneengesloten terrein met Kenniswerf, Poortersweg en Souburg kan geen sprake zijn, deze terreinen zijn door wegen en het Kanaal door Walcheren gescheiden.	
	De gemeente Vlissingen stelt dat alle partijen het er (ambtelijk) over eens zijn dat het wenselijk is dat bedrijventerrein Baskensburg met ca. 4,1 hectare wordt uitgebreid en dat de ladder voor duurzame verstedelijking hierbij geen beletsel vormt. De behoefte aan de uitbreiding van het bedrijventerrein is afdoende aangetoond in het concept-bedrijventerreinprogramma. Ook geeft de gemeente aan dat in het bedrijventerreinprogramma voor de periode 2017-2021 de uitbreiding van bedrijventerrein Baskensburg ook al als te ontwikkelen terrein (zelfs met een omvang van 6 ha netto) was opgenomen en dat programma is indertijd zonder kanttekeningen bekrachtigd door uw college.	De wenselijkheid van de uitbreiding en het feit dat de behoefte hiervoor is aangetoond wordt niet betwist. De verwijzing naar het bedrijventerreinenprogramma 2017-2021 is slechts ten dele correct. Hierin wordt wel gesteld dat er de mogelijkheid is voor een uitbreiding van Baskensburg met 6,5 ha, maar deze uitbreiding is niet benoemd in de tabel met de voorraad en ontwikkeling. Hierin is Baskensburg slechts opgenomen als PM-post. In het vervolg van de zienswijze schetst de gemeente Vlissingen de vermeende risico's die de gemeente zou lopen indien de aanduiding als kleinschalig bedrijventerrein voor Baskensburg gehandhaafd blijft. Hieronder wordt artikelsgewijs op dit deel van de zienswijze ingegaan.	
	De gemeente Vlissingen verwacht dat de uitbreiding van Baskensburg als kleinschalig bedrijventerrein niet kan voldoen aan de voorwaarde gesteld in artikel 5.1.2.a van de ontwerp-omgevingsverordening. Hierin is vastgelegd dat in de motivering bij een omgevingsplan dat uitbreiding van een bedrijventerrein mogelijk maakt, aannemelijk wordt gemaakt dat het plan bijdraagt aan of niet in strijd is met de doelstelling dat 80% van de bedrijvigheid regionaal wordt geclusterd op of aansluitend aan een grootschalig bedrijventerreinen. Er kan dan ook niet voldaan worden aan de motiveringsplicht om aannemelijk te maken dat het plan bijdraagt aan of niet in strijd is met de doelstelling dat 80% van de bedrijvigheid regionaal wordt geclusterd op of aansluitend aan een grootschalig bedrijventerreinen. Wij verzoeken uw college dan ook een zodanig lager percentage vast te laten stellen in artikel 5.1.2.a zodat wel voldoende ruimte wordt geboden voor de beoogde en gewenste uitbreiding van bedrijventerrein Baskensburg.	U wijst hier op een terecht punt. De omschrijving van deze doelstelling is onvoldoende duidelijk en vastomlijnd om dit te verbinden aan een exact percentage. De uitbreiding van Baskensburg is economisch en ruimtelijk in lijn met het provinciaal beleid. U geeft aan dat de ontwikkeling wordt opgenomen in het nieuwe bedrijventerreinprogramma Walcheren, waarin nut en noodzaak worden onderbouwd. De locatie is ruimtelijk geschikt, omdat de uitbreiding plaatsvindt in het bestaand stedelijk gebied. Het achterliggende doel van de '80%-regel', voorkomen van economisch en ruimtelijk ongewenste versnippering, komt niet in gevaar. Wij zijn het met u eens dat toepassing van de 80%-regel in dit geval onnodig specifiek is. Een situatie zoals bij Baskensburg is bijzonder, maar kan ook in andere regio's voorkomen. Het ligt daarom niet voor de hand om uitsluitend voor Baskensburg een uitzondering te maken. Het doel van de 80%-regel is nog steeds relevant, omdat in regio's met meerdere gemeenten ongewenste versnippering van bedrijfsterreinen een reëel risico blijft. Wij stellen daarom voor het concrete percentage van 80 te vervangen door de algemene term 'in overgrote mate'. Dit biedt ruimte om in bedrijventerreinprogramma's een passend aanbod op te nemen, zonder naar een specifiek percentage toe te hoeven werken of rekenen. Wij zullen per programma beoordelen of er sprake is van 'in overgrote mate'.	Art. 5.1 lid 2 sub a wordt gewijzigd.

Nummer en indiener	Samenvatting	Overwegingen	Aanpassing
	Artikel 5.1.3 geeft aan dat uitbreiding van een kleinschalig bedrijventerrein van ten minste een hectare kan worden toegelaten, als de motivering bij het omgevingsplan: a. aannemelijk maakt dat sprake is van een eenmalige beperkte afronding met ten hoogste 20% of 0,5 hectare; en b. de ruimtelijke kwaliteit aantoonbaar verbetert. De gemeente Vlissingen stelt de beoogde en gewenste uitbreiding groter is dan 20% van het bestaande bedrijventerrein Baskensburg, zodat niet voldaan kan worden aan artikel 5.1.3.a. Ook komen in de verdere toekomst nog enkele aangrenzende percelen vrij die wellicht in aanmerking zouden kunnen komen voor een invulling als bedrijventerrein. In dat geval is het niet mogelijk om daar medewerking aan te verlenen aangezien er dan geen sprake meer is van een eenmalige afronding. De gemeente stelt dat bij de thans beoogde uitbreiding van bedrijventerrein Baskensburg op grond van artikel 5.1.3.b aangetoond moeten worden dat de ruimtelijke kwaliteit aantoonbaar verbetert. Dit betreft naar onze mening een arbitraire voorwaarde. Gezien de huidige groene uitstraling van het gebied vormt dit artikel een risico in de planologische procedure. Gezien het bovenstaande verzoekt de gemeente om artikel 5.1.3 in het geheel niet van toepassing te verklaren op de beoogde uitbreiding van bedrijventerrein Baskensburg.	In het begin van de zienswijze geeft u aan dat de beoogde uitbreiding 4,1 ha betreft, hetgeen binnen de genoemde 20% past, zoals onder 1 is aangegeven. Mocht er nu of in de voorzienbare toekomst een grotere uitbreidingsbehoefte ontstaan, waarvoor aansluitend aan het terrein geschikte peercelen aanwezig zijn, dan kan de gemeente zich beroepen op 5.1.4, waarin uitbreiding van een kleinschalig bedrijventerrein met meer dan 20 % mogelijk wordt gemaakt, onder voorwaarde van sanering elders. In het bestemmingsplan zijn er planologische instrumenten voorhanden, zoals een wijzigingsbevoegdheid, waarmee de uitvoering kan worden afgestemd op de toekomstige behoefte. De voorwaarde dat de ruimtelijke kwaliteit moet verbeteren is niet arbitrair, maar is een voorwaarde die noodzakelijk verbonden is aan de ontwikkeling. Voor de invulling hiervan geeft de toelichting op de verordening een aantal suggesties, maar de uiteindelijke invulling dient te worden afgestemd op de eisen van de locatie. Gezien het feit dat de beoogde uitbreiding direct aansluit op woongebieden is een zorgvuldige inpassing met een verhoging van de ruimtelijke kwaliteit van groot belang. De verordening is van toepassing op heel Zeeland, het is niet mogelijk om onderdelen daarvan niet van toepassing te verklaren voor één of meerdere specifieke terreinen.	
	Artikel 5.1.4 benoemt de hierboven reeds genoemde mogelijkheid voor uitbreiding boven de 20% onder voorwaarde van sanering elders. De gemeente Vlissingen herhaalt bij dit artikel haar bezwaren tegen de eis van een aantoonbare verbetering van de ruimtelijke kwaliteit. De gemeente voegt daaraan toe dat het zonder meer nadelig dat op grond van artikel 5.1.4.b zorggedragen zal moeten worden voor de sanering en het voorkomen van heroprichting van bedrijven elders in de provincie Zeeland voor het deel van de uitbreiding van bedrijventerrein Baskensburg dat meer dan 20% van de huidige oppervlakte van het bedrijventerrein Baskensburg beslaat. Dat maakt de gemeente erg afhankelijk van ontwikkelingen elders in de regio. De gemeente verzoekt dan ook om artikel 5.1.4 in het geheel niet van toepassing te verklaren op de beoogde uitbreiding van Bedrijventerrein Baskensburg.	Artikel 5.1.4 is geïntroduceerd om gemeente meer flexibiliteit te bieden in de uitbreidingsruimte voor kleinschalige bedrijventerreinen. Uitgangspunt hierbij is dat dit moet leiden tot een verdere clustering van bedrijvigheid, en daarmee gepaard een afname van kleine bedrijfsbestemmingen elders. Daarom wordt de extra uitbreidingsruimte direct en gelijke mate gekoppeld aan sanering elders. Dit kan een gelijktijdige sanering zijn als onderdeel zijn van hetzelfde bestemmingsplan. Vaak is dit de eenvoudigste manier. Maar omdat de provincie gemeenten de ruimte wil bieden om ook saneringen elders, bijvoorbeeld in de eigen regio, te benutten, kan dit ook gekoppeld zijn aan een recente of voorgenomen sanering in een bestemmingsplan elders. De provincie juicht een dergelijke samenwerking toe. Afspraken die hierover gemaakt worden kunnen opgenomen worden in het regionale bedrijventerreinenprogramma. Zoals gezegd is de verordening van toepassing op heel Zeeland, het is niet mogelijk om onderdelen daarvan niet van toepassing te verklaren voor één of meerdere specifieke terreinen.	

Nummer en indiener	Samenvatting	Overwegingen	Aanpassing
28. Evides	Evides heeft kennisgenomen van de Nota van antwoord inzake de zienswijze van 12-10-2021 en vindt de reactie van de Provincie zeer teleurstellend en bovendien op een aantal punten onjuist. Oorspronkelijke bezwaren en verzoeken worden herhaald. In de beantwoording geeft de provincie aan dat borging van het belang van vitale drinkwaterinfrastructuur een gezamenlijke verantwoordelijkheid is die vraagt om borging op nationaal niveau en geen borging per provincie. Evides stelt dat aandacht op nationaal niveau voor bescherming van vitale infrastructuur en borging, niet uitsluit dat borging op provinciaal en gemeentelijk niveau mogelijk en wenselijk is. In zowel de Drinkwaterwet als in de beleidsnota Drinkwater 2021-2026 wordt deze zorgplicht voor het zwaarwegende belang van de openbare drinkwatervoorziening expliciet doorgelegd naar bestuursorganen op alle niveaus met verwijzing naar omgevingsvisies, omgevingsverordeningen en omgevingsplannen. Bij deze nogmaals het nadrukkelijke verzoek aan de Provincie om hierin ook haar verantwoordelijkheid te nemen. Evides is het niet eens met de uitspraak in de antwoordnota dat bestaande leidinginfrastructuur in bestemmingsplannen wordt beschermd. Bescherming van vitale drinkwaterinfrastructuur in gemeentelijke bestemmingsplannen vindt, mede dankzij inzet van Evides steeds meer plaats, maar dit is zeker (nog) niet in alle gemeenten het geval. Het zou erg helpen en logischerwijs ook passen als het zwaarwegende belang van de vitale drinkwaterinfrastructuur dat op rijksniveau benadrukt wordt, in een bepaalde gelaagdheid doorwerkt naar provinciaal niveau en gemeentelijk niveau. Evides vraagt de provincie om ten minste de ruwwatertransportleidingen van bescherming te voorzien, zoals ook de Provincie Zuid-Holland dat heeft gedaan. Dit zijn de hoofdslagaders van ons systeem die ruwwater transporteren van de bron naar onze productielocaties om daar het water geschikt te maken voor consumptie. De transportdrinkwaterleidingen die het drinkwater vervolgens distribueren over de regio Zeeland worden vervolgens (wat ons betreft) beschermt in gemeentelijke bestemmingsplannen (straks Omgevingsplannen). Zoals gezegd in de eerdere zienswijze, zou het wenselijk zijn om ten aanzien van de bescherming van de drinkwaterinfrastructuur in omgevingsplannen, zogenaamde instructieregels in uw omgevingsverordening voor te schrijven aan gemeenten zodat zij, voor zover dit nog niet gebeurt, tevens invulling geven aan de hierboven genoemde verplichting in de Omgevingsplannen.	Bescherming van vitale infrastructuur is een nationaal belang dat ook door provincies, waterschappen en gemeente wordt behartigd. Er bestaat voor provincies geen verplichting om een instructieregel op te nemen zoals de provincie Zuid-Holland. Dit is in principe wel mogelijk, als de provincie reden heeft om aan te nemen dat de gemeenten dit niet zelf afdoende kunnen regelen. Wij hebben tot nu toe geen reden gezien om over dit onderwerp regels op te nemen in de provinciale omgevingsverordening. Wij zien ook geen reden om dit alsnog te doen, omdat gemeenten de hoofdinfrastructuur betreffende leidingen over het algemeen al hebben geregeld in hun bestemmingsplannen. Voor zover dat nog niet het geval is, zijn de gemeenten prima in staat om dat alsnog te doen.	De zienswijze leidt tot wijzigingen.

Nummer en indiener	Samenvatting	Overwegingen	Aanpassing
29. Van Arkel Advocatuur namens MSV de Uitlaat	De vereniging is van mening dat de huidige locatie van het circuit en het bestaande gebruik daarvan alsook de jaarlijkse Strandcross te Vlissingen kunnen worden behouden. Omdat het ontwerp van de Omgevingsverordening daar niet in voorziet, verzoekt de stichting de tekst daarop aan te passen of aan te vullen. De vereniging schetst de historie en overige achtergronden, het maatschappelijk belang, de omgeving en de ontwerp Omgevingsverordening Zeeland. De vereniging is in 1979 op haar huidige locatie in Vlissingen-Oost beland. Het huidige circuit bestaat dus al meer dan 40 jaar en is ook al zo lang in gebruik. Verplaatsing is onderzocht en bleek niet haalbaar. De gronden waren niet in eigendom van de vereniging, maar recent is gebleken dat dit wellicht gaat veranderen. De vereniging vervult een belangrijke sociaal-maatschappelijke functie en organiseert de Vlissingse Strandcross. Voor de activiteiten van de vereniging bestaan geen uitwijkmogelijkheden. Er zijn geen alternatieve locaties in de regio Zeeland. De activiteiten van de vereniging zijn legaal, in overeenstemming met de vigerende vergunning van 31 augustus 1993. De vereniging legt jaarlijks verantwoording af aan RUD Zeeland over naleving van de milieunormen en –regels. De vereniging ontvangt al decennia geen klachten van derden (omwonenden). In de ontwerp omgevingsverordening is niet expliciet aangegeven dat een omgevingsplan kan voorzien in voortzetting c.q. handhaving van reeds gevestigde lawaaisporten. De vereniging is van mening dat de tekst in de ontwerp omgevingsverordening (art. 5.19 lid 1) onvoldoende zekerheid biedt ten aanzien van haar voortbestaan. De vereniging verzoekt de tekst van de verordening aan te passen om die zekerheid wel te bieden.	In de omgevingsverordening zijn regels opgenomen over vestiging, uitbreiding en verplaatsing van lawaaisporten (art. 5.19). Het doel is om geluidsoverlast van lawaaisporten tegen te gaan. De milieuwetgeving en ruimtelijk ordening zijn heel lang gescheiden sporen geweest. Het was niet mogelijk om een milieuvergunning te weigeren op basis van ruimtelijke argumenten. Het gevolg is dat er lawaaisportterreinen zijn die wél een milieuvergunning hebben, maar op de locatie op basis van het bestemmingsplan niet zijn toegestaan. Onder de voorwaarde dat het positief bestemmen van het motorcrossterrein niet leidt tot toename van geluidsoverlast, past voortzetting van de bestaande activiteiten in het provinciaal beleid. Dat is namelijk gericht op het tegengaan van geluidsoverlast. Voor situaties zoals die van uw vereniging, waarbij lawaaisporten al zeer lange tijd vergund zijn, willen wij de mogelijkheid van positief bestemmen op de bestaande locatie of verplaatsing mogelijk maken. Dit is alleen mogelijk door de omgevingsverordening aan te passen. Wij willen geen specifieke uitzondering maken voor het terrein van MSV de Uitlaat, maar wel een algemene mogelijkheid bieden voor vergelijkbare zeer langdurige gedoogsituaties en uitsluitend onder de voorwaarde dat er geen toename ontstaat van geluidsoverlast. Wij stellen daarom voor om aan artikel 5.19 het volgende toe te voegen: (…) b. het gaat om het planologisch mogelijk maken van een bestaande lawaaisport in Zeeland waarvoor door het bevoegd gezag omgevingsvergunning is verleend vóór de datum van 1 januari 2003, onder de voorwaarde dat in de motivering van het omgevingsplan aannemelijk wordt gemaakt dat geen sprake is van toename van geluidsoverlast; (…)	De zienswijze leidt tot wijzigingen. Art. 5.19 wordt aangepast.

Nummer en indiener	Samenvatting	Overwegingen	Aanpassing
30. Grondgebruikers rondom het Veerse Meer	Volgens de tekst in de omgevingsverordening over de “afwegingszone natuurgebieden” gaat dit om gronden, dus hoofdzakelijk landbouwgronden, die langs aangewezen natuurgebieden liggen. Volgens de aangeving 100 meter langs natuurgebieden, geldig door heel de provincie. Insprekers zijn van mening dat deze aanwijzing beperkingen oplegt aan landbouwgronden die hierdoor ondergeschikt worden gemaakt aan natuur, omdat er een afweging gemaakt moet worden m.b.t. de natuurwaarden van naast gelegen natuurgebieden. De gevolgen hiervan zijn niet te overzien omdat er geen kader is met richtlijnen is welke voor afweging in aanmerking komen. Dit is tevens een inbreuk op gebruiks- en eigendomsrecht van de gronden die in de afwegingszone vallen. Er wordt wel geschreven dat men niet beoogd om beperkingen te stellen aan bestaand gebruik of bebouwing, maar dit geeft geen zekerheid. Ook worden hiermee toekomstige ontwikkelingen van bedrijfsvoering voor de agrarische ondernemers ontnomen langs natuurgebieden. Dit kan zowel gelden voor het grondgebruik als voor de gebouwen en nieuwe ontwikkelingen. Ook is er geen enkele zekerheid over de afbakening van de gronden die onder deze afwegingszone vallen, omdat Gedeputeerde Staten te allen tijde de mogelijkheid heeft om de grenzen van de NNZ gebieden aan te passen en dus zodoende ook de grenzen van de afwegingszones	Zoals in de toelichting is aangegeven worden geen beperkingen opgelegd aan bestaand gebruik en bebouwing. Bij nieuwe ontwikkelingen zal in het omgevingsplan of de omgevingsvergunning een beschrijving moeten worden gegeven van de wijze waarop daarbij rekening wordt gehouden met (de wezenlijke kenmerken en waarden van) het natuurgebied. Daarbij moet aannemelijk worden gemaakt dat deze niet worden geschaad. Het inhoudelijk kader voor deze afweging vormen de Natuurbeheertypen, zoals die voor alle natuurgebieden zijn opgenomen in het Natuurbeheerplan Zeeland. GS hebben op basis van artikel 2.2 van het delegatiebesluit onder bepaalde voorwaarden de bevoegdheid tot het aanpassen van de begrenzing van het NNN. De voorgenomen aanpassingen worden gepubliceerd in de jaarlijkse aanpassing van het Natuurbeheerplan en deze procedure staat open voor bezwaar en beroep. Bovendien is beleidsmatig al sinds 1997 (Streekplan) sprake van een afwegingszone van 100 meter rond natuurgebieden, waarbij de huidige regels gelden sinds 2016. Er is dan ook op basis van dit artikel in de omgevingsverordening geen sprake van “niet te overziene gevolgen voor agrarische ondernemers”.	De zienswijze leidt tot wijzigingen.
	Een andere aanwijzing is de invloedsgebieden. Deze gebieden bevatten een strook van 1500 meter langs zogenaamde stiltegebieden B en 250 meter langs stiltegebieden A. Voor de agrarische sector wordt nu nog voor een groot deel een uitzondering gemaakt, als het gaat om mobiele activiteiten. Alle andere activiteiten, waaronder ook de agrarische activiteiten, wilt u nu een zorgplicht opleggen. Afhankelijk van de uitkomst wordt bepaald of een activiteit kan plaatsvinden, hierbij is onduidelijk hoe welke belangen worden afgewogen. Dit gaat gepaard met enorm veel werk en kosten wat in geen verhouding staat met de beoogde doelstelling en een enorme beperking geeft voor de bedrijfsvoering van agrarische ondernemers.	In de Omgevingsverordening 2021 zijn 3 soorten gebieden gedefinieerd in het kader van de stilte. - Stiltegebieden A, dit zijn de kerngebieden uit de Omgevingsverordening 2018 (artikel 3.24, lid 1 onder a) waar een geluidniveau op de grens geldt van 40 dB(A). - Stiltegebieden B, dit zijn de Bufferzones (artikel 3.24 lid 1 onder b) uit de verordening 2018 die een schil vormen van 250 meter rond de kerngebieden, waar op de grens een norm geldt voor 48 dB(A). - Invloedsgebieden, dit zijn gebieden van waaruit men bij activiteiten rekening moet houden met de geluidnormen op de grenzen van gebieden A en B. Dit is een vertaling van artikel 2.25 uit de Omgevingsverordening 2018. In de Omgevingsverordening 2018 werd hier geen afstandsgrens aangehouden en gold dit in principe voor heel Zeeland. De 1500 meter is dus juist een versoepeling. De regels voor activiteiten en de specifieke zorgplicht gelden niet voor de invloedsgebieden, maar alleen voor de Stiltegebieden A, B en de overige stiltegebieden (artikel 2.95). Daarnaast is in artikel 2.110 opgenomen dat de regels in stiltegebieden (art 2.99 t/m 2.109) niet gelden voor land- tuin-, bosbouw en beroepsmatige visserij. Deze activiteiten zijn dus ook in de stiltegebieden A en B toegestaan.	

Nummer en indiener	Samenvatting	Overwegingen	Aanpassing
	Ook wordt er heel weinig geschreven over de zoetwatervoorziening. In de gebiedsvisie Veerse Meer, die is vastgesteld door de Provinciale Staten en de Gemeenteraden en tevens in de omgevingsverordening is ingevoegd, is duidelijk gesteld dat de zoetwatervoorziening bescherming krijgt. In deze gebiedsvisie Veerse Meer 2de fase is duidelijk toegevoegd in de algemene principes: behoud, bescherm en versterk de zoetwatervoorzieningen. Dit houdt dus in dat zoetwaterbellen worden beschermd en men mag geen nadelige activiteiten verrichten welke de zoetwaterbellen in gevaar brengen.	Dit is correct. In de Zeeuwse Omgevingsvisie wordt ruim aandacht besteedt aan dit onderwerp. In de Omgevingsverordening is een beperkt aantal regels opgenomen ter bescherming van zoetwatervoorraden.	
	Ook zou er planologisch de mogelijkheid geboden worden om eventueel bassins voor gebruik van zoetwater aan te leggen. In deze omgevingsverordening is hier heel weinig van terug te vinden.	De verordening biedt al mogelijkheden voor aanleg van zoetwaterbassins op het agrarisch bouwvlak. Wij willen in de omgevingsverordening ook buiten het bouwvlak ruimte bieden, maar alleen als dat nodig is. Dat betekent dat een bassin ook buiten het bouwvlak mogelijk is, indien bij het bouwvlak geen adequaat innamepunt voor zoet water beschikbaar is. Daar geldt wel de voorwaarde bij van een goede landschappelijke inpassing én een goed onderbouwde afweging door de gemeente van effecten op agrarische gebieden van ecologische betekenis en gebieden met waardevol landschap en erfgoed.	Art. 5.21 wordt aangepast.
	Daarom vragen insprekers om de afwegingszones en de invloedsgebieden uit de verordening te halen en de grenzen te handhaven op de natuur en stiltegebieden, zonder dat er extra gebieden aangewezen worden. Zodat voor alle gronden en gebouwen de gebruiksmogelijkheden en ontwikkelingsmogelijkheden mogelijk blijven.	Zie voorgaande beantwoording.	
	Tevens verzoeken insprekers om in de omgevingsverordening aanpassingen te doen zodat de zoetwatervoorziening in de provincie gewaarborgd wordt zoals is afgesproken met de vaststelling van de Gebiedsvisie Veerse Meer.	Zie voorgaande beantwoording.	

Nummer en indiener	Samenvatting	Overwegingen	Aanpassing
31. Stichting Duinbehoud	De stichting stelt dat doelen uit de nieuwe Zeeuwse Omgevingsvisie vragen om het stellen van nadere regels in de verordening. Een voorbeeld: regels voor windmolenparken ter bescherming van vogels. Deze regels staan nu wel in de nieuwe provinciale Omgevingsverordening in Noord-Brabant. Op grond van de nieuw in te voeren Omgevingswet zullen visies van de provincie, die niet verwerkt zijn in de provinciale Omgevingsverordening, juridisch alleen bindend zijn voor de provincie zelf, maar niet meer voor lagere overheden als gemeenten en waterschap. Gevolg is dat er na inwerkingtreding van de Omgevingswet op een aantal terreinen geen provinciaal beleid meer zal zijn, waar de stichting zich als belanghebbende op kan beroepen. De stichting is het niet eens met de keuze om gemeenten en waterschap dat betreffende beleid straks zelf in te laten vullen. Zij hoeven zich immers niet te conformeren aan provinciale visies. De stichting vindt dat de provincie verplicht is om alles wat nu te halen is uit visies, die destijds mede gedragen werden door gemeenten, in de Omgevingsverordening op te nemen. Zoals bijvoorbeeld door uit de Zeeuwse Kustvisie een maximum hoogte voor strandpaviljoens en geen nieuw nachtelijk verblijf op het strand (zie blz. 11 Zeeuwse Kustvisie en voorstel B en C) in de nieuwe Omgevingsverordening Zeeland op te nemen.	De Omgevingswet maakt onderscheid tussen visies, programma's en juridische regels. Visies geven de richting aan van het beleid, concrete uitwerking vindt plaats in programma's en alle juridische regels komen samen in één omgevingsloket. De Omgevingswet noemt de programma's een centraal instrument om doelen te realiseren, omdat daarin integraal en met alle betrokken overheden en partijen kan worden samengewerkt. Het stellen van provinciale (instructie)regels is als zodanig geen doel van de Omgevingswet, ook gelet op de rolverdeling en afstemming tussen de gemeenten en de provincie. De wet heeft juist als doel om hier terughoudend mee te zijn. Dat staat haaks op uw mening dat zoveel mogelijk elementen uit visies op te nemen in de omgevingsverordening.	De zienswijze leidt tot wijzigingen.
	De stichting stelt dat deze versie van de ontwerp Omgevingsverordening technisch gezien niet Omgevingswetproof is. Er is hierbij weliswaar een aantal ontbrekende kaarten (niet alle) toegevoegd, maar deze zijn niet interactief en dus niet in detail te bekijken. Zo is het bijvoorbeeld niet mogelijk om op de bijgevoegde kaarten de precieze begrenzing van de badplaatsen in de kustzone te vinden.	De definitief vast te stellen omgevingsverordening moet voldoen aan de daarvoor geldende technische en inhoudelijke eisen. Het is niet vereist dat kaarten interactief en tot in detail te beoordelen zijn. Het doel van de kaart bepaalt welke vormgeving en detailniveau nodig zijn. Het voorbeeld van de badplaatsen is een goed voorbeeld van begrenzingen die niet exact zijn vastgesteld door de provincie. De gemeente zorgt voor een exacte begrenzing in haar omgevingsplan.	
	Art 5.12.1 en 2 Verblijfsrecreatie in de kustzone De badplaats Burgh-Haamstede staat in dit artikel vermeld als Burg-Haamstede; de "h" is weggevallen.	Dat klopt. Deze fout is ook opgenomen de toelichting op dit artikel. Dit zal worden hersteld.	Artikel 5.12 lid 1 en 2 en bijbehorende toelichting worden aangepast.
	Art 5.12.4 Verblijfsrecreatie in de kustzone Er is geen verwijzing naar "aangegeven" aandachtsgebieden. Het is dus onduidelijk welke aangegeven aandachtsgebieden bedoeld worden. Omdat dit veel gevolgen kan hebben in de kustzone, vinden we dit essentieel. Tevens wordt in dit artikel verwezen naar bijlage IV, waar een onjuiste verwijzing met betrekking tot aandachtsgebieden naar een bijlage II in staat; zie hieronder "bijlage IV" (zie voorstel G). Voorstel A: Verwijzing naar kaart aandachtsgebieden toevoegen bij art 5.12.4.	De in de kustzone aangewezen aandachtsgebieden zijn opgenomen op de kaart van de Zeeuwse Kustvisie. Deze kaart is opgenomen in bijlage IV van de omgevingsverordening. Op deze kaart zijn de gebieden dus 'aangegeven'.	

Nummer en indiener	Samenvatting	Overwegingen	Aanpassing
	Art 5.14.3 en 4 Strandzonering De Zeeuwse Kustvisie bevat meer eisen voor strandpaviljoens dan alleen de maximale oppervlakte ervan, die onzes inziens in voorliggend ontwerp Omgevingsverordening verwerkt zullen moeten worden, namelijk dat logiesfuncties daarin niet zijn toegestaan, en dat er een maximale bouwhoogte van 6,5 meter en maximale goothoogte van 4 meter gesteld is, gemeten vanaf de bovenkant van de begane grondvloer van het gebouw. Naar aanleiding van onze zienswijze op het eerste ontwerp, waarin wij u verzocht hebben om deze bouwhoogtes voor strandpaviljoens in de Verordening op te nemen, stelt u in uw Nota van Antwoord op onze zienswijze, dat deze eisen uit de Zeeuwse Kustvisie bewust niet in de Verordening opgenomen zijn, opdat de gemeente bij initiatieven zelf zal kunnen beoordelen of aan eisen van de Zeeuwse Kustvisie voldaan wordt. Dat vindt de stichting geen afdoend argument. Daarnaast geeft dit geen borging voor het provinciaal beleid dat u voorstaat. Immers, onder de nieuwe Omgevingswet zal de Zeeuwse Kustvisie, die op dit moment via provinciaal beleid nog wel juridisch bindend voor de gemeente is, dat niet meer zijn. Bijvoorbeeld als een gemeente zich terugtrekt uit de Zeeuwse Kustvisie. Een gemeente hoeft dan geen rekening meer te houden met eisen uit provinciale visies. De stichting vindt dat de provincie zich conform de Omgevingswet, bij de provinciale Omgevingsverordening aan de Zeeuwse Kustvisie zal moeten houden die zij zelf - mede – opgesteld heeft. Voorstellen B en C: Opnemen in art 5.14.3 en 4: B Logiesfuncties zijn niet toegestaan; C Maximale goothoogte 4 meter, bouwhoogte maximaal 6,5 meter. Goot- en bouwhoogten worden gemeten vanaf de bovenkant van de begane grondvloer van het gebouw.	De Zeeuwse Kustvisie sluit op blz. 11 logiesfuncties in strandpaviljoens uit voor zowel paviljoens op recreatiestranden als op natuurstranden. De status van de Zeeuwse Kustvisie én van de Omgevingsverordening Zeeland veranderen niet met invoering van de omgevingswet. De Zeeuwse Kustvisie is door alle betrokken gemeenten vastgesteld en er is een convenant afgesloten. Daarmee zijn gemeenten net als de provincie gebonden aan het beleid zoals dat in de kustvisie is opgenomen. Als aanvulling hierop is een deel van het beleid ook verankerd in de omgevingsverordening van de provincie. Het gaat alleen om de belangrijkste kaders die in de kustvisie zijn opgenomen. Gedetailleerde normen, zoals maximale goot- en bouwhoogtes van strandpaviljoens, horen daar niet bij. Deze regels en hun doorwerking veranderen niet ten opzichte van de huidige Omgevingsverordening Zeeland 2018.	.
	Art 5.17 Kleinschalig kamperen In het voorliggend ontwerp is een maximum van 25 eenheden vastgelegd voor kleinschalig kamperen. De Vekabo heeft voorgesteld dit maximum te verhogen tot 40 eenheden. Met betrekking tot dit voorstel wordt nader onderzoek gedaan. Veruit de meeste recreatiebedrijven/NED's met recreatieve nevenfunctie als bijvoorbeeld minicamping, van groot tot klein, zijn gevestigd in de kustzone. Verdere toename van oppervlakte van deze bedrijven, waarmee uitbreiding van minicampings gepaard gaat, is daar beslist ongewenst. Evenzo de belasting met extra recreatie eenheden/aantal recreanten dat zich voornamelijk op de kust zal richten. Voorstel D: Mocht er onverhoopt door de Provinciale Staten een voorstel tot meer eenheden dan de 25 nu voor kleinschalig kamperen aangenomen worden, dan stellen wij voor om in afwijking daarvan in de kustzone het maximum aan te houden van 25 eenheden en het maximale aantal vaste standplaatsen van 5.	Wij stellen voor is de komende tijd (dit jaar) te werken aan een samenhangend afwegingskader voor de verblijfsrecreatieve sector/markt in Zeeland (minicampings, reguliere campings, huisjesparken, ketenparken, hotels, NED- accommodaties, B&B, etc.). Kwaliteit, differentiatie en gelijk speelveld tussen verblijfsrecreatieve ondernemers zijn daarbij het uitgangspunt. Het kader zal het mogelijk maken om ontwikkelingen af te wegen tegen reele markt-behoefte/prognoses en toeristische druk/draagkracht van de regio's, zodat sprake kan zijn van gebiedsgericht ontwikkelen van (nieuwe) kwaliteiten. Hierbij houden we rekening met de kaders uit de kustvisie.	

Nummer en indiener	Samenvatting	Overwegingen	Aanpassing
	Art. 5.34 Afwegingszone natuurgebieden In het voorliggende ontwerp is in de tekst de 100 meter voor de afwegingszone natuurgebieden geschrapt en vervangen door een kaartbijlage met daarop de afwegingszone aangegeven. Overigens zonder toelichting waarom die 100 meter geschrapt is uit de eerste versie van dit ontwerp. Daar zijn we het niet mee eens. Wij zijn weliswaar van mening dat zo'n kaart een goede aanvulling op de 100 meter in de tekst kan zijn, maar geen vervanging is van het stellen van een grens van 100 meter. Door het noemen van een concreet getal is het voor iedereen duidelijk welke afmeting de afwegingszone heeft. Bovendien is het kaartje nu alleen in pdf te bekijken; dus niet gedetailleerd genoeg. Voorstel E: 100 meter in de tekst invoeren.	De afwegingszone is als apart werkingsgebied opgenomen. Dat maakt het mogelijk om een directe koppeling te maken met activiteiten die in het gebied mogelijk zijn. Dit is gebruiksvriendelijker. Daarnaast geldt niet rond alle natuurgebieden een afwegingszone van 100 meter. Door de zone op de kaart aan te geven, is direct duidelijk waar de afwegingszone wel en waar niet van toepassing is.	
	Art 5.35 Landschap en erfgoed In de Nota van Antwoord op onze zienswijze stelt u dat landschappelijke inpassing van recreatiebedrijven altijd op eigen terrein moet worden gerealiseerd. Daarover zijn we het dus met elkaar eens. In de voorliggende ontwerp Omgevingsverordening hebben wij echter geen regel die dat voorschrijft kunnen vinden. Onzes inziens betekent dit, dat dit provinciaal beleid onvoldoende geborgd zal zijn onder de nieuwe Omgevingswet. Op grond van welke wet- en regelgeving zal het door u gestelde in uw Nota van Antwoord, namelijk dat landschappelijke inpassing van recreatiebedrijven altijd op eigen terrein moet, onder de nieuwe Omgevingswet zijn geborgd? Voorstel F: We stellen voor dit transparant vast te leggen en in art. 5.35 toe te voegen: "De landschappelijke inpassing van (recreatie)bedrijven moet op eigen terrein gerealiseerd worden".	Bij de ontwikkeling van een nieuw en uitbreiding van een bestaand verblijfsrecreatieterrein is landschappelijke inpassing een voorwaarde. In artikel 5.12 en 5.13 is vastgelegd dat moet worden voldaan aan de eisen die daarover in bijlage IV in de verordening zijn opgenomen. In onderdeel A Ruimtelijke kwaliteit is dit beschreven.	
	Bijlage IV (en II) Ontwikkelkader verblijfsrecreatie in en buiten de kustzone. Op blz. 105, eerste alinea, laatste zin staat: "In bijlage II zijn de aandachtsgebieden in de kustzone aangeduid." Dit klopt niet; de aandachtsgebieden staan niet in bijlage II, overzicht informatieobjecten. Voorstel G: verwijzing naar de juiste bijlage (waarschijnlijk de kustvisiekaart of andere kaart) toevoegen. Kaart Zeeuwse Kustvisie Deze kaart is nog niet interactief beschikbaar, waardoor het niet mogelijk is om bijvoorbeeld de precieze grenzen van de badplaatsen en aandachtsgebieden in detail te zien. Het was inzichtelijker geweest dit bij de ter inzagelegging te melden. Bij vergelijking met de interactieve kustvisiekaart, behorend bij de vigerende provinciale Omgevingsverordening valt op dat op deze kaart de afbakening van de kustzone voor de hele provincie ingetekend is, en op de (nog niet interactieve) kaart bij de ontwerp Verordening zijn van deze grens alleen kleine stukjes weergegeven bij Scharendijke, De Banjaard, Vrouwenpolder, Vlissingen en Breskens. Voorstel H: op de nieuwe interactieve kustvisiekaart de begrenzing van de kustzone opnemen conform de huidige interactieve kaart bij de vigerende Provinciale Omgevingsverordening.	Dat klopt. Hier moet worden verwezen naar hoofdstuk 5 van bijlage IV. Daar is de kaart van de kustvisie opgenomen. De kaart van de Zeeuwse Kustvisie is in de nieuwe opzet niet opgesplitst in afzonderlijke werkingsgebieden. De exacte begrenzing van de gebieden wordt door de gemeente in hun omgevingsplan opgenomen. U heeft de mogelijkheid om deze begrenzing bij vaststelling en/of wijziging van de omgevingsplannen te beoordelen.	In hoofdstuk 2 van bijlage IV wordt de verwijzing naar bijlage II gecorrigeerd.

Nummer en indiener	Samenvatting	Overwegingen	Aanpassing
	Strategisch ontwikkelplan Grevelingen 2020-2030 Hierover is niets in de ontwerp Omgevingsverordening opgenomen. De stichting vindt dit een omissie. Volgens de stichting is er bij het ontwikkelplan niet afgesproken dat eisen niet in de verordening zouden komen. Daar geeft de stichting de volgende argumenten voor: 1. zonder provinciale regels hoeft - na inwerkingtreding van de Omgevingswet – bijvoorbeeld de gemeente Schouwen-Duiveland de Grevelingenvisie niet verplicht te volgen bij het beoordelen van nieuwe initiatieven in of aan de Grevelingen. 2. Alhoewel het toen geen wettelijk kader was en er toen niet afgesproken is om dit in het ontwikkelplan Grevelingen onder de “oude” provinciale regelgeving te vertalen, dan kun je wel, moet je – vindt de stichting - dat verankeren in de Provinciale Omgevingsverordening als de nieuwe Omgevingswet gaat functioneren. De provincie wordt immers zelf gehouden aan dit strategisch Ontwikkelplan aan de door hen zelf ondertekende visie. Daarnaast kan de provincie meer regels stellen dan die waartoe zij wettelijk verplicht is; in dit geval is dat zelfs noodzakelijk. Voorstel I: De “kaders ruimtelijke kwaliteit” uit het Strategisch Ontwikkelplan Grevelingen 2020-2030 in de nieuwe Omgevingsverordening opnemen. Daaronder verstaan we o.a. de maximumhoogte bebouwing: ”De dijk is de maat voor bebouwing: hoger bouwen dan de kruinhoogte van de dijk is ongewenst. Op Schouwen-Duiveland is deze hoogte 5.40 meter +NAP.”; en bebouwing buitendijken: “Bestaande bebouwing op de dijk mag uitsluitend in hetzelfde volume en op dezelfde plek worden vervangen. Wel mag terugliggend worden gebouwd op 70 meter achter de binnenvoet van de dijk” (zie Hoofdstuk 13, paragraaf 13.1: Kaders ruimtelijke kwaliteit van het Strategisch Ontwikkelplan Grevelingen 2020-2030).		
	Conclusie De hieraan voorafgaande door de stichting voorgestelde aanmerkingen zijn concreet vertaald in de voorstellen A t/m I tot wijziging. De stichting verzoekt deze voorstellen te verwerken in voorliggend tweede ontwerp Omgevingsverordening Zeeland versie 21 december 2021.	Zie voorgaande beantwoording.	

Nummer en indiener	Samenvatting	Overwegingen	Aanpassing
32. ZMf	Er zijn enkele ontbrekende kaartjes in pdf-formaat aan het ontwerp toegevoegd, maar dat zijn niet de interactieve kaarten die als bijlage bij de definitieve verordening zullen zitten. Enkele opmerkingen over de kaarten: De pdf-kaarten zijn niet gedetailleerd genoeg om te kunnen zien of ze wel kloppen. Nog steeds zijn niet alle kaarten bijgevoegd. In de tekst wordt verwezen naar een bijlage waar een kaart van de aandachtsgebieden moet staan, maar deze is daarin niet te vinden. Op de pdf Zeeuwse Kustvisiekaart ontbreekt het grootste deel van de grenzen van de kustzone.	In het nieuwe omgevingsloket worden alle werkingsgebieden gedetailleerd opgenomen. Een aantal kaarten is alleen als illustratie opgenomen, omdat de exacte begrenzingen door de gemeente in het bestemmingsplan / omgevingsplan worden vastgelegd. De kaart van de kustvisie is daar een voorbeeld van. Deze kaart is recent met alle partijen besproken en waar nodig aangepast.	De zienswijze leidt niet tot wijzigingen.
	In de Nota van Antwoord wordt echter niet of nauwelijks ingegaan op onze opmerking dat de provincie beschikt over een gereedschapskist met financieel, communicatief, juridische en uitvoerende instrumenten voor het halen van de ambities van de Omgevingsvisie en dat wat ons betreft het juridisch instrument voor meer bouwstenen stringenter moet worden ingezet. Daarom maken we van de gelegenheid gebruik om dit nogmaals te benadrukken in een zienswijze op de tweede Omgevingsverordening.	Zoals u aangeeft is de omgevingsverordening één van de instrumenten die de provincie kan inzetten. In de omgevingsvisie is ook de inzet van alle andere instrumenten van provincie en andere partijen beschreven. De provincie moet terughoudend omgaan met inzet van de omgevingsverordening, omdat de gemeente de eerstverantwoordelijke overheid is. Dit uitgangspunt van subsidiariteit is één van de kernpunten van de Omgevingswet.	
	De doelen voor 2050, die zijn bepaald in de milieueffectrapportage van de Omgevingsvisie, en worden omschreven in Deel A van de Zeeuwse Omgevingsvisie, worden voor alle thema's niet gehaald. Het diagram op pagina 55 van Deel A laat zien dat zelfs met het nieuwe beleid de doelstellingen niet worden gehaald. Vooral bij de onderwerpen: biodiversiteit, circulaire economie, energie, natuurgebieden en bodem blijven de verwachtingen ver beneden de gestelde ambities. Wij vinden het dan ook teleurstellend dat de Omgevingsverordening van de Provincie Zeeland een te beleidsarme verordening is geworden. De ambities zijn er wel, maar dit is (nog) onvoldoende terug te vinden in het juridische instrument. De mogelijkheden van de gereedschapskist met de vier instrumenten, waaronder het juridische instrument van de omgevingsverordening, worden naar onze mening nog lang niet ten volle benut. Terwijl dit wel bittere noodzaak is, omdat u op deze manier de Zeeuwse doelen voor 2050 bij lange na niet gaat halen.	In de Zeeuwse Omgevingsvisie zijn ambities voor 2050 beschreven en in deel B doelen en acties voor 2030. Het klopt dat een deel van de ambities moeilijk of waarschijnlijk niet te halen zijn. De redenen daarvoor zijn divers, maar meestal is het een gebrek aan invloed op internationale en mondiale ontwikkelingen. Inzet van provinciale instrumenten zoals de omgevingsverordening kan dat niet compenseren. Lobby op nationaal en Europees niveau biedt meer mogelijkheden.	
	In de zienswijze van 19 oktober 2021 vraagt de ZMf of de regels bodem- en grondwaterverontreiniging van de provincie Gelderland, die uitgaan van: preventie, toedeling functies en beheer historische bodemverontreiniging, ook voor Zeeland toepasbaar zijn. De provincie reageert hierop door te stellen dat de nieuwe Omgevingswet de gemeenten aanwijst als bevoegd gezag voor alle activiteiten die in de bodem plaatsvinden. Hier verwacht de ZMf van de provincie een pro-actievere houding richting de gemeenten om tot een goed bodem- en grondwaterbeleid te komen en verontreinigingen te voorkomen.	In aanvulling op de eerdere beantwoording kunnen wij melden dat inmiddels in het Zeeuws Regionaal Waterprogramma een aantal aanvullende regels en normen zijn opgenomen.	
	Verder vraagt de ZMf om in de Omgevingsverordening op te nemen dat het niet is toegestaan grond te verzetten van locaties waarop 'invasieve' exoten (als de Japanse Duizendknoop en de Reuzenbereklauw) staan of hebben gestaan. Dit om verspreiding van deze hardnekkige exoten te voorkomen. U noemt dit: 'een nobele gedachte maar buitengewoon omvangrijk en praktisch niet handhaafbaar.' Graag zouden wij van de provincie vernemen welke alternatieven er dan zijn om de 'invasieve' exoten te bestrijden.	Via de provinciale Beleidsnota Natuurwetgeving wordt actief uitvoering gegeven aan het Exotenbeleid. Wij beperken onze activiteiten ten aanzien van exotenbeheer, tot die soorten waar vanuit Europa een verplichting geldt. De activiteiten richten zich voornamelijk op eliminatie, beheer en voorlichting. Andere overheden en terreineigenaren hebben een medeverantwoordelijkheid voor hun publieke taak en/of privaat eigendom.	

Nummer en indiener	Samenvatting	Overwegingen	Aanpassing
	In onze zienswijze vragen wij ook om striktere regelgeving omtrent thermisch gereinigde grond, lichthinder en waterkwaliteit. De reactie hierop van de provincie is dat deze onderwerpen nader worden uitgewerkt in een nieuw milieuprogramma. De ZMf is benieuwd naar deze milieuprogramma's en hoe dit in de programma's wordt geeffectueerd.	Het nieuwe milieuprogramma is in voorbereiding. Als uit het programma de noodzaakt blijkt om de omgevingsverordening aan te passen, zal dat worden overwogen.	

Nummer en indiener	Samenvatting	Overwegingen	Aanpassing
33. For Farmers FarmConsult	For Farmers FarmConsult dient een zienswijze in namens een varkenshouder in de gemeente Tholen. Het bedrijf is voornemens te investeren in het realiseren van kraamopfokhokken en gesteld wordt dat de verordening daarvoor geen mogelijkheden biedt. Verzocht wordt het maximaal bedrijfsvloeroppervlak in artikel 5.24, de leden 5 en 6 te laten vervallen. Ook wordt verzocht in artikel 5.24 op te nemen dat de uitbreiding niet op basis van wettelijke eisen over dierenwelzijn, maar op basis van verhogen van dierwelzijn is toegelaten.	In de toelichting bij artikel 5.24 is onderbouwd aangegeven dat en waarom de provincie al jaren een stringent vestigingsbeleid voor intensieve veehouderij voert. Rekening houdend hiermee is nieuwvestiging uitgesloten. Voor bestaande bedrijven is het beleid gericht op het 'verduurzamen'. De regels bieden daarvoor gelimiteerde ruimte. Gemeenten leveren binnen de geformuleerde criteria maatwerk. Bij dat maatwerk kan het aspect dierenwelzijn worden betrokken, dat is één van de criteria binnen het beleid tot verduurzaming. Uit de regels en de toelichting bij de verordening blijkt dat voor bestaande bedrijven die al groter zijn dan 5000m2 deze onder voorwaarden mogen doorgroeien tot maximaal 8000m2. Daar is ook aangegeven dat een enkel bedrijf in de huidige situatie al nagenoeg de oppervlakte van laatstgenoemde maximale maat heeft. Voor die situatie is in de regeling voorzien dat in dat geval onder gelijkluidende voorwaarden een maximale uitbreiding van 20% is toegestaan. Dit om ook in dat geval verduurzaming mogelijk te maken. Het laten vervallen van de regels voor maximaal bedrijfsvloeroppervlak, zoals voorgesteld, is vanuit de doelstellingen achter het beleid niet wenselijk. Dit kan leiden tot het realiseren van grote industrieel aandoende bedrijven die afbreuk doen aan landschappelijke waarden. Zoals uit het vorenstaande blijkt, biedt artikel 5.24, de leden 5 en 6 reeds de mogelijkheid in het kader van de verduurzaming dierenwelzijnsaspecten mee te wegen. De regeling wordt niet aangepast.	De zienswijze leidt niet tot wijzigingen.

Nummer en indiener	Samenvatting	Overwegingen	Aanpassing
34. Gemeente Hulst	**Verblijfsrecreatie in het buitengebied** Naar aanleiding van de ingediende zienswijze heeft op 27 januari jl. een gesprek plaatsgevonden met de provincie en gemeente Hulst. De gemeente bedankt de provincie voor het gesprek en de uitgebreide terugkoppeling op de zienswijze. Zowel in het gesprek als in de schriftelijke terugkoppeling van de zienswijze zijn de mogelijkheden voor uitbreiding en nieuwvestiging van verblijfsrecreatie besproken, met in het bijzonder de mogelijkheden voor de nieuwvestiging van verblijfsrecreatie in het buitengebied buiten de kustzone. Het aanwijzen van passende aandachtsgebieden lijkt de beste optie om de gewenste ontwikkelingen mogelijk te maken. Daarnaast zouden er mogelijkheden zijn via rood-voor-groen, nieuwe economische dragers en kleinschalig kamperen. Een aandachtsgebied dient door de gemeente te worden aangewezen, op basis van een goed onderbouwde visie waarbij de kwaliteiten en kansen van een gebied in relatie tot de verblijfsrecreatie in beeld worden gebracht. Het opstellen van een visie is een goed uitgangspunt en geeft zowel de initiatiefnemer als de overheid een goede basis om een initiatief te beoordelen. Echter blijkt de daadwerkelijke ontwikkelruimte van verblijfsrecreatie beperkt. Het is namelijk geen vrije ontwikkelingsruimte. In het geval van de ontwikkeling van een nieuwe, verblijfsrecreatieve voorziening moet de ontwikkeling in een aandachtsgebied bijdragen aan het oplossen van een verblijfsrecreatief knelpunt (verplaatsing, sanering). In eerste instantie vraagt de gemeente om het begrip 'knelpunt' nader te definiëren. Het saneren of verplaatsen van een verblijfsrecreatief knelpunt is geen reële voorwaarde voor het stimuleren van verblijfsrecreatieve ontwikkelingen. Veel initiatieven zullen naar verwachting bij deze voorwaarde stranden vanwege het gebrek aan financiële mogelijkheden, het in de praktijk ontbreken van te saneren terreinen (zeker binnen de gemeente Hulst), de uitvoerbaarheid en tijdsplanning. In het gesprek van 27 januari kwam aan bod dat er ook andere vormen van compensatie mogelijk zijn, waardoor de nieuwvestiging van verblijfsrecreatie buiten de kustzone toegankelijker werd. Hierbij kan worden gedacht aan een compensatie in de vorm van natuurontwikkeling of andere ruimtelijke compensatie.	Wij zien geen aanleiding om het begrip 'verblijfsrecreatief knelpunt' in de verordening nader te definiëren. In alle gevallen moet de ontwikkeling in een aandachtsgebied bijdragen aan het oplossen van verblijfsrecreatieve knelpunten (elders) in de betreffende regio van de Zeeuwse kust. Hiervoor worden concreet herstructurering, verplaatsing en sanering (van eenheden) als voorbeelden genoemd. In de toelichting in de provinciale verordening is hiertoe opgenomen dat het beleid is gericht op het borgen en versterken van de kwaliteit van de verblijfsrecreatieve sector in samenhang met de omliggende natuur- en landschapswaarden. Dit streven (voor het gebied buiten de kustzone) is gebaseerd op de gedachtegang in de Zeeuwse kustvisie. Voor het gebied buiten de kustzone wordt beoogd via een gebiedsgerichte aanpak de voorkomende knelpunten in gezamenlijkheid op te lossen en de regionale kansen te verzilveren. Dit kan op termijn leiden tot specifieke uitgangspunten voor specifieke regio's of gebieden. Tot die tijd gelden de in artikel 2.11 opgenomen algemene kaders voor nieuwvestiging en uitbreiding van bestaande verblijfsrecreatiebedrijven. Specifieke uitgangspunten voor specifieke regio's of gebieden zijn tot op heden nog niet vastgesteld. Dit betekent dat vooralsnog van deze algemene uitgangspunten moet worden uitgegaan, ook voor het gebied buiten de kustzone. Specifiek voor het gebied Groot Saeftinghe liggen er wellicht kansen vanuit een gebiedsgerichte aanpak vanuit de benoeming als aandachtsgebied. Verder verwijzen wij naar het 'Toekomstbeeld Bestemming Zeeland 2030'.	De zienswijze leidt niet tot wijzigingen.

Nummer en indiener	Samenvatting	Overwegingen	Aanpassing
	Voorgestelde oplossing De gemeente vraagt de voorwaarde voor het saneren of verplaatsen van een verblijfsrecreatief knelpunt te verruimen en ook mogelijkheden te bieden in de vorm van streekeigen natuurcompensatie of andere ingrepen waarbij sprake is van een ruimtelijke kwaliteitswinst. De voorwaarde dat een initiatief binnen een aandachtsgebied moet liggen, behouden blijven. De mogelijkheden voor het toevoegen van verblijfsrecreatie via rood-voor-groen, nieuwe economische dragers en kleinschalig kamperen zijn namelijk beperkt. Nieuwvestiging van verblijfsrecreatie is bij Nieuwe Economische Dragers niet toegestaan (bijlage III lijst Nieuwe Economische Dragers). Het kleinschalig kamperen is enkel toegestaan als nevenactiviteit bij een agrarisch bedrijf. De nieuwvestiging van een landgoed (rood-voorgroen regeling) is tevens gebonden aan strenge – doch terechte – voorwaarden, maar niet overal wenselijk. De gemeente Hulst heeft de ontwikkeling van landgoederen uitgesloten in bepaalde gebieden Ruimte-voor-ruimte Met betrekking tot de ruimte-voor-ruimte regeling zijn wij blij met de doorgevoerde wijzigingen. Dit geeft meer duidelijkheid over de interpretatie van de regels. Conclusie De gemeente vraagt de compensatiemogelijkheden voor het ontwikkelen van nieuwe verblijfsrecreatieve eenheden te verruimen. Ontwikkeling van verblijfsrecreatieve mogelijkheden binnen aandachtsgebieden – die een kwaliteitsimpuls aan de gemeente geven – zijn immers in lijn met het doel van de visie voor Grenspark Groot Saeftinghe	In de Omgevingsvisie Zeeland is opgenomen ‘dat kleinschaliger initiatieven, zoals bijvoorbeeld kleinschalig kamperen, boerderijwinkels of particulieren met kleinere vormen van verblijfsrecreatie of een theetuin, een waardevolle aanvulling zijn op het reguliere aanbod en een belangrijke extra inkomstenbron kunnen zijn voor met name agrarische ondernemers. In de verordening zijn hiervoor voor de gebieden buiten bebouwd stedelijk gebied, een aantal instrumenten opgenomen, zoals de regeling voor kleinschalig kamperen, de Nieuwe Economische Dragers (NED’s) of de regeling voor landgoederen en buitenplaatsen. Ook is er voor gemeenten buiten de kustzone, de mogelijkheid om zelf aandachtsgebieden te benoemen ingeval sprake is van een gebied waar de ruimtelijke kwaliteiten onder druk staan of al (deels) verdwenen zijn en/of een transformatie opgave ligt. Dit betekent dat nieuwe (kleinschalige) verblijfsrecreatieve initiatieven vanuit een integrale aanpak kunnen worden gerealiseerd om de ruimtelijke kwaliteiten van een gebied integraal opnieuw te ontwikkelen. Wel dient hierbij de worden voldaan aan de eisen zoals opgenomen in het Ontwikkelkader Verblijfsrecreatie en moet de ontwikkeling in een aandachtsgebied bijdragen aan het oplossen van verblijfsrecreatieve knelpunten (herstructurering, verplaatsing, sanering) (elders). De bovengenoemde instrumenten bieden naar onze mening voldoende mogelijkheden om kleinschalige verblijfsrecreatieve ontwikkelingen buiten bebouwd stedelijk gebied mogelijk te maken. Tegelijk is de voorbije periode tijdens de totstandkoming van het ‘Toekomstbeeld Bestemming Zeeland 2030’ door een aantal gemeenten buiten de kustzone ook al gepleit voor experimenteerruimte in deze context. In het Toekomstbeeld is daarom onder het thema ‘Er zijn voldoende ontwikkelkansen voor bestaand aanbod’, opgenomen dat voor gebieden buiten de kustzone, waar het regionaal passend is, de mogelijkheid voor experimenteerruimte zal worden onderzocht voor kleinschalige, unieke concepten in verblijfsrecreatie, horeca of dagrecreatie, bijvoorbeeld in cross-overs met agro of food.’.	

Nummer en indiener	Samenvatting	Overwegingen	Aanpassing
35. Cumela	Namens de leden van Cumela Nederland die in de provincie Zeeland zijn gevestigd en/of werkzaam zijn, vraagt Cumela aandacht voor de specifieke positie van cumelabedrijven en het belang voor de samenleving. Cumela vraagt om herkenning, waardering en acceptatie als primaire sector in het buitengebied (naast de agrarische sector).	Wij onderkennen en waarderen dat de loonbedrijven in onze provincie een wezenlijke bijdrage leveren aan ons beleid voor onder meer een volhoudbare landbouw. Ons bedrijfsterreinen beleid en het beleid voor nieuwe economische dragers in het landelijk gebied houden daar rekening mee en vormen in aanvulling op elkaar een afgewogen geheel. De in ons beleid gehanteerde norm van 1 ha is daarbij een landelijk gehanteerde norm. Uw aanbod om betrokken te blijven bij het vormgeven van toekomstige ruimtelijke uitdagingen nemen wij graag aan.	De zienswijze leidt niet tot wijzigingen.
	Cumela stelt voor als definitie voor Loonwerkbedrijf (cumelabedrijf) op te nemen: *Een bedrijf dat geheel of in overwegende mate gericht is op het leveren van gemechaniseerd loonwerk in het landelijk gebied, aan o.a. agrarische bedrijven, overheden en natuurschappen, zoals het uitvoeren van agrarisch loonwerk, cultuurtechnische werken, natuurbouw, mestdistributie, grondverzet of soortgelijke dienstverlening, waarbij gebruik wordt gemaakt van (landbouw-)voertuigen, motorrijtuigen met beperkte snelheid, werktuigen (graafmachines /shovels) en transportmaterieel, met inbegrip van een strategische werkvoorraad aan hulp-, bouw-, grond- of reststoffen (circulariteit).* Of de definitie van loonwerkbedrijf onder het begrip agrarisch hulpbedrijf of semi-agrarisch bedrijf, of als geheel losse categorie bedrijven moet worden gezien is afhankelijk van de gestelde regels voor deze bedrijven.	Het klopt dat er geen aparte definitie in de omgevingsverordening is opgenomen van loonwerkbedrijven. Zoals u aangeeft hangt dat samen met de regels in de verordening. Omdat er geen specifiek regels voor loonwerkbedrijven zijn opgenomen, is ook geen aparte begripsbepaling nodig. Loonwerkbedrijven worden wel in bijlage A genoemd als Nieuwe Economische Drager (NED). Het NED-beleid is niet gedetailleerd uitgewerkt, omdat de gemeenten dit nader invullen. Het opnemen van de gevraagde definitie past niet bij de aard van de lijst en zou afbreuk doen aan de bevoegdheid bij gemeenten om maatwerk te leveren. De voorgestelde definitie wordt daarom niet overgenomen.	
	Verzocht wordt om expliciet andere regels te laten gelden voor aan het buitengebied gebonden bedrijven, zoals loonwerkbedrijven.	Loonwerkbedrijven spelen een belangrijke rol in het landelijk gebied. Zij dragen daarmee ook bij aan een volhoudbaar landbouwsysteem. Wij zetten in het beleid in op het bieden van voldoende ruimte voor ontwikkeling van passende functies in het landelijk gebied. Maar ook op de bedrijfsterreinen wordt ruimte geboden voor loonbedrijven. Zeeland kent een aanzienlijk aantal (lokale) bedrijfsterreinen die verspreid liggen over de provincie en daardoor een wezenlijk bijdrage kunnen leveren voor de sector. Daarnaast wordt in het beleid ingezet op het voorkomen van een verdere verstening van het landelijk gebied.	

Nummer en indiener	Samenvatting	Overwegingen	Aanpassing
	Nieuwvestiging van cumelabedrijven tot 1,5 ha moet mogelijk worden gemaakt, gekoppeld aan eisen om de omgevingskwaliteit te waarborgen. Bestaande loonbedrijven (boven 1,5 ha) moeten redelijke uitbreidingsmogelijkheden krijgen. Daarbij moet rekening worden gehouden met: Noodzakelijkheid van de uitbreiding (bijv. lokaal circulair werken); Draagvlak via een gebiedsgerichte benadering waarbij activiteiten en functies passen in de omgeving; De impact die de ontwikkeling heeft op andere aspecten, waaronder mobiliteit, agrarische ontwikkeling, leefbaarheid en leegstand elders; Bijdrage aan het versterken van de omgevingskwaliteit. Verzocht wordt om de voorwaarden van maximaal 20% groei aan bedrijfsgebouwen niet te laten gelden voor loonwerkbedrijven (zoals genoemd in paragraaf 4.1).	Naast mogelijkheden voor agrarische bedrijven biedt de regeling nieuwe economische dragers ruimte voor het vestigen van andere passende soorten van bedrijvigheid. Dit gebeurt via gemeentelijk maatwerk. Loonbedrijven zijn opgenomen in de provinciale lijst van nieuwe economische dragers, waarvoor nieuwvestiging en eventueel uitbreiding mogelijk is. De oppervlakte voor nieuwvestiging van een nieuwe economische drager is beperkt tot maximaal 1ha. Met deze oppervlakte ligt er een koppeling met het bedrijfsterreinenbeleid. Nieuwvestiging en de uitbreiding (boven de 20%) zijn mogelijk en gekoppeld aan het leveren van een bijdrage aan de sanering van bebouwing in het landelijk gebied, één van de doelstellingen in het landelijk gebied om de bebouwing niet te laten toenemen. Nieuwvestiging en of uitbreiding (ook boven de 20%) is mogelijk indien een ontwikkeling door gemeenten qua aard, schaal en omvang passend wordt geoordeeld. Wij achten de geboden ontwikkeling passend.	

Nummer en indiener	Samenvatting	Overwegingen	Aanpassing
36. Inspreker D	De families zijn in 2017 gestart met een traject voor de sloop van agrarische bedrijfsbebouwing in Waterlandkerkje en ter compensatie de nieuwbouw van een burgerwoning in Sasput. Hierbij is gebruik gemaakt van de ruimte-voor-ruimteregeling. Er is een ontwerp bestemmingsplan opgesteld en na goedkeuring van de gemeente Sluis aan de provincie voorgelegd in het kader van formeel vooroverleg. De provincie heeft in de reactie op het plan aangegeven dat de nieuwe locatie niet past binnen de Omgevingsverordening 2018. Insprekers zijn het hier niet mee eens. Er is geen sprake van significante effecten op natuur en landschap. Sindsdien vindt overleg plaats over mogelijke alternatieven.	Op 1 februari 2021 hebben wij van de gemeente Sluis het betreffende voorontwerp plan ontvangen voor het wettelijk vooroverleg. Eerder hebben wij op basis van een planvoornemen aangegeven dat de locatie voor de nieuwe burgerwoning niet past in de omgevingsverordening. Bij het wettelijk vooroverleg is deze conclusie herhaald. De beoogde locatie is in de provinciale omgevingsverordening aangeduid als 'Agrarisch gebied van ecologische betekenis' en als waardevol landschap. Het gebied is al onderdeel van het natuurnetwerk sinds 1991 en sindsdien gelden er regels om het gebied te beschermen en mogelijkheden voor beheersvergoedingen. Van 2001 tot en met 2020 heeft u subsidie aangevraagd en ontvangen voor agrarisch natuur- en landschapsbeheer van het perceel. Wij zijn het niet met u eens dat er geen sprake is van significante effecten op natuur en landschap als het perceel deels wordt bebouwd. Bouw van een woning en bijbehorende inrichting zou ten koste gaan van zowel oppervlakte als samenhang van het natuurnetwerk. Omdat woningbouw op deze locatie is uitgesloten, hebben we u getipt om het kavelruilbureau te benaderen om te zoeken naar een alternatief. Wij vinden het spijtig dat dit (nog) niet heeft geleid tot het gewenste resultaat.	De zienswijze leidt niet tot wijzigingen.
	Indiener wijst er op dat de term 'significant' in de nieuwe ontwerp verordening is geschrapt. Dit voelt onrechtvaardig.	Met invoering van de omgevingswet worden de regels over het natuurnetwerk die verplicht in de provinciale Omgevingsverordening moeten worden opgenomen, door het Rijk aangepast. In de nieuwe rijksregels is de term significant vervallen. Het Rijk heeft hier op basis van een advies van de Algemene Rekenkamer voor gekozen om natuurgebieden beter te beschermen. Voor de beoordeling van uw plan maakt het overigens niet uit of de huidige of nieuwe tekst wordt gehanteerd. De conclusie blijft gelijk: de ontwikkeling zou leiden tot aantasting van oppervlakte én samenhang van het natuurnetwerk.	
	Indiener wijst er op dat de grond is aangemerkt als ecologisch waardevol nadat er agrarisch natuurbeheer heeft plaatsgevonden. De medewerking aan dit beheer was vrijwillig en indiener begrijpt daarom niet dat dit beheer tot een belemmering kan leiden.	Het gebied is al onderdeel van het natuurnetwerk sinds 1991 en sindsdien gelden er regels om het gebied te beschermen en mogelijkheden voor beheersvergoedingen. Natuurwaarden waren toen al aanwezig. Van 2001 tot en met 2020 heeft u subsidie aangevraagd en ontvangen voor agrarisch natuur- en landschapsbeheer van het perceel. Dit heeft geen gevolgen gehad voor de beschermde status.	

Nummer en indiener	Samenvatting	Overwegingen	Aanpassing
37. Inspreker E	**Algemene opmerking:** Een inleiding, uitleg, onlinebijeenkomst vooraf, o.i.d. zou erg helpend zijn. Deze 311 pagina's zijn moeilijk te lezen en begrijpen voor niet-ingewijden. Al met al moet een burger behoorlijk wat moeite doen om te participeren. Hier is voor de provincie nog verbetering mogelijk.	Wij zijn het met u eens dat de omgevingsverordening niet erg toegankelijk is. De regels vragen om een exacte juridische formulering en zijn niet voor een breed publiek geschreven. Daarom hebben wij de toelichting bij de regels zo veel mogelijk in eenvoudigere taal opgeschreven.	De zienswijze leidt niet tot wijzigingen.
	Overige opmerkingen: Blz. 25 Artikel 2.64 Vergunning meststoffen 1. Het is verboden zonder omgevingsvergunning plantaardige meststoffen op of in de bodem te brengen in een waterwingebied of grondwaterbeschermingszone. 2. Het verbod geldt niet voor normaal landbouwkundig gebruik van anorganische meststoffen. 3. Het verbod geldt niet voor de verspreiding van meststoffen ten behoeve van beweiding in een waterwingebied, voor zover dat gebied buiten het duingebied ligt. Opmerking: Plantaardige mest mag niet, maar kunstmest (anorganische mest) wel? Wat maakt dat hierin onderscheid wordt gemaakt?	Het doel van de regeling is te voorkomen dat grondwater wordt verontreinigd. Meststoffen kunnen onbekende verontreinigingen bevatten. Bij dierlijke mest en kunstmest is dat risico veel kleiner dan bij andere meststoffen zoals plantaardige meststoffen. Dat is de reden voor het onderscheid in dit artikel.	
	Blz. 62 Artikel 4.9 Werkzaamheden wildbeheereenheid De wildbeheereenheid coördineert voor haar werkgebied de trendtellingen van diersoorten voor het faunabeheerplan en draagt zorg voor afschotregistratie en de registratie van dood gevonden dieren, onderverdeeld naar diersoort, voor het gehele werkgebied van de wildbeheereenheid. Opmerking: Hoe kan de onafhankelijkheid van de wildtellingen gegarandeerd worden, als de wildbeheereenheid zowel de tellingen als het afschot uitvoert? Uit diverse bronnen blijkt dat de wildtellingen van de wildbeheereenheid structureel hoger uitvallen dan die van een onafhankelijke partij, betreffende hetzelfde gebied.	Het Omgevingsbesluit eist dat faunabeheerplannen onderbouwd worden met trendtellingen. Met trendtellingen kan geen exacte populatieomvang van een soort vastgesteld worden. Dat is ook niet de bedoeling. Er wordt jaarlijks volgens een vast protocol geteld, zodat vastgesteld kan worden of een populatie groeit, krimpt of stabiel blijft.	
	Blz. 67 Paragraaf 5.1.4 Energie Artikel 5.10 Windenergie Opmerking: Wordt er bij het plaatsen van nieuwe windturbines gekozen voor modellen met een detectiesensor, om botsingen met vogels zoveel mogelijk te voorkomen? Zo nee, waarom niet?	Voor de bouw van windmolens is een omgevingsvergunning nodig. In dat kader vindt per locatie een beoordeling plaats welke maatregelen kunnen worden genomen om het doden van vogels en vleermuizen zo veel mogelijk te voorkomen of te beperken. Een detectiesensor kan één van de maatregelen zijn.	

Nummer en indiener	Samenvatting	Overwegingen	Aanpassing
	Blz. 73 Artikel 5.24 Intensieve veehouderij In een omgevingsplan wordt de nieuwvestiging van een intensieve veehouderij, de omschakeling van een bestaand bedrijf naar intensieve veehouderij en het toevoegen van een neventak intensieve veehouderij niet toegelaten. Opmerking 1: Hoe kan het dan dat de Provincie nog steeds vergunningen verleent voor bedrijven die hun dieraantallen willen vergroten, waarna ze voldoen aan de criteria voor een megastal (= intensieve veehouderij) Opmerking 2: Wat wordt er bedoelt met als 'omgevingskwaliteiten zich daartegen niet verzetten'? Om welke omgevingskwaliteiten gaat het?	Hoe groot een stal is, hangt niet af van het type veehouderij. Het grootste verschil tussen intensieve veehouderij en grondgebonden veehouderij is dat het bedrijf het voer voor de dieren niet zelf produceert, mest niet op eigen land benut en dieren niet of nauwelijks buiten komen. Nieuwe intensieve veehouderijbedrijven zijn uitgesloten, maar bestaande bedrijven die verduurzamen hebben beperkte mogelijkheden voor uitbreiding van het oppervlak. In de verordening is een omschrijving van 'omgevingskwaliteiten' opgenomen: *kwaliteiten die van belang zijn voor een goede leefomgeving, bij de beschrijving waarvan tenminste de navolgende aspecten in beschouwing worden genomen: luchtkwaliteit, stank, geluid, lichtvervuiling, veiligheid, bodem- en waterkwaliteit met inbegrip van waterbodems en grondwater, waterkwantiteit, ecologische en natuurlijke kwaliteit, landschappelijke en beeldkwaliteit, cultuurhistorische kwaliteit, bereikbaarheid en sociale kwaliteit.*	
	Blz. 84 Artikel 5.58 Faunabeheerplan duurzaam beheer van populaties b. kwantitatieve gegevens over de populatie van de diersoorten waarvoor een duurzaam beheer of bestrijding noodzakelijk wordt geacht, met inbegrip van gegevens over de aanwezigheid van de populaties in het betrokken gebied gedurende het jaar; Opmerking: Hoe en door wie wordt bepaald of er duurzaam beheer/ bestrijding nodig is? Wordt er eerst gekeken naar alternatieve oplossingen i.p.v. afschot?	In de Omgevingswet is opgenomen dat een faunabeheereenheid voor haar werkgebied een faunabeheerplan vaststelt. De noodzaak, proportionaliteit en uitvoering van het faunabeheerplan worden door Gedeputeerde Staten in een formele goedkeuringsprocedure beoordeeld, zodat het publiek belang en de samenhang met het algehele natuurbeleid van de provincie is gewaarborgd.	

Nummer en indiener	Samenvatting	Overwegingen	Aanpassing
38. ZLTO	De ZLTO wijst erop dat door klimaatverandering de beschikbaarheid van zoet water essentieel is voor een rendabel en volhoudbaar landbouwbedrijf. De ZLTO merkt een zoetwaterbassin aan als bouwwerk, waarop het concentratiebeleid uit de verordening van toepassing is. Dit betekent dat alleen het agrarisch bouwvlak de mogelijkheid biedt voor de aanleg van een waterbassin. Bij het agrarisch bouwvlak is echter niet altijd zoet water beschikbaar om een bassin te vullen. Daarom pleit de ZLTO ervoor de aanleg van bassins ook buiten het bouwblok mogelijk te maken.	Tot nu toe worden zoetwaterbassin voornamelijk toegepast in de glastuinbouw en de fruitteelt. Bij glastuinbouw sluiten de bassins aan op grootschalige bebouwing. In de fruiteelt zijn de bassins vrijwel altijd gelegen binnen fruitteeltpercelen en hebben daarom een beperkte landschappelijke impact. De vraag om bassins wordt vooral verwacht van akkerbouwers met een grotere waterbehoefte dan fruittelers. Het bassinformaat zal waarschijnlijk groter uitvallen dan in de fruitteelt. Omdat bronwater niet altijd nabij het bouwvlak beschikbaar is en/of de irrigatielocatie elders ligt, wordt een toename verwacht van aanvragen voor aanleg buiten het bouwvlak. Het meest verwachte type bassin is een deels ingegraven foliebassin met een functionele diepte van 3 á 4 meter. De afgegraven grond kan worden benut voor de aanleg van de omringende grondwallen. Bij een ingraafdiepte van een meter beneden maaiveld resulteert dat in bassins met een kruinhoogte van 2 á 3 meter boven maaiveld. De bassins worden minstens aan de binnenzijde bekleed met folie, zodat het water niet kan weglekken naar de ondergrond. Hoewel u zoetwaterbassins aanmerkt als bouwwerken, bepaalt de uitvoering of er sprake is van een bouwwerk of een ander werk. In landschappelijk opzicht is er vrijwel geen verschil, maar in juridische zin is dit verschil essentieel. Een voorbeeld: als een bassin wordt uitgevoerd met een innamevoorziening voor water dat aard en nagelvast met de ondergrond is verbonden, dan is er sprake van een bouwwerk. Wanneer dat bassin uitsluitend bestaat uit een aarden wal met folie, dan is er sprake van een ander werk (niet zijde een bouwwerk). Dat is een essentieel verschil op basis van de huidige en nieuwe omgevingsverordening. De verordening stelt alleen eisen indien er sprake is van een bouwwerk. De regeling uit de ontwerpverordening is qua inhoud identiek aan de vorige verordening. In beide is het concentratiebeleid voor agrarische bebouwing opgenomen. Achtergrond daarvan is het zoveel mogelijk bewaren van de openheid in het landschap. Dit concentratiebeleid geldt echter uitsluitend voor bouwwerken. Daarom is het hiervoor aangegeven onderscheid in bouwwerken en andere werken zo belangrijk voor de afweging van uw zienswijze. Voor bassins die uitsluitend bestaan uit een aarden wal en folie, stelt de provincie geen regels. Voor bassins met een aarden wal, folie en een element dat het bassin aard en nagelvast maakt (hoe klein ook ten opzichte van de omvang van het bassin als geheel) geldt de verordening. Wij willen in de omgevingsverordening ook buiten het bouwvlak ruimte bieden voor zoetwaterbassins die als bouwwerk worden aangemerkt, maar alleen als dat echt nodig is. Dat is het geval als bij het bouwvlak geen adequaat innamepunt voor zoet water beschikbaar is. Bij aanleg buiten het bouwvlak geldt wel de voorwaarde van een goede landschappelijke inpassing én een goed onderbouwde afweging door de gemeente van effecten op agrarische gebieden van ecologische betekenis en gebieden met waardevol landschap en erfgoed.	De zienswijze leidt tot wijzigingen. Art. 5.21 wordt aangepast.
	Om de Zeeuwse glastuinbouw te laten optimaliseren en verduurzamen is ontwikkelingsruimte noodzakelijk. De ZLTO is positief over het feit dat de maximum oppervlakte voor solitaire glastuinbouwbedrijven binnen de flexibiliteitsbepaling los gelaten wordt. Dit doet recht aan de ontwikkelingen in de sector.	Ruimere uitbreiding is inderdaad mogelijk, als omgevingskwaliteiten zich daartegen niet verzetten en de sanering van kassen elders in de provincie Zeeland, met een gelijke oppervlakte als de uitbreiding, voor zover deze meer bedraagt dan 2 hectare, is gewaarborgd.	

Nummer en indiener	Samenvatting	Overwegingen	Aanpassing
	Voor wat betreft de glastuinbouwconcentratiegebieden is opgenomen dat geen verdergaande uitbreiding of nieuwvestiging mag worden toegelaten, die uitgaat boven in een vigerend plan of op basis van een eerder verleende vrijstelling/ontheffing reeds toegelaten ontwikkelingen. De glastuinbouwsector staat aan het begin van een energietransitie naar aardgasloos telen. Om de energietransitie in bepaalde glastuinbouwconcentratiegebieden te doen slagen, is het noodzakelijk om een grotere omvang glastuinbouw te hebben dan op dit moment aanwezig in die glastuinbouwconcentratiegebieden. Dit heeft te maken met dat bepaalde investeringen t.b.v. energievoorziening alleen rendabel zijn wanneer er een bepaald warmteverbruik aanwezig is. Dit warmteverbruik hangt samen met het type teelt en de oppervlakte van de teelt. Met het oog op de energietransitie van de bestaande glastuinbouwconcentratiegebieden vraagt de ZLTO daarom om in de omgevingsverordening beperkt ruimte op te nemen voor uitbreiding van de glastuinbouwconcentratiegebieden als deze uitbreiding noodzakelijk is voor de energietransitie van de bestaande glastuinbouwbedrijven en er geen rendabele collectieve oplossingen gemaakt kunnen worden in een glastuinbouwconcentratiegebied.	In de omgevingsvisie is aangegeven dat, als gemeenten dat willen, een beperkte ontwikkeling van de concentratielocaties voor de daar gevestigde bedrijven onder voorwaarden mogelijk is. Dat betekent dat een beperkte ontwikkeling van de locaties mogelijk kan zijn, maar dat ook dan eventuele uitbreiding en/of nieuwvestiging van bedrijven uitsluitend binnen de concentratielocatie kan plaatsvinden. Bij de achterbanraadpleging over de Omgevingsvisie is verder aangegeven dat ontwikkeling van concentratielocaties afhankelijk is van voorwaarden. Het realiseren van klimaatdoelstellingen en de mogelijkheden in het kader van de stikstofproblematiek zijn er daar twee van. Aangegeven is dat mogelijke ontwikkelingen gebaseerd dienen te zijn op concreet uitgewerkte plannen. Op dit moment vindt met de sector en de betreffende gemeenten overleg plaats. Op basis van de uitkomsten van dit overleg zullen wij voorstellen ontwikkelen voor eventuele aanpassing van onze regeling voor glastuinbouw.	
	Verder merkt de ZLTO op dat in tegenstelling tot de vorige Zeeuwse Omgevingsverordening de ontheffing voor de specifieke zorgplicht in stiltegebieden voor de land-, tuin-, bosbouw en beroepsmatige visserij is vervallen (art. 298), de ZLTO zou ook deze ontheffing graag terugzien in de nieuwe Omgevingsverordening Zeeland.	In artikel 2.110 opgenomen dat de artikelen 2.99 t/m 2.109 niet gelden voor land- tuin-, bosbouw en beroepsmatige visserij; Hiermee zijn deze activiteiten in de stiltegebieden A en B en overige stiltegebieden toegestaan. In de oude verordening was alleen een uitzondering van de zorgplicht opgenomen voor agrarische bedrijfsactiviteiten binnen de stiltegebieden. Niet voor land-, tuin, bosbouw en beroepsmatige visserij.	
	De zone van zogenaamde invloedsgebieden (pagina 231) van 250 meter buiten stiltegebieden B zoals genoemd in de vorige verordening, is verruimd naar 1500 meter, dit ziet de ZLTO als mogelijke bedreiging en negatieve beïnvloeding voor (toekomstige) bedrijfsvoering van haar leden. De ZLTO zou dit graag terugbrengen naar de oorspronkelijke 250 meter.	In de Omgevingsverordening 2021 zijn 3 soorten gebieden gedefinieerd in het kader van de stilte. - Stiltegebieden A, dit zijn de kerngebieden uit de Omgevingsverordening 2018 (artikel 3.24, lid 1 onder a) waar een geluidniveau op de grens geldt van 40 dB(A). - Stiltegebieden B, dit zijn de Bufferzones (artikel 3.24 lid 1 onder b) uit de verordening 2018 die een schil vormen van 250 meter rond de kerngebieden, waar op de grens een norm geldt voor 48 dB(A). - Invloedsgebieden, dit zijn gebieden van waaruit men bij activiteiten rekening moet houden met de geluidnormen op de grenzen van gebieden A en B. Dit is een vertaling van artikel 2.25 uit de oude Omgevingsverordening Zeeland 2018. In deze verordening werd geen afstandsgrens aangehouden en gold dit in principe voor heel Zeeland. De 1500 meter is dus juist een versoepeling.	

Nummer en indiener	Samenvatting	Overwegingen	Aanpassing
39. Zeeuws Land & Viscollectief	Het collectief is van mening dat de afwegingszone rond natuurgebieden beperkingen oplegt aan de landbouw. Het is een inbreuk op gebruiks- en eigendomsrecht.	Zoals in de toelichting van de omgevingsverordening is aangegeven worden geen beperkingen opgelegd aan bestaand gebruik en bebouwing. Bij nieuwe ontwikkelingen zal in het omgevingsplan of de omgevingsvergunning een beschrijving moeten worden gegeven van de wijze waarop daarbij rekening wordt gehouden met (de wezenlijke kenmerken en waarden van) het natuurgebied. Daarbij moet aannemelijk worden gemaakt dat deze niet worden geschaad. Het inhoudelijk kader voor deze afweging vormen de Natuurbeheertypen, zoals die voor alle natuurgebieden zijn opgenomen in het Natuurbeheerplan Zeeland. GS hebben op basis van artikel 2.2 van het delegatiebesluit onder bepaalde voorwaarden de bevoegdheid tot het aanpassen van de begrenzing van het NNN. De voorgenomen aanpassingen worden gepubliceerd in de jaarlijkse aanpassing van het Natuurbeheerplan en deze procedure staat open voor bezwaar en beroep. Bovendien is beleidsmatig al sinds 1997 (Streekplan) sprake van een afwegingszone van 100 meter rond natuurgebieden, waarbij de huidige regels gelden sinds 2016. Er is dan ook op basis van dit artikel in de omgevingsverordening geen sprake van “niet te overziene gevolgen voor agrarische ondernemers”.	De zienswijze leidt tot wijzigingen.
	Verder is het collectief van mening dat er meer aandacht moet worden besteed aan de zoetwatervoorziening. Ook zou er een mogelijkheid moeten worden geboden om bassins aan te leggen voor zoetwater.	De verordening biedt al mogelijkheden voor aanleg van zoetwaterbassins op het agrarisch bouwvlak. Wij willen in de omgevingsverordening ook buiten het bouwvlak ruimte bieden, maar alleen als dat nodig is. Dat betekent dat een bassin ook buiten het bouwvlak mogelijk is, indien bij het bouwvlak geen adequaat innamepunt voor zoet water beschikbaar is. Daar geldt wel de voorwaarde bij van een goede landschappelijke inpassing én een goed onderbouwde afweging door de gemeente van effecten op agrarische gebieden van ecologische betekenis en gebieden met waardevol landschap en erfgoed.	Art. 5.21 wordt aangepast.

4. Conclusies naar aanleiding van inspraakreacties

De zienswijzen hebben geleid tot de volgende aanpassingen in de ontwerp omgevingsverordening:

N.a.v. zienswijze	Aanpassing	Betreft artikel
1. Gemeente Hulst	Aanpassing artikel over locatie en aantal compensatiewoningen bij rood-voor-rood	5.8
3. Gemeente Vlissingen	Kleine tekstuele aanpassing in tekst kustvisie i.v.m. Nollebos	Bijlage IV
4. Gemeente Reimerswaal	Kleine aanpassing tekst in bijlage over kustvisie	Bijlage IV
	aanpassing regels lawaaisport i.v.m. ontwikkelingen locatie Bath	5.19
	correctie tekst over bedrijfswoning in toelichting van artikel	5.7
5. Bescherm de Delta	Toevoeging kaart kustvisie en namen badplaatsen	5.12 en Bijlage IV
	Toevoeging kaart natuurgebieden	Bijlage XII
	Actualisatie en aanvulling tekst en kaart Veerse Meer	5.12 en bijlage V
7. Stichting Duinbehoud	Gelijk aan aanpassingen bij Bescherm de Delta	
8. ZMf	Gelijk aan aanpassingen bij Bescherm de Delta	
11. Rijkswaterstaat	Toevoeging kaart kustvisie	Bijlage IV
	Aanpassing vrijwaringszone langs Westerscheldetunnelweg	Par. 2.2.1
12. DNWG	De omschrijving van groot openbaar belang wordt in lijn gebracht met de formulering in het Besluit Kwaliteit Leefomgeving.	5.14, 5.31, 5.32, 5.35 en 5.45
14. Noord-Beveland	Kleine aanpassing tekst in bijlage over kustvisie	Bijlage IV
15. Kaan Consultancy	Gelijk aan aanpassingen bij DNWG	
16. Inspreker A	Aanpassing begrenzing van het stiltegebied	Par. 5.1.13
19. LSNed	Gelijk aan aanpassingen bij DNWG	
20. NBV De Steltkluut	Verduidelijking tekst over bomenkap	2.167
22. Gresnigt Holding B.V.	Aanvulling artikel over ontwikkelingen in concentratielocatie glastuinbouw	5.23 lid 1
26. Gemeente Reimerswaal	Toevoegen mogelijkheid voor langdurig bestaande activiteiten	5.19 lid 1 en toelichting
27. Gemeente Vlissingen	Wijzigen percentage bundeling. Benoemen voorwaarden en locaties grootschalige bedrijventerreinen.	5.1 lid 2 en toelichting
29. Van Arkel Advocatuur	Toevoegen mogelijkheid voor langdurig bestaande activiteiten	5.19 lid 1 en toelichting
30. Grondgebruikers rondom het Veerse Meer	Toevoegen mogelijkheid voor aanleg zoetwaterbassins buiten het agrarisch bouwvlak	5.21 lid 2 en toelichting
31. Stichting Duinbehoud	Herstellen schrijffout Burgh-Haamstede	5.12 lid 1 en 2 en toelichting
	Herstellen verwijzing naar bijlage II	Bijlage IV
38. ZLTO	Toevoegen mogelijkheid voor aanleg zoetwaterbassins buiten het agrarisch bouwvlak	5.21 lid 2
39. Zeeuws Land & Viscollectief	Toevoegen mogelijkheid voor aanleg zoetwaterbassins buiten het agrarisch bouwvlak	5.21 lid 2

5. Ambtshalve wijzigingen

Naast de wijzigingen naar aanleiding van de zienswijzen zijn er ook ambtshalve wijzigingen aangebracht. Het gaat om de volgende aanpassingen in de ontwerp omgevingsverordening.

Betreffende artikel	Overweging	Aanpassing
Artikel 2.162	Er bleek onduidelijkheid te zijn over onderdeel b van artikel 2.162. Uit de tekst bleek niet duidelijk of het bijwoord 'nodeloos' alleen van toepassing was op 'verontrusten' of ook op de andere handelingen die genoemd worden in het artikel.	De formulering van onderdeel b wordt aangepast. Het onderdeel komt als volgt te luiden: b. het nodeloos verontrusten, het vangen, het doden, het voorhanden hebben of het vervoeren van waterdieren; of
Artikel 5.10 Windenergie	Het is wenselijk om net als in de omgevingsverordening Zeeland 2018 de locaties weer te geven van de door de provincie aangewezen concentratielocaties windenergie.	Er wordt een bijlage toegevoegd met de concentratielocaties windenergie. In artikel 5.10 wordt naar deze bijlage verwezen.
Artikel 5.12 en 5.14	Deze twee artikelen vormen mede de invulling van de instructieregel uit artikel 7.1a van het Besluit kwaliteit leefomgeving. Om dat duidelijk te maken, wordt de toelichting bij deze artikelen aangepast.	Aan de toelichting van de artikelen 5.12 en 5.14 wordt een zin toegevoegd, luidende: Dit artikel is mede bedoeld om uitvoering te geven aan de in artikel 7.1a van het Besluit kwaliteit leefomgeving opgenomen instructieregel over het kustfundament.
Artikel 5.42	In de toelichting bij dit artikel stond 12 evenementen per jaar zijn vrijgesteld, maar dit zijn er volgens de juridische tekst slechts 3.	De toelichting bij dit artikel wordt aangepast, zodat hij overeenkomt met de tekst van het artikel.

Betreffende artikel	Overweging	Aanpassing
Artikel 5.20 en bijlage V	Artikel 5.20 en bijlage V zijn aangepast naar aanleiding van de voortgang van de ontwikkeling van de gebiedsvisie voor het Veerse Meer. Dit was al aangekondigd in de toelichting bij artikel 5.20.	Met name bijlage V is aangepast en vanwege die aanpassing is ook de verwijzing naar de verschillende onderdelen uit bijlage V in artikel 5.20 aangepast.
Artikel 5.23 en bijlage XV	In artikel 5.23 werd verwezen naar de glastuinbouwconcentratiegebieden, maar de begrenzing van deze gebieden waren niet opgenomen als bijlage.	In artikel 5.23 is een verwijzing opgenomen naar de toegevoegde bijlage XV waarin de glastuinbouwconcentratiegebieden zijn verbeeld.

Colofon

Tekst

Provincie Zeeland

Contact

omgevingsvisie@zeeland.nl

www.zeeland.nl